ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Зорница се издава всякой Петъкъ. Цѣна-та ѝ е една година с едно бѣло меджидіе и полошина, а за шесть мѣсеца три четвертѝ отъ бѣло меджидіе. Спомощественіята-та трѣбва всякога да се пріѣдплатяватъ и да се исправятъ въ полиця, въ група или въ пощенскы тамбри (пулове) Турски, Нѣмски, Прускы, Русскы или Французскы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Царигракъ.

Година I. **ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, МАЙИ 7, 1876.** **Брой 19.**

ДОСТОВѢРНОСТЬ-ТА НА ЕВАНГѢЛИЯ-ТА.

—

Въ книгы-тѣ броеве вече изложихмы вкратцѣ нѣкои отъ доказателства-та, че Евангелисти-тѣ са были человѣци способни да забѣлѣжатъ точно и да запишатъ право онова, което са видѣли и чули; и още, че тѣ са были человѣци искрени, истинолюбіи и благорположени да се опишатъ истинно такъвъ онова, което са видѣли и чули. Въ настоящій-тъ си брой ще изложимъ вкратцѣ нѣкои отъ доказателства-та, че Евангелисти-тѣ са были въ такова положеніе, щото тѣ са можали да си убѣдятъ твърдѣ добрѣ за онова, което тѣ са писали въ Евангелія-та си.

(1) Тѣ не описватъ сѣбытія, които са случили въ едно отдавна прѣминало врѣме или въ нѣкое далечно мѣсто, и за които тѣ да са научили само отъ слухъ или отъ прѣдание. Двама отъ Евангелисти-тѣ, именно Марко и Лука, ако и да не са были сами очевидци на сѣбытія-та, които са писали, пакъ пріели свѣдѣнія-та си направо отъ онѣзи, които са были очевидци на тѣхъ. Марко е билъ другарь на Апостола Петра, който билъ очевидецъ на тѣзи сѣбытія, и Марко отъ него можалъ да се увѣри добрѣ за истинность-та имъ; и Лука утвърдила въ само-то начало на Евангелисте-ско, че той е пріелъ свѣдѣнія-та си отъ онѣзи, «които отъ начало-то са были очевидци», и че изслѣдовайа-та му са были точны и пълны, «като е издирилъ всичы-тѣ нѣщи отъ начало-то». Двама отъ Евангелисти-тѣ, обаче, Матей и Іоанъ, сами са были очевидци на почето отъ сѣбытія-та, които тѣ са разказвали. Тѣ сами видѣли и чули онова що са писали.

Понеже двама отъ Евангелисти-тѣ са пріели свѣдѣнія-та си направо отъ очевидци, и другы-тѣ двама са были сами очевидци на сѣбытія-та които тѣ са записали, явно е че тѣ не са бѣли излъгани чрѣзъ лъжливы извѣстія или праздны слухове, но, напротивъ, тѣ са ся извѣстили добрѣ за онова, което са описали.

(2) Велики-тѣ сѣбытія, писаны въ Евангелія-та, са были толкова многообразны и толкова разнообразны, щото не е было възможно да ся измамятъ Евангелисти-тѣ за тѣхъ. Тѣ не са писали само едно сѣбытіе, нито пакъ сѣбытія само въ единъ денъ, или въ единъ седмицы, или въ единъ мѣсецъ, но многообразны сѣбытія, които са ся случили въ продлъженіе на три годины. Невъзможно е было да са излъгали Евангелисти-тѣ за толкова много сѣбытія.

(3) Повечето отъ сѣбытія-та, които Евангелисти-тѣ разказвать, са были такыва, щото не е было възможно тѣ да са излъгали за тѣхъ.

Іисусъ Христосъ имъ говорилъ много за могущественны-тѣ дѣла, които той е извършилъ, и не е было възможно за такыва человѣци да са прочуйли съвсѣмъ малъ думы-тѣ на Христа. Двама пове отъ тѣхъ са были негови другари въ продлъженіе на три годины. Тѣ са пытували съ него и са го слушали съвсѣдмено. Когато тѣ не са разумѣвали нѣщо онова, което той говорилъ на народъ-тѣ публично, той отпослѣ имъ го тълкувалъ частно. Не е было възможно тѣ да са были излъгани за онова, което Іисусъ дѣйствительно е училъ; и ако тѣ са прочуйли думы-тѣ му, то непрѣмѣнно трѣбва да са прочуйли и дѣла-та му, защото думы-тѣ му са отнасали до дѣла-та му и са ги изяснявали.

Още чудесны-тѣ дѣла, които Евангелисти-тѣ описватъ, са были такыва, щото не е было възможно тѣ да ся измамятъ за тѣхъ. Тѣ непрѣмѣнно са знаяли да ай Іисусъ само съ духъ е отворилъ очи-тѣ на слѣпый-тъ и е направилъ хромый-тъ да ходи. Нѣкои може да кажатъ че тѣ са были излъгани че са видѣли Іисуса да ходи по водѣ-та, но можахъ ли тѣ да ся излъжатъ когато сами отъ самы-тѣ тѣхъ, по повелѣніе-то на Іисуса, отиде по водѣ-та и го посрѣщнахъ? Невъзможно. Тѣ непрѣмѣно са знаяли да ли хлѣды душы сѣ са нахранили съ нѣколко хлѣбове въ пустинѣ-та. Тѣ не са можали да ся измамятъ за да ли Лазарь е былъ въ гробъ-тъ и да ли е излѣзъ изъ него по повелѣніе-то на Іисуса. Не е было възможно да ся измамятъ да ли тѣ сами съ очи-тѣ тѣхъ, когато съ Іисуса слѣдѣ въскресеніе-то му. Невъзможно е было щото тѣ да са излъгали мыслящеучѣ дѣйствительно съ видѣли и чули такыва нѣща, а-то тѣ никога и никакъ не са ся случили.

Нѣма, мистнѣ, такыва силны доказателства че Евангелисти-тѣ са были способни и искренни свидѣтели, и още че тѣ са были въ добро положеніе да испытатъ и да научатъ добрѣ сѣбытія-та, които тѣ са разказвали, щото дѣлаже ако и да нѣмахмы другы подтвърдителны доказателства, пакъ трѣбвайе да пріемемъ описанія-та имъ за достовѣрны исторіи. Нѣма, обаче, такыва подтвърдителны доказателства, които ще изложимъ по-послѣ.

Истинска-та тишина на сърдцѣ-то ся придобыва чрѣзъ противящіе-то на страсти-тѣ, а не чрѣзъ покорявайе-то на тѣхъ. Тишина-та и миръ-тъ цвятятъ тамъ дѣто разумъ-тъ и правда-та владѣятъ.

АПОСТОЛЪ ПАВЕЛЪ.

(отъ Босюе).

За да проумѣете той е този проповѣдникъ, назначенъ отъ Провидѣніе-то за да смути человѣческа-та жлдрость, послушайте описаніе-то, което съмъ изнадилъ отъ него сжжго въ пъро-то му послѣніе къ Коринѳоцы.

Три нѣща спомагатъ обыкновенно да направятъ единъ витія (ораторъ) прѣтѣнъ и успѣшенъ, личность-та на ономова който говори; хубавина-та на нѣща-та за които той говори, и простый-тъ начинъ по който той ги изяснява. Личность-та на того е, че почеѣ-та на витія-та придобыва за него едно благопріятно вниманіе отъ слушатели-тѣ му, хубавы-тѣ му думы увеличаватъ туй вниманіе, и искуство-то му да ги изяснява по единъ угодленъ начинъ ги правятъ да влязятъ тихо въ сърдца-та имъ; но Ап. Павелъ не ималъ никое отъ тѣзи прѣимущества.

И най-първо, Христіанъ, ако пытате за въшканнѣ-та личность на Ап. Павла, той самъ исповѣдва че та не е была отлична; а ако пытате за сѣстояніе-то му, той е былъ прѣзрѣнъ, и принуденъ да печели поминока си чрѣзъ едно художество. Тъй е прѣкнна-та, що той казва на Коринѳяны-тѣ: «Азъ при васъ бѣхъ немощенъ, въ страхъ и въ голѣмо треперайе», отдѣто можемъ да заключимъ колко прѣзрѣна е была личность-та му. Христіани, какъвъ проповѣдникъ за да прѣобыдне толкова народы!

Що може-бы учеѣе-то му да е было толкова похвально и толкова хубаво, щото да е правило честь на този человѣкъ, който самъ е былъ толкова прѣзрѣнъ. Не, никакъ. Той казвалъ че не е знаялъ друго осѣвнъ онова, което то потърсва, което слѣдствина и когато е нижда за безсуство и за нелѣпость. Какъ, прочее, е можалъ той да ся надѣе че слушатели-тѣ му ще бѣдатъ убѣдени въ думы-тѣ му? Но, великый Павле! ако учеѣе-то, което вый проповѣдвате е толкова странно и толкова трудно, потърсете поне учтивы думы, покрайте съ риторическы изрѣченія това странно лице на ваше-то Евангеліе, и окажете строгость-та му чрѣзъ очарованіе-то на ваше-то краснорѣчіе. Да не дава Богъ, отговора тоѕи великъ человѣкъ, да сивѣзвамъ человѣческа-та жлдрость съ жлдрость-та на сынъ-тъ Божій! Вода-та на Господарь-тъ ми е щото думы-тѣ ми да не бѣдатъ по-жалко грубы отколкото учеѣе-то ми ся иижда за недостойно. Ап. Павелъ отхвърля всичкы-тѣ кусства на риторика-та. Слова-та му нѣмятъ онѣзи пріятнѣ сладость и онѣзи умѣрѣнѣ гладкость, на които са очудвамы въ витіи-тѣ; но, напротивъ, тѣ ся виждатъ негладкы и непослѣдователны на онѣзи, които не съ проникнали доста въ тѣхъ. Но, братія мои, нека да не са сраняваме за това. Сѣова-та на Апостолъ-тъ съ просты, но мысли-тѣ му съ всичкы-тѣ божественны. Ако той не знае риторика-та, ако той прѣлъжа философія-та, Іисусъ Христосъ нему хвалча мѣсто за всичко; и ние-то ку, което той вынаги е ималъ на уста-та си, и тайны-тѣ му, за които той говорилъ толкова божественно, съ направили простота-та на слова-та му всесилны. Той отвикъ въ образована Гръцкія, майка-та на философы-тѣ и на витіи-тѣ, безъ да знае искуство-то на краснорѣчіе-то, и вопрѣки противленіе-то на народъ-тъ, той учредива тамъ повече церкви отколкото Платонъ е можалъ да придобые ученицы чрѣзъ това краснорѣчіе, което ся мысляло за божественно. Той пропѣдвалъ Іисуса въ Аѳины, и найумѣвый-тъ отъ сенаторы-тѣ й прѣмлувая отъ Ареопагъ-тѣ и слава ученикъ на този варварынъ. Той распространява още по-много завоеванія-та си: той свали рѣдъ нозѣ-тѣ на Спасителъ-тъ величіе-то на Римскы-тѣ орлжія въ лице-то на елинъ проконсулъ, и направи на единица-тѣ въ слѣдствіе-то, дѣто то подали да го сѣдатъ, да ся растерпятъ. Римъ даже чуха гласъ-тъ му; и единъ денъ този владѣчественъ градъ ся счита по-почетенъ за едно нѣсто отъ Павловый-тъ слогъ, отпрано на съгражданы-тѣ му, отколкото за славны-тѣ слова, които той е чулъ отъ своѝ-тѣ витіи Цицерона.

И що е причина-та на това, Христіани? Та е че Ап. Павелъ има средства за да убѣди свѣтъ-тъ които Гръціи не учила и които Римъ не бѣше ся научилъ. Елна свѣрхъ-естественіи сила, която въдигла онова, което вырховни-тѣ прѣзирѣть, си имиара въ невидественна-та простота на думы-тѣ ку. Въ неговы-тѣ чудны посланія си намира едно такаво прѣлъхоудство, което убѣдява противъ правила-та на риторика-тъ; което не дасаче умы-тѣ, но носи удары-тѣ си право на сърдцѣ-то. Както елна голѣма рѣка, която, като тече по поле-то, задирва още силнѣ-та и бушнѣ-та си сила, които та е придобыла отъ горы-тѣ, отдѣто вода начало-то си; така и небесно-то прѣмѣхоудство, което ся сѣдржа въ писанія-та на Ап. Павла, даже въ простота-та на слогъ-тъ му, запъзва всичка-та си сила, които то носи отъ небе-то, отъ дѣто произхожда.

Чрѣзъ туй божественно прѣвъходство простота-та на Апостолъ-тъ е подчинила всичкы-тѣ нѣща. То е съборило кумиры-тѣ и въстановило срѣстъ-тъ на Іисуса, убѣдило е миліонъ душы да умрятъ за да защитятъ славя-та му. Наконецъ, въ чудни-тѣ

му посланія, то е изяснило толкова голѣми тайни, щото най-величественитѣ мжже, които слѣдѣ като сѣ занимавали дъго врѣме съ свои-тѣ си изслѣдванія, да дойдѣ философіятѣ е нажала да достигне, слазятъ отъ тази суетна височина, за да се научатъ скромно въ школа-та на Іисуса Христа, водѣ порадокъ-тѣ на Ап. Павла.

«АЗЪ ОТИВАМЪ ПРИ БОГА, БЕЗЪ ДА ГО ЗНАЯ».

Горни-тѣ скръбни думи изрекла е-дина болна жена, която была почти на умиранѣе. Та была прѣминала животъ-тѣ си безъ да са прѣдадне на Бога, но при смъртний-тѣ и часъ слѣдѣ-та е сѣ сѣбудила и почнала да ка. грѣше. Тя усѣщала че не была исплнила главна-тѣ цѣль на живот-тѣ си, и съ дъл-боко скръбь извикала: «Азъ отивамъ при Бога безъ да го знаю и безъ да сѣмъ му слугувала». Та добрѣ разбирала че скоро щѣла да остави того свѣтъ и да отиде да дадѣ отчетъ прѣдъ Бога за дѣла-та си, но усѣщала че не была приготвена за това.

Грѣшенѣе-та на слѣдѣ-тѣ я ставало още по-голѣмо, като си припомняла, че тя бо могла да са прѣдадне на Бога, ако искала; защото тя не жилѣла въ нѣкоѝ пустиня, или въ нѣкое идолопоклонско мѣсто, но въ едно мѣсто дѣто можала да си знуни за Бога и за дѣлжности-тѣ си къмъ него. Тя, ако искала, могла бы да ся научи и за Спаситель-тѣ, и какъ чрѣзъ него въ послѣдній страшенъ часъ да прѣминѣ смъртни-та рѣка съ миръ и безопасность, и съ дързость да нѣе: «И дяко въ долъ-тѣ на смъртни-та сѣнка ходѣ, не щѣ ся уплаши отъ зло; защото ти си съ мене; твой-тѣ жезлъ и твоя-та тоага, тѣ ма утѣшаватъ». Пс. 23; 4. Та обаче бѣше прѣнебрѣгнала Спасителя си, затова не само че не нѣла тѣхи утѣшителни думи, но съ отчаніе и скръбь изпшала и дувала: «Азъ отивамъ при Бога, безъ да го знаю!»

Нѣма человѣкъ, който ще прѣходѣ туга въ тоя свѣтъ вѣчно; нѣй всякда, малки и голѣми, богати и сиромаси, ще са прѣсѣлимъ отъ него. Както горѣспомената-та жена, тѣй и всѣкой другъ, ще не ще, нѣма да прѣмине смъртна-та рѣка. Нѣкои ще отидатъ подиръ годины, нѣкои подиръ мѣсецы, а нѣкои дажде подиръ часове и, може бы, минуты. Добрѣ, готови ли смы съ дързость и радость да прѣминемъ онази рѣка? Какво насѣрдченіе и утѣшеніе ще имамы при смъртній си часъ? Дано всѣкый бѣде жадръ и отиде при Іисуса Христа за утѣшеніе и безопасность.

—

Никога не отлагай за утрѣ онова, което можешь да извършишь днесь. Никога не обезпокоявай другиго за онова, което ты самъ можешь да извършишь.

—

Благополучіе. — Основа-та на домашно-то благополучіе е хѣрмніе-то въ добродѣтель-та на жена-та: онова-та на гражданско-то благополучіе е повѣрженость-та въ чесность-та на гражданинъ-тѣ, и основа-та на всако благополучіе, прирѣмено и вѣчно, е осланяніе-то на благость-та Божіѝ.

Нѣкдашний Коринѳъ.

КОРИНѲЪ.

—

Коринѳъ, нареченъ ѝ старо врѣме *Ефира*, е былъ столица на Ахаѝя, и положенъ вѣрху провлакъ-тѣ, който раздѣля Іонийческо-то море отъ Егейско-то. Самый-тъ градъ е былъ малко навалѣ на сушѧ-та, но той е ималъ двѣ пристаниці, отъ които едно-то е было на западъ, а друго-то на истокъ. Споредъ положеніе-то си той е ималъ голѣмъ търговска и военнѧ важность; защото осѣвнѣ дѣто источа-та и западна-та търговѝ са е стичала въ него, той е былъ още при порты-тѣ на Пелопонесъ и на главний-тѣ пакъ между сѣверна и южна Гракѝя. За забрана-та сѝ, осѣвнѣ градсы-тѣ сѣвны, той е былъ заобиколенъ отъ единъ редъ скалы, който са е издигалъ 2,000 крака надъ морето, съ стрѣмны страны, и съ пространство доволно за единъ градъ на вѣрхъ-тѣ имъ. И така Коринѳъ е станалъ единъ отъ най-населени-тѣ и най-богати-тѣ градове въ Гракѝя; но богатства-та му произвели наскоро гордость, тщеславіе, изнеженность и всякакви порочы. Похотливость-та, особенно, не само са е търпѣла, но са е считала за свята чрѣзъ кланеніе-то на Венерѣ, и забѣлѣжителнѣ-та разврать на безчисленны-тѣ служителки посвятени на нея. Коринѳъ са е разсѣлилъ отъ Римлянъ-тѣ 146 г. прѣди Р. Х. Той былъ отпослѣ въдигнѧтъ отъ Юлія Цесаря, който го населилъ съ Римлянѝ; но ако и да придобѣлъ наскоро древно-то си великолѣпіе, той пакъ са повръщалъ къ прѣдишна-та си достойнственость и развратность. Ап. Павелъ престѣпилъ въ Коринѳъ 52 год. слѣдѣ Р. Х., Дѣян. 18; 1, и прѣпѣкалъ въ домъ-тѣ на Акила и на съпруга-та му Приска. Ап. Павелъ са занимавалъ заедно съ Акила да правятъ шатры. Като са подръжалъ отъ тази работа, той останалъ въ Коринѳъ годины и половина и проповѣдвалъ Евангеліе-то отъ Іисуса Христа, и относѣ по-спокулчно на язычницы-тѣ. Прѣзъ това врѣме той писалъ посланія-та къ Солунцы-тѣ. Два пати по-послѣ той посѣтилъ пакъ тоѝ градъ, Дѣян. 20; 2. 1 Кор. 16; 3. 2 Кор. 12; 14. 13; 1. Второ-то му посѣщеніе е было какво. Прѣзъ третото той писалъ посланія-та къ Римлянѝ и пр. Аполлосъ го посѣдвалъ въ дѣла-та му въ Коринѳъ, и Акила и Сосѣенъ были тоже между ньры-тѣ му служители, Дѣян. 18; 1. 1 Кор. 1; 1. 16; 19. Мѣстоположеніе-то му сега е недвано и почти изоставено и съ нѣкои слѣдѝ отъ нѣрво-то му величіе.

УСПѢШНА РАБОТА.

—

Человѣци-тѣ са слаби и имать нуждѫ за помощь отъ вѣнъ. Каквото направѝрѝятіе да почнѣтъ за себе си или за други-тѣ, тѣ не ще могатъ да го доварятъ до съвершеніе, ако са надѣватъ само на своѝ-та си якдрость, колкото высока и да е та, или само на свои-тѣ си мишцы, колкото силны и да са тѣ. Всичкы-тѣ силы на человѣка са ограничены, и не могатъ да ѝ бѣлѣятъ вседостаточна подпорка. Инакгина, человѣкъ-тѣ трѣбва да са прѣнтѣвѝ и постоянѝ въ всѣко прѣдѣло и полезно прѣдприятіе. Тѣ не бѣла да са обезсѣрдчиватъ отъ прѣпятствія-та, които срѣщатъ, колкото силны и многобройны и да са тѣхѝ прѣпятствія. Безъ трудъ, покъртвоѝние и постоянство не си придобѣва никакво добро.

При всичко това, обаче, трѣбва да са помни, че за да може едно какво да е предпріятіе да успѣва добрѣ, прѣдприимачи-тѣ трѣбва да усѣщатъ слабость-та си и зависимость-та си отъ вѣрхо-но-то Сѫщество, и въ всичко да гѣдатъ къмъ Него за помощь и ръководителство. Когато една работа са начупва безъ Бога, то не са знае какъвъ ще бѣде край-тъ ѝ, но когато прѣдприимачи-тѣ търсятъ Божіѝ-та помощь и въ всичко са надѣватъ на него, тогава дѣло-то ако е по волѝ-та Божіѝ не може да не успѣе. Азъ нѣрвамъ, казалъ В. Франклинъ въ едно народно събраніе у Филаделѣя, че безъ Божіѝ-та помощь не може да успѣе никое прѣдприятіе. «Ако Господь не стрѣгнѣ домъ-тѣ, напразно са трудатъ зидари-тѣ: ако Господь не упазѝ градъ-тъ, напразно бдѝ стражъ-тъ». Пс. 127; 1.

—

Нравственно-то състояніе на свѣтъ-тъ зависѝ отъ три нѣща — истина-та, правда-та и миръ-та.

—

Мръсотѝя-та е болѣсть, а чистота-та е здраніе.

—

Истина-та е най-какъвъ-тѣ и найблизькѝ-тѣ пакъ къмъ благополучіе-то.

—

Единъ способенъ человѣкъ показва духъ-тѣ си съ кротьки думы и съ прѣпителны дѣйствія; той нито е распаленъ, нито пакъ страхливъ.

Прѣятелство-то олекчава всѣко злополучіе, но непризнателность-та прѣсушава источникъ-тѣ на всякъ добрѣна.

СВИДѢТЕЛСТВА-ТА НА НѢКОЙ ВЕЛИКЫ ЧЕЛОВѢЦЫ ЗА ВАЖНОСТЬ-ТѢ НА СВЯТѢ НЕДѢЛЬѢ.

—

Ако свята Недѣля да не са е пазила като день за почивка прѣзъ минали-тѣ три вѣка, азъ нѣмамъ ни наймалко съмнѣніе че днесь ный (Англичани) щѣхмы да смы по-бѣдень и по-малко образованъ народъ отъ колкото смы. — *Лордъ Макалэ*, Англійскій Историкъ.

Нѣма никоя религія безъ нѣкой видъ богослуженіе, и никое богослуженіе което да нѣма день за почивка. — *Конта Монталембертъ*, единъ Французскы синкетъ и държавенъ мжжъ.

Колкото по-нѣрно сѣмъ исплнявалъ дѣлжности-тѣ си на Господній-тъ день, толкова по-честитъ и по-успѣшенъ сѣмъ былъ въ работы-тѣ си прѣзъ седмицы-та. — Сѣръ Маттей Хенлъ, единъ отъ най-отличны-тѣ сѣдіи въ Англія.

Дѣто хора-та разваляютъ свята Недѣля, тамъ прѣобладава разрастность. — *Блаксонъ*, единъ знаменитъ законовѣдецъ.

Св. Недѣля е отъ голѣмъ важность като гражданско остановленіе, безъ да са гледа на притязанія-та ѝ че та е божественно учрежденіе. — *Адамъ Смитъ*, сѣшинтелъ-то на прочута-та книга *Богатства на Народы-тѣ*.

Св. Недѣля е день, въ който да са вѣршатъ духовны сѣвѣтны, и една сериозна сѣвѣтка въ всякои седемь дни е най-добро-то приготовленіе за великый сѣдемъ день. *Лордъ Камсъ*.

«Усѣщамъ като че Богъ, чрѣзъ нѣзначеніе-то на св. Недѣля, е далъ петдесетъ пролѣти въ годины-та» — *Бодридже*.

—

Когато нѣкой попыталъ Г-нъ Агасисъ, прочутый естественоѝспытатель, какво му са виждало за най-забѣлѣжително когато пѣрво посѣтилъ Съединѣ, Державы, той отговорилъ: пазение-то и посвященіе-то на Господній день.

НАРОДНИ ДЪЛГОВЕ.

—

Прѣди двѣ години са направи едно приблизѣтелно прѣсмѣтаніе на народны-тѣ дъгове въ свѣта. Споредъ-то на прѣсмѣтаніе дългъ-тъ на всичкы-тѣ народы тогава е былъ около 4,200,000,000 двора Англійскы. Прѣзъ послѣдни-тѣ двѣ години, обаче, той десета си е увеличилъ. Ньры-тѣ и сегашни-тѣ дъгове са надпрѣварѣтъ единъ другъ за да заемать пары отъ Европейски-тѣ банкеры; даже и Китай е почнѣлъ да прави народенъ дъгъ. Слѣдующо-то числа показватъ приблизѣтелно дъгове-тѣ на по-главны-тѣ державы за прѣзъ година-та 1875. Числа-та на десно показватъ колко повече е сегашний дъгъ отъ прѣди двѣ годинный.

	1875	увеличеніе за 2 год.
Франція	900,000,000 лира	452,000,000 л.
Англія	780,000,000 »	»
Съед. Державы	440,000,000 »	»
Италія	390,000,000 »	30,000,000 л.
Испанія	375,000,000 »	114,000,000 л.
Австрія	350,000,000 »	»
Русія	340,000,000 »	»
Германія	260,000,000 »	»
Турція	435,000,000 »	41,000,000 л.
Индія	130,000,000 »	22,000,000 л.
	4,440,000,000 »	
Увеличеніе на всичкы-тѣ дъгове		329,000,000 л.

Отъ това сѣдѣва че тѣхи десеть державы са дъжны повече отъ 4,000,000,000 л. и на тоя огромень дъгъ съ приложени по 8 на стотѣхъ въ имѣкли-тѣ двѣ години.

Другы-тѣ десеть по-голѣмы дъгове съ както сѣдва: Бразилія 82,000,000 л.; Холандія 80,000,000 л.; Египетъ 75,000,000 л.; Португалія; 69,000,000 л.; Мексико 63,000,000 л.; Посѣленія-та въ Австралія 46,000,000 л.; Перу 37,000,000 л.; Белгія 35.000 000 л.; Унгарія 32,000,000 л.; Канада 30,000,000 л. — всичко 550,000,000 л. И така дъгъ-тѣ на двадесеть-тѣ най-голѣми державы на свѣта е около 4,500,000,000 ан. лиры. Ако приложимъ на това голѣмо количество още 160,000,000 лиры, които са дъгове-тѣ на по-малки-тѣ державы, всичкый дъгъ на свѣтъ-тъ сѣ изскача на 4,750,000,000 анг. лиры!

Академія-та на Науки-тѣ въ Вісна се занимава съ единъ въпросъ интересенъ за цѣлъ Европа. Академія-та сама, че чрѣзъ наблюденія продължавань прѣзъ нѣколко години са изнамѣрка, че вода-та на Дунава и на други голѣмы рѣки са намалява, а особно сѣдѣ като притиквателни-та на подвижны водоизвлѣчвания да сѣкатъ горы-тѣ. Й инженеры-тѣ въ Австрія сѣ занимаватъ съ тоя прѣдмѣтъ, и са опрѣдѣлили единъ комісія за да сѣбира сѣдѣнія въръ него. Според мнѣніе-то на комісія-та въпросъ-тъ е доста важенъ, и та прѣпоръча да са употрѣбатъ нѣкои средства за спиране на зло-то. Спорѣдъ Revue des Faux et Forets, главни-та причина за опасно-то намалваніе на воды-тѣ е истрѣбваніе-то на горы-тѣ.

Въобще са приика сега, че сѣченіе-то на горы-тѣ намалява дъждове-тѣ, и като е тъй тѣ трѣбва да не са истрѣбватъ. Хора-та имать нужда отъ дървета, и ще сѣкатъ горы-та, но по-ѣ. сѣкатъ отъ единъ страна, отъ другъ трѣбва да назатъ да расте пова. Това ще достави горк и на идущы-тѣ поколенія, и ще прѣдпазва да не ставатъ сушы.

ВИНЕШНА-ТА КНИЖНИНА НА ИНДІЯ.

Учебна-та дѣятелность въ Индія може да са разбере и отъ книгы-тѣ, които са издавать тамъ.

Отъ 1868 до 1871 тамъ са се печатали 4,580 разни книгы и брошуры. Много отъ тѣзи книгы са были учебни учебницы, повечето прѣведени отъ Англійскы на туземны-тѣ языци. Отъ нѣкои отъ тѣзи учебницы са се печатали по 100,000 тѣла наведнажды. Нѣкои отъ книгы-тѣ говорать въръ законодѣйніе, другы въръ лѣкарство, философія, или стихотворство, но повечето отъ тѣхъ са религіозны, и говорятъ или за Христіанство-то, или за Брахманство-то или за нѣкой другъ видъ Индійско идолопоклонство.

Това голѣмо число книгы, печатано въ толкова кратко врѣме и въръ толкова много разни прѣдмѣты, показва голѣмая учебна дѣятелность въ единъ земѣ, дѣто не прѣди много години народи-тѣ стоехѫ въ голѣма простота и заспалость.

Както масторъ-тъ трѣбва да запаща занѧтіе-то слуга-та-си, тъй и слуга-та трѣбва да употрѣбява врѣме-то си занѧтіе въ служба-та на масторъ-тъ си.

ВЪДИНЕ СТРАУСЫ (КАМИЛСКЫ ПТИЧЕТА).

Въдине страусы са пера-та имъ е почнало да станѣ едно важно занѧтіе въ Америкѣ и въ Мисъ на Добра Надеждѧ. За тѣхъ са изнеска да имъ направѧ мѣсто, отдѣ имать вода, и покрыть за въ бурно врѣме. Главна-та храна на малы-тѣ птичета е тревы-тѣ и другы мѣкны туземны рѣзны. Страусы-тѣ имать способны отъ листъ-та на дървета-тѣ и отъ растѣня-та. Тѣ са хранятъ още и съ пшеница (мисиръ). Едно дарово седмично пшеница струва 10 т. л.; тринѣсемо — 15 т. л.; шестнѣсемо или по-старо 30 л.

Пера-та на всѣко птичe си оцѣняватъ за около 7 т. л. Тѣ са сбѣрать, когато птичета-та станѧтъ една-годишны. Страусъ-тъ живѣе отъ 18 до 25 ѧйца въ едно отъ четыри-тѣ врѣмена на годишк-та. И мѫжко-то и женско-то лѣжатъ въръ ѧйца-та редъ. Казва се че когато едно гнѣздо се изпьлни съ ѧйца, стары-тѣ птичета извождатъ едни днѣ отъ тѣхъ и ги пиятъ за храна за пилета-та, когато са излупятъ. Пилє-то на страусъ-тъ е колкото една кокошка, и почуда да пасе щомъ са излупи. Малкы-тѣ птичета въдѣще са кротьки и лесно са управляватъ, но щомъ порастѣтъ, тѣ ставатъ завистливы и са бѣкатъ повежду си. За това стары-тѣ са дѫржатъ отдѣлно въ заградени мѣста.

Когато пера-та са сбѣрать, тѣ са нарѣждатъ спорѣдъ качествѣ-то имъ и краска-та имъ. Най-хубавы-тѣ пера са продавятъ отъ 110 до 137 т. лиры ока-та. Качество-то на пера-та отъ опитомены-тѣ и отъ дивы-тѣ страусы са единакы.

КАКЪ ДА СЪ ГЛЕДАТЪ МАЛКЫ ДѢЦА.

Слѣдующы-тѣ правила за гледанѣ малкы дѣца са сѣ приготвили миналото лѣто отъ единъ лѣкарска комисѣя, избрана отъ Лѣкарско-то Дружество въ Филаделфія у Америка.

1. Когато врѣме-то е топло, дѣте-то трѣбва да са кѣпе недвиждь наديس съ хладнѧ водѧ. Ако то е слабо, трѣбва въ хладнѧ-та водѧ да са сипва малко оцетъ. Когато врѣме-то е студено, дѣте-то трѣбва да са кѣпе въ топла стаѧ, дѣто то не ще си изпаква на студъ. Здраве-то на дѣте-то много зависи отъ чистотѧ-та му.

2. Дѣте-то никакъ не трѣбва да са стага. Дрѣхы-тѣ му трѣбва да са толкова разслабены, щото никакъ да го не стискатъ, и ако е възможно, тѣ да са проѣвиватъ всѣкой вечеръ; при това тѣ трѣбва всѣкога да са дѫржатъ чисты и сухы.

3. Дѣте-то трѣбва да сни въ отдѣлно лѣгло. То трѣбва още отъ малко да са учи да сни редовно на опрѣдѣлены часове. Ако дѣте-то плаче и не сни то е или гладно, или болно; но не бѣла да му са дава лѣкъ безъ да са съвѣтва съ нѣкой искусенъ лѣкарь. То не бѣла да са гушва съ пеперь или другы подобны нѣща, защото тѣ причинаватъ діарріѧ (дриськ) и другы слабости.

4. Дѣте-то трѣбва да са дѫржи колкото е възможно на чистъ въздухъ, и особенно сутрѣнь и вечеръ то трѣбва да са изнеси извъ отъ кѫщѫ-та за малко врѣме. Голѣма топлина е вредителна за малко-то дѣте. Когато то страда отъ горѣщинка, трѣбва да му са дава да пие студенъ водѧ.

5. Цѣла-та кѫщѧ, а особенно стаѧ-та въ която дѣте-то повече-то живѣе, трѣбва да са дѫржи чиста.

6. *Майчино-то мѣко е сама-та прилична и най-полезна храна за малко-то дѣте.* Ако майка-та има доволно мѣко и дѣте-то вирѣе отъ него, никаква другѧ храна не трѣбва да му са дава, особенно въ топлы врѣмена. Ако майка-та нѣма доволно мѣко, тя трѣбва да му дава и правенено или козе мѣко. Дѣте-то трѣбва да са храни (кърми) веднѫжь прѣзъ всѣкой дни три часа денемъ, а нощемъ до колко-то може по-рѣдко. То трѣбва всѣкога да са отнахнува отъ нѣмка-тѣ щомъ заспи. Майка-та трѣбва да са прѣдпазва да не кърми дѣте-то си когато е много уморена, топла или разпалена.

7. Ако, по злощастіе, дѣте-то трѣбва да са храни само на рѣцѣ, т. е. ако майка му нѣма мѣко, то най-добрѣ е да му са дава козіе мѣко, или, ако то не са имѣрва, кравешко. Много предпазни е за малы дѣца, особено лѣто врѣме, да имъ са дава друга храна освѣнъ мѣко.

8. Мѣко-то, което се дава на дѣте-то, трѣбва да са направи малко слѫдко като са тура въ него бѣла и чиста захаръ. Ако мѣко-то е чисто, въ него може да са сипва по единъ четвѣрто чистъ топла водѧ. Въ топло врѣме то трѣбва да са дава на дѣте-то малко студено. То трѣбва всѣкога да е прѣсно. Съсѣдни-тѣ, въ които мѣко-то са дѫржи, трѣбва да са мѣкнѣ въ сѣ *врѣме когда* прѣди да са сипва то въ тѣхъ. Мѣко-то трѣбва да са свари щомъ са издои и да са тури въ мѣстуденно-то мѣсто у кѫщѫ-та.

9. Нѣщи-то съ което се дава на дѣте-то да суче, трѣбва всѣкога да са дѫржи чисто; защото другоятъ мѣкко-то са вкисува и дѣте-то страда отъ него.

10. Дѣте-то не бѣла да са отбива прѣди или прѣзъ топло врѣме, нито прѣди да е прѣмѣлно второ-то си дѣте. Ако доеше-то вреди здраве-то на майка-та, тя пакъ не трѣбва да отбива дѣте-то си, но отчасти да го дои и отчасти да го храни спорѣдъ както са каза по-горѣ. Колкото мѣко и да е майчино-то мѣко, ако то понася на дѣте-то, майка-та трѣбва постоянно да го подоява; то може често да изкарѧ животъ-тѣ на дѣте-то, когато нищо друго не може да му помогне. Когато дѣте-то стане на шесть мѣсецы, майка-та може да му дава веднѫжь или двѣ-ѫ на день мѣко съ малко сухы (бонѣ) хлѣбъ; но въ такъвъ случай хлѣбъ-тѣ трѣбва да са дроби много надробно. Когато е отъ 8 мѣсецы до една годишк дѣте-то може да са храни по веднѫжь на день съ прѣсны и малко варены ѧйца, или съ чорба отъ говедско или овче мѣсо, въ които да са надробяѧ малко сухы хлѣбъ. Когато дѣте-то прѣвине единъ годишк, тогава може да му са дава и по-твърда пища, но и тогава гаванта му ѫрана трѣбва да е мѣко.

Хубость-та, остроумѣе-то, благородіе-то, здраніе-то, засѫга-та въ слуѫжба, любовь-та, прѣятелство-то и бѣлгодѣяніе-то са изложени често на зависть и на клевета.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

БЕРЛИНСКА-ТА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Берлинскый-тъ дописвачъ на Лондонскій *Таймсъ* отъ 20 миналаго пише слѣдующе-то относително до конференціѧ-та на тръ-тѣ Сили, които заседаха сега въ Берлинъ: Конференціѧ-та на тъзи конференціѧ е имѧла отъ голѣмо-то числа на отличны лица, които ще земать участіе въ нѣѧ. За Русскый-тъ Царъ са казва че ще бѫде придружѣ отъ много лица отъ Русско-то дипломатическо тѣло, между които, освѣнъ кнѧзь Горчаковъ, ще бѫде Баронъ Іомини и Баронъ Ротъ Хамбургъ. Кнѧзь Андрѧши ще са придружи отъ съвѣтницы и секретари, а нѧкъ Пруско-то Правительство са готви да прѣкне и да поисте пасоны-тѣ си гости по единъ бѣлгорарскесъ нѧчинъ.

Русскія нѧй-напрѣдъ прѣдложи конференціѧ-та, и и ще бѫде прѣдсѣдателка-та ѝ. Тѣ, сѣдѣ като дадѣ възможность на Сърбія и на Черногора. Ако сегашнѣ-то-ѧ опасно Турція, е на мѧнѣніе че врѣме-то е дошло да довѣрши хитра-та си политика. Повече на Сърбія и на Черногора се е позволило да исправатъ хора-та си отъ вѣлдѣ границы-тѣ и да нападатъ Турцы-тѣ, и повече на Турцы-тѣ не е позволено да нѣпѫтатъ въ Черногора и въ Сърбія, то работы-тѣ сѣ достигнали до такова положеніе, дото Турско-то Правительство може да бѫде расположено да направи условіѧ-та, които иска отъ нѣмѫ. Русія, сегѫ-то утѣврдяви че Турцы-тѣ сѣ были постоянно порязени отъ въстаницы-тѣ, що прѣпоръчаѧ да са прѣнесатъ прѣдложеніѧ-тѣ отъ тѣхъ устѧмы. Спорѣдъ тъзи программа единъ-та трета часть отъ всичка-та обработена земѣ въ въстаническы-тѣ области са иска за Русско-то, и слѣдователно-то отъ прѣдѣлніе на общины-тѣ въ безъ нѧкакво нѧмѣваніе на Турска-та подвласть, и опрѣдѣлѣніе-то на единъ Христіанскы управленіе надъ тѣзи области.

Ако е вѧистина тоѧ планъ-тъ на Русіѧ-та, то ако е че та иска да учреди другъ подвласна область.

Това не са сѣгласуваѧ нѧкакъ съ нѧмѧкъ-та политика на Австрія. Кнѧзь Андрѧши въ десеща-та си до Австійско-то Правительство, нѧмѧ прѣдѣ-та на нѧмѧка-та годѣ, обѧвѧ че прѣдложенѣ-тѣ отъ него прѣобразованіѧ са нѧй-голѣма-тѣ, които може да са установѧтъ въ въстаницы-тѣ, и че ако тѣ са отхвѣрлатъ отъ тѣхъ, нѧщо друго не остаѧ освѣнъ да са прѣнудѧтъ на подчиненіе. Въ онова врѣме Русіѧ не възрази на тѣзи ясны обѧзанѣ на самѧ-та-си, ако и да нѧма причины за нѣрѧнѣе че даже тогава та е слѣдвала единъ различѧн политика.

Настоящѧй-тъ въпросъ е, да ли Австрія ще са задоволи да се отсѣти отъ въръ-та-си программа, да прѣнѣе политика-та на Русіѧ, и да образуѧ другѧ Сърбія въ близостѣ-то свои-тѣ си Южно-Славянскы области. Ако нѣмѧ-та на добрѣ увѣдомены лица са вѣрѧ, кнѧзь Андрѧши сегѫ-то е бѫлъ расположенъ да се сѣгласи съ Русіѧ-та. Истина е че той ще си е старе да изѧвѧ Русскы-тѣ прѣдложенія толкова, колкото да не бѫдатъ прѣдѣлнѧ-та положеніе-то на Мадярцы-тѣ въ Кроація и въ границы-тѣ, но въ сѧщо-то врѣме той ще прѣнѣе начѧла-та на Русска-та политика. Русіѧ, за да осѫществи нѧдѧѧли-тѣ си, е расположена да позволи едно съединено заселніе въ Босна и въ Херцеговина отъ Австрійскы и Турскы войскы, които да сѣдѣлуватъ въ въседнѣйе-то на прѣобразованія-та.

Австрійскы-тѣ войскы въ Далмацїя и въ Кроація продлъжватъ да са умножаватъ толкова бѫрзо, щото Висшѣ-то Правительство е запрѣтило да са дѣватъ подробны свѣдѣніѧ за тѣхъ по телеграмъ-тѣ.

Единъ телеграмъ отъ Берлинъ отъ 29 миналаго кѧзва: «Кнѧзь Андрѧши, Австрійскый-тъ главенъ Министръ, са прѣѝ дисъ отъ Германскый-тѣ Императоръ, и относѣ нѧ единъ дѣлга аудиенцѣѧ съ Русскый-тѣ Императоръ, който пристигна дисесь. Тъзи вечеръ нѧма-та конференція стана между Германскый-тѣ, Австрійскый-тъ и Русскый-тъ главни Министры, нѧмѧ Бисмарѣ, кнѧзь Андрѧши и кнѧзь Горчаковъ». Другы телеграмъ отъ 30 миналаго кѧзва: «Вѣрѧ, при прѣкѧнѣе-то на кнѧзь Андрѧши, Русскый-

тъ Императоръ, като високочъ кавъ орденъ-тъ (Св. Георги, Марія Тереза и Золотъ). казалъ: „Тоа е основа-та на новъ-та политика».

Друга по-послѣня Берлинска депеша излага че кнѣзъ Бисмаръ, въ едно свиждане въ восѣлно вѣрже съ кнѣзи Гаренгъ финландшки мажіе, казалъ че има довѣрность въ умиротвореніе на міръ-тъ.

Единъ телеграмъ отъ 1-ый того казва че сѣзаніе-то между тур-тѣ сѣверны дѣржавы е отъ вѣй-ровни-тѣ и отъ вѣй-сѣзрѣвени-тѣ, и че никога не са пръставали да желѣятъ да извѣрнатъ примирѣніе-то на Турски-тѣ властвали области.

Всички-тѣ слухове относителни до едно военно вѣнѣсаніе нѣкаквъ никакъв основъ. Вигадоне-тѣ на Сѣлъ-тѣ що се обрѣзуватъ въ единъ всеморъ, войти въ Гарнизонъ ще пръстанатъ, прѣзъ вѣрме-то на конференціи-тѣ, на пръставателни-тѣ на другы-тѣ Сѣлы, за да ги напрани да си сѣединатъ съ обща-та политика на тур-тѣ.

Газета Болоньо кажа говори за женоръ-тѣ на кнѣзъ Горчаковъ, който ще сѣ прѣдстани на особѣ-то на Сѣлъ-тѣ, казва че той прѣдлага еднъ прѣмиръ за да тури въ дѣйстніе прѣобразованія-та изадени отъ Высока-та Порта.

Единъ телеграмъ отъ Берлинъ казва че Русиѣ-тѣ щѣ тръгнатъ на 2-ый того за Кюсъ. Въ сащый-тъ день. Какъ Англиѣ-тѣ щѣлъ да запанне за Петербургъ и Кюстъ Андраши за Вѣена.

Другъ Берлинскъ телеграмъ отъ 3-ій того казва че Франціѣ и Италіѣ прѣзи немо-ръ-тѣ на Казка Горчакова относетіо за Источни-тѣ работы.

Спорѣдъ *Фара до Босфоръ* новый-тъ Турскъ посланникъ въ Берлинъ, Хаусенъ паша, съобрѣзо съ дѣсны-тѣ ку вистаненій, на Англія и на противнаго на Англія прѣдложеніе-та на три-тѣ имперіи за по-бѣрзо-то примирѣніе на Хердегоина. Прѣди всичко, обаче, той нѣкъ да поиска правно прѣзо Сѣрбіѣ и Черногора да прѣстанатъ отъ да подпомагатъ властвающи-тѣ.

Спорѣдъ сащый-тѣ вѣстникъ одна отъ гарниціи-тѣ, които сѣ изпратили отъ Сѣлъ-тѣ за всѣзвѣсніе-то на прѣобразованія-та, щѣла да бадѣ опрѣдѣлени-то въ Босна на еднѣ вадіи Христіанинъ, който да ими на вѣрховѣ-та на Европѣйскъ-тѣ Дѣржавы.

НОВО-ТО МИНИСТЕРСТВО.

Миналый-тъ Петъкъ сѣдѣ пладнѣ Мехмедъ Рушдіи Паша (могерскаго) съ опрѣдѣли да Великъ Везиръ, вѣмѣсто Мидъдъ Паша; Хайрудъ-паръ Ефендіи за Шейхъ-ул-Исламъ, вѣмѣсто Хасанъ Фехми Ефендіи; Хусеинъ Авни Паша, бывшій Великъ Везиръ и Серасперинъ, а въ послѣдно вѣрже Бруссенскій Валія, за Серасперинъ, вѣмѣсто Абдулъ Керимъ Паша. Послѣдный-тъ се назначиовалъ Сердаръ-Екреемъ (главенъ командатъ на войскѣ-та.)

Сѣдующый-тъ е царскый-тъ хатъ, който опрѣдѣли Мехмедъ Рушдіи Паша за Великъ Везиръ:

Славный ми Везиръ,

Най-горѣщо-то желаніе е да водимъ по еднъ редовенъ начинъ работѣ-тѣ на дѣржава-та ни. Службѣ-тѣ на Велико-то ни Везиръство е сѣдѣлоточіе-то на работѣ-тѣ на дѣржава-та ни, и понеже е нужно да повѣрѣмъ тъзи высока служба въ спокойны дѣлы, мый, прѣди вѣдъ на доказанѣ-та способность, повѣрѣваме ти ямѣ. Единъ-та ни мысъ е да обезпечимъ благосостояніе-то на подданнѣ-тѣ си по всичкы-тѣ каксове, и да запазимъ спокойствіе-то на дѣржава-та. Увѣрени въ ваша-та вѣрность и прѣдѣланость, ваша-та ни мысъ е да ви назначимъ Министры-тѣ, на да земете дѣйствителны мѣрки за да извѣршите тъзи цѣль, и да отказнете, колкото е вѣзможно по-скоро, обстоятелство-то, що ни сачутіи общый-тъ миръ въ вѣкои части на дѣржава-та ни.

Ваша-та служба на Шейхъ-ул-Исламъ-тъ се вѣнѣри на Хайрудъ-паръ Ефендіи поради качество-то ну и добродѣтелѣ-тѣ ну.

Ваша-та служба на Серасперинъ-тъ се вѣнѣри на Хусеинъ Авни Паша, поради особенай-тѣ ну познаніи и качество.

Въ сѣдѣствіе на горѣ-споменатѣ-то обстоятелства, най дадохмы титла-та Сердаръ-Екреемъ на Абдулъ Керимъ Паша, съ дѣла да образуква и да управляква цѣло-то тѣло на военнѣ-то работы на дѣржава-та. Нѣма тѣхни наименованія да сѣ обявядатъ! Дано Всемышный-тъ да благословѣ усилія-та ни.

17-ый Рѣби-ул-Ахиръ, 1293 (29 Апр. 1876)

СОФТЫ-ТѢ ВЪ СТОЛИЦѢ-ТѢ.

Миналый-тъ петъкъ сѣдѣ пладнѣ когато новый-тъ Везиръ са очакваше да отиде на Порта-та да ги сѣ прочете царско-то ирадѣ, което то опрѣдѣла на Везирска-та служба, едно голѣмо множество софты бѣха сѣ стекли кѣмъ тоа мѣсто. Тѣрговцѣ-то на чаршіи-тѣ като везиника кѣмъ-та на тоа чаршіи-на множество софты-то ги хванѣ-тѣ, испозаторжихъ дюгени-тѣ си. Относѣ обаче спана вѣчо че софты-тѣ не сѣ имали никакво злото намѣреніе въ Царскѣ-то мѣсто. Прѣди вѣколко деня тѣ имали 2-ѣ сѣбранія въ едно отъ джамія-тѣ, въ които изразили неудоволетвіе-то си отъ управленіе-то на прѣдсѣдателя-тѣ на Мехмудъ паша и отъ бившій-тѣ Шейхъ-ул-Исламъ, и рѣшили да поискатъ прѣмѣнѣ-то имъ съ едно прошеніе до Н. В. Султан-тѣ. Тѣхни-тѣ желанія, и проба-та ими сѣ послуша. Сѣбирайѣ-то имъ прочее около Порта-та миналый-тъ петъкъ не е имало друга цѣль, освѣнъ да подарятъ новый-тѣ Везиръ и новый-тѣ Шейх-ул-Исламъ.

Л. Хералдъ него говори за тоа прѣдмѣтъ, какъ не тоа прѣдмѣтъ е имало въ вѣко споха за въ Турска-та исторіѣ.

Стамбулъ отъ понедѣлнѣ казна че софты-тѣ нѣкаи прѣди всичко сѣда конституціѣ и сѣдинъ прѣдставителенъ сѣвѣтъ. Спорѣдъ тоѣи вѣстникъ тѣ рѣшили да испратятъ по сѣда депутаціѣ до Градъ-та и Арнѣска-та патриархія да поискатъ отъ Високо-то Порта да имѣятъ никакви полни измѣрнія противъ Христіяни-тѣ, що не тѣ искатъ и тѣхни-то сѣдѣлѣніе въ прѣдложеніе-то, които имали да направятъ на Н. В. Султанъ-тъ.

СМУЩЕНІЯ ВЪ БЪЛГАРІЯ.

Вѣстникъ *Бѣдиме* обнародва единъ телеграмъ отъ миналa-та сѣдмица отъ Хафузъ паша, който ний скратимъ тука:

Аръ пристигнѣхъ тука рано тъзи сутрина отъ стаи-тѣ при Ахмедъ Ефендіи и за затворенѣ-тѣ лица трая до пладнѣ. Прочутый-тъ проходъ Копрано на пъта за Сѣрбчія са заяе отъ войски-тѣ. Сѣбдѣ пладнѣ и другы войски мѣста са заяеха. Въ отдаленѣ на село-то Иседжіи, което бѣше заобѣколено отъ властвающи-тѣ прѣзъ 4 дни. Сѣстоянѣ-то на Жуслушаніѣ-то ими е такова-то не може да сѣ описанѣ. Мажи и жени плачихѣ отъ радость и отъ болѣзнь за Н. Величество. Всиччы-тѣ жени бѣхѣ прѣбѣрнѣли въ дорѣсна-та дженгѣ и жалѣхѣ-тѣ ихъ тѣ пазѣхѣ съ оружіе отвратѣ. Нѣколко войнѣщи сѣ сѣбрѣхѣ въ село-то, и ний сѣ изрѣкахѣ при заходѣнѣ-то на слѣнцѣ-то въ Хафузъ паша-то отнѣмѣ за Сѣрбчіѣ. Властвающи-тѣ, обаче, като са научѣхѣ за тоа, побѣгнѣхѣ 4 часа на далечѣ. На войскѣ-тѣ имѣ е жаловно не сѣрѣдѣ прѣдѣлѣ-тѣ на дженгѣ-тѣ. Нѣкаква опасность нѣма за Филибѣ и за Татаръ-Пазарджикъ. Прѣзъ дѣнѣ-тѣ хванѣхѣ еднѣ шпіонъ, отъ когото научѣхѣ-тѣ имѣ слѣдѣніѣ. Властвающи-тѣ яко и да са имѣсѣ голѣмы загубы на Турскѣ-тѣ сѣсѣ и на Христіяни-тѣ, които отстѣ-пѣхѣ, прѣдѣ сѣ и прѣти на всиччы-тѣ заклинатѣлны мѣста.

Казна сѣ чѣ въ Татаръ-Пазарджикъ-то сѣ сѣбрѣ отъ всѣ-то подъ управленѣ-то на Хафузъ паша и на Ахмѣдъ паша имало около 18,000 души редовна войска и башѣ-бозуци.

На 28 миналаго едно доста голѣмо сѣ имѣ сѣ нѣкоѣ-то околность-та на Сѣракѣ-тѣ между войска-та и властвающи-тѣ. Послѣдни-тѣ яко и да бѣхѣ по-много на вѣнѣ отъ войска-та, обаче, тѣ побѣгнѣхѣ въ Бѣлоевскѣ-то балкѣнѣ.

Комарнаѣ Адвертайзръ отъ вторникъ дава едно описаніе на обѣлѣко-то и на оружѣ-та, които носѣхѣ Бѣлг. властвающи.

Желѣзнѣ-та между Бѣлово и Татаръ-Пазарджикъ бѣхѣ разваленѣ; телеграфнѣ-сѣмѣ-тѣ жищѣ прѣкѣсанѣ; стаціоны-тѣ изгорѣхѣ и нѣколко мостовѣ развалѣхѣ.

На 26 миналаго едно сѣбианіе сѣнадѣ въ околность-та на Стрѣлчѣ, въ което войска-та хванала 5 души отъ властвающи-тѣ, отъ които еднѣй-тѣ бѣлъ кѣто подтаинатъ, и ималъ въ себѣ си 177 т. л. На 29 и на 30 миналаго сѣнадѣ нѣколко битвы при Пиварторцѣ, на които сѣдѣствіе-то сѣ е извѣстѣно на Порта-та отъ Ахмѣдъ паша, ний скратимъ тука:

Войска-тѣ сѣ сѣбрахѣ въ Стрѣлчѣ за да отидатъ противѣ властвающи-тѣ въ Пиварторцѣ. Но високы-тѣ мѣста около тоа село, тѣ сѣ бѣхѣ сѣда чѣта властвающи на пушѣ и тѣ разбѣхѣ. Сѣбѣ дна часа вѣрненѣ, войска-та, като сѣ раздѣли на 3 отдѣленѣ, кѣмъ въ село-то и нападна властвающи-тѣ, които бѣхѣ сѣ сѣбрѣли тамъ. Борбѣ-та трая еднѣ часъ и половинѣ. Еднѣ войскѣ и 5 башѣ-бозуци бѣхѣ убитѣ, а двѣ властвающи-тѣ изгубѣхѣ 300 души, кѣто са сѣ бомбардирѣли кѣдѣ-та при отказанѣ-то имъ да излазятъ отъ къѣ-та и да прѣдадатъ. Седемдесетѣ Мусулмѣни въ редовѣ-та сѣ освободѣхѣ отъ войскѣ-тѣ. Въ дедешѣ-та сѣ отъ 1-ый того, наша-та плѣага че 2,000 отъ властвѣ-тѣ въ Пиварторцѣ са сѣ подчинѣхѣ. Сѣобаѣтѣ-то, обаче, кѣто не бѣхѣ сѣ сѣмѣрѣ-то установено, той останѣхѣ тамъ за нѣколко дена, и противѣ извѣстѣ-то властвѣ-тѣ властвающѣ-то са сѣ подчинѣхѣ, кѣто тѣ запазѣхѣ-тѣ ще отидѣ противѣ тѣхъ ако са отказѣхѣ.

Отъ Едрене извѣстѣхѣ че жителѣ-тѣ на тоа градъ сѣ бѣхѣ сѣ голѣмо-то число въоружѣни войницѣ, кѣмто са имѣрали таго. Около 100 души Турцы конницѣ, кѣто принадлѣжѣхѣ на добрѣ фамилѣи, и кѣто сѣ изрѣкахѣ на свои иждивѣнѣ, тръгнѣхѣ отъ тамъ на 29 миналаго за мѣсто-то властвѣ-то, но на сѣдѣующѣ-то дѣнѣ тѣ бѣхѣ повикани да сѣ вѣрнѣтъ въ Едрене за да удѣржатъ карауулѣ-тѣ.

Въ Понѣдѣникъ 3 табура войска са сѣ испратѣхѣ отъ тука за въ Бѣлгарѣ. Въ Вторникъ още еднѣ табурѣ и двѣ отдѣленѣ конницѣ са сѣ испратѣхѣ за тамъ. Абдулъ Керимъ Паша, новый-тъ Сердаръ Екреемъ, придружѣ отъ Шешкѣ Паша заѣ властвѣ-то Сѣрбѣ за Едрене и Филибѣ.

НАЙ-ПОСЛѢДНИ ВѢСТИ ОТЪ БЪЛГАРІЯ.

Едиренскый-тъ дописникъ на *Кол. адвертайзръ* дава слѣдующѣ-тѣ подробности въ вѣзу порѣжеѣно-то въ Бѣлгарѣ-тѣ въ Пиварторцѣ, и въ вѣзу завѣзанѣ-то на тоа мѣсто отъ войскѣ-тѣ:

Турско-то населеніе въ Едрене са имѣ-ло въ голѣмѣ радостѣ отъ извѣстѣ-то за побѣда-та надъ Бѣлгарѣ-тѣ въ Пиварторцѣ. Миналый-тъ петъкъ вечерѣ-та 2 табура редовна войска и около 5,000 башѣ-бозуци сѣ обѣкоѣ-ѣхѣ-то Бѣлгарѣ-тѣ въ околность-та на тоа село. Рѣшѣлѣ пашѣ, начѣлникъ-тѣ на войска-та, като видѣлѣ че между властвающѣ-тѣ имѣло доста жени, отъ тѣхъ сѣ дѣлѣ, испратѣлѣ 5 души да тѣхъ да сѣ пръкѣтѣ мирно на сѣда-та сѣ, ако да извѣдитѣ ихъ помежду си онѣзи кѣмто не можѣхѣ да сѣ бѣѣтѣ. Властвающѣ-то обаче, пушѣлѣ пръ войскѣ-тѣ и ги убѣлѣ. Пашѣ-та тогава заповѣдѣлѣ на войскѣ-тѣ да гѣ нападатѣ и да хварлѣтѣ въ ръ-тѣхъ сѣ топовѣ. Сѣдѣ-тѣ каса бѣрзо, властвающѣ-тѣ бѣлѣ разбитѣ и имѣлѣ голѣмѣ загубѣ. Число-то на убѣитѣ-тѣ и на раненѣ-тѣ отъ Турска страна бѣлѣо незвѣчѣлѣо.

—

Миналѣ-та сѣдмица сѣдѣ сѣнадѣ-то сѣ Татаръ-Пазарджикъ-то порѣжѣ сѣ сѣ дозрѣлъ въ ръ-тѣ на Турцѣ въ затворѣ-то заѣтѣ-то. Тѣй сѣ обѣнѣвадѣ чѣ пронѣвѣлѣ-тѣ ѣ-то властвѣ-то тоа сѣ порѣжѣ и разпрѣсѣ властвѣлѣ-то прѣмѣнѣ-то, кѣмто имѣлѣ на чѣло-то сѣ по еднѣ черѣ-то кръстъ.

—

Бесерте извѣстѣ-то чѣ еднѣ властвѣлѣ-то сѣ имѣлѣ-то, състоящѣ отъ 4 Бѣлгарѣ, 2 Сѣрбѣ и 2 Черногорцѣ-то отѣрѣлѣ въ Едрене.

—

Сащый-тъ лѣстъ отъ вчера казна че въ Т.-Пазарджикъ-то отѣрѣлѣ и другѣ властвѣлѣ-то комитетѣ, отъ чѣемѣ-тѣ на който до 10-15 души сѣ са хванѣлѣ. Между тѣхъ имѣлѣ и свѣщѣнѣлѣ.

Спорѣдъ сащый-тѣ вѣстникъ епископъ-то на Пловдѣнскый-то Митрополитъ сѣ турѣлъ въ затворъ по причѣна че ималъ учѣстѣ въ тоѣ комитѣтъ.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Посѣвнищѣ-тѣ на 6-тѣ военѣ Сѣлы, кѣмто са подписѣ Парижкый-тѣ договоръ, прѣдъ видѣ на настоящѣ-то положѣніѣ на работѣ-тѣ тука въ столицѣ-тѣ и въ цѣла дѣржава-та, рѣшѣлѣ сѣ да имѣтъ повѣтѣ сѣбѣрѣлѣ всякый день, сѣдѣ-тѣ плодѣ за да сѣ увѣдомѣлѣ еднѣ другѣ въ ръ-тѣ на сѣ сѣгласнѣлѣ за мѣрѣ-тѣ, кѣто трѣбѣлѣ да сѣ зематѣ.

—

Миналѣ-та сѣдмица сѣ имѣлѣ Англичанѣ и еднѣ Англичанѣ прѣдрѣкѣлѣ отъ Германскѣ-то правѣлѣ-то, кѣмто посѣтѣлѣ-то на Англѣ-то, искалѣ да го пѣхрѣстѣлѣ. Ведѣлѣ-то множѣстѣо Турцѣ сѣ загрѣдѣлѣ и почѣлѣ да сѣ запѣлѣнѣтѣ, въ нѣколко запѣтѣ, кѣмто сѣ нѣмѣрѣлѣ тамъ въ тѣзѣ прѣмѣ, избѣгѣлѣ сѣ отъ рѣдѣ-тѣ въ множѣстѣо-то и тѣ запѣсѣ въ Министерѣ-то на вѣнѣшнѣ-та. Тѣ сѣдѣлѣ тамъ до вечѣрѣ-та и посѣлѣ сѣ за заѣсѣ на Англійскѣ-то посолѣстѣо, прѣдружѣлѣ отъ нѣколко запѣтѣ.

—

Г. Петровичъ, прѣдсѣдателѣ-тѣ на Черногорскый-тѣ сѣнѣтъ, заминалъ за 27 миналаго отъ Котаро за Бѣена съ особѣнѣ мѣссѣя.

—

Прѣди нѣколко деня мѣстѣн-тѣ вѣстницѣ бѣхѣ обнародѣлѣ чѣ Мидѣтъ паша сѣ опрѣдѣлѣлъ валія въ Бруса вѣмѣсто Хусеинъ Авни паша. *Ле-Турнѣ* отъ понѣдѣлѣнѣ-та чѣ тоа опрѣдѣлѣнѣѣ-то чѣ е станѣло офѣцѣлно на В. Порта, и сѣдѣ-то. но е истѣнно.

—

Тахсинъ бѣй, ѣвренѣ на Султанъ-тѣ, заминалъ вѣмѣлѣ-та сѣдмица за Едрене, сѣ цѣлъ да сѣ научѣ добрѣ за работѣ-тѣ въ Бѣлгарѣ, и за причѣна еднѣ подробенъ рапортъ на Н. Величество. Казва сѣ чѣ той сѣ завѣрналъ вече отъ тамъ.

—

Л. Хералдъ сѣ спрѣ за неопрѣдѣлѣнѣо вѣрѣме въ Понѣдѣлѣнѣ по причѣна на еднѣ чѣенѣ, въ който той критикуѣ строго поведѣнѣѣ-то и политѣка-та на Генерѣлѣ Игнатіѣева, Русскый-тѣ посѣлѣнѣкъ.

—

Военѣнѣ-тѣ Русскѣ напорѣ *Соколѣ*, прѣстигѣлѣ тука въ вѣдѣлѣѣ отъ Черно-то мѣ и хѣвѣрѣ котѣѣ прѣдѣ Тонхаѣе-то. Тѣй имѣ 8 тонѣ и 200 душѣ. Самѣо и Грѣцкѣ-тѣ напорѣ *Спѣдѣмѣѣ*, който ѣде на военѣнѣѣ-то на Грѣцкѣ-тѣ посѣлѣнѣкъ с прѣстигѣлѣ тукъ. Тѣй имѣ 2 тонѣ и 60 душѣ.

—

Три голѣмѣ бронѣенѣ кораби, подъ управѣѣнѣѣ-то на подѣлѣнѣрѣ-тѣ Сѣръ Дѣейкѣ Дрѣмодъ, прѣстигнѣлѣ въ Ивнѣръ, отдѣѣ-тѣлѣ да дойдѣтѣ въ вѣзѣ-тѣ Бесѣкѣ, отъ Чанѣкѣ-кѣлѣ. Тѣнѣ тѣ щѣлѣ да дѣлѣтѣ въ постоянѣо сѣобщѣѣѣѣ съ Цѣтрѣдѣ-та.

—

Спорѣдъ *Бесерте* около 56 душѣ, кѣмто земѣлѣ участѣѣ въ убѣѣѣѣѣѣѣ-то на Консулѣ-тѣ въ Сѣлѣ-то сѣ турѣлѣ въ затворѣ. Отъ тѣхъ 6 душѣ сѣ сѣ прѣзнѣлѣ невѣновѣѣ и сѣ сѣ обѣѣѣѣѣѣѣѣ въ Вторникъ.

—

Въ Босфоръ-тѣ сѣ прѣстигѣлѣ сѣѣѣ Австрѣйскѣ военѣѣ корабѣ и сѣѣѣѣѣ Грѣцкѣ.

—

Единъ телеграмъ отъ Берлинъ отъ 3-ій того казва че 5 военѣѣ кораби и еднѣ малъѣ военѣѣ корабѣ ѣдѣѣѣ за Сѣдѣѣѣѣ.

—

Издава се отъ Американско-то Евангелско Общество.

Редакторъ **Т. Л. Байнгтонъ.**

Въ печатница-та на Л. АРАМІАНА
Агонішъ-кавъ № 12.

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Петокъ. Цѣна-та за година годишъ е едно дѣло медженцѣ и полошина, а за чужди земѣи [illegible] *три четвертя отъ дѣло медженцѣ. Спомоществованія-та трѣбва всякога да ся предплатятъ и да ся испращатъ въ полша, въ другѣ или въ полшесто* [illegible] *Турскѣ, Шмекѣ, Прускѣ, Русскѣ или Французскѣ, на Редакторъ-тъ у Американо Хаяъ въ Горнирадъ.*

Година 1. **ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, МАЙ 14, 1876.** Брой 20.

ХРИСТІАНСТВО-ТО И ВЕЩЕСТВЕНО-ТО БЛАГОДЕНСТВІЕ.

Всякой образованъ народъ пита: «Какъ може едно по-высоко вещественно благоденствіе да ся постигне, и чрѣзъ какви срѣдства може то да ся извырши?» Нѣкои, обаче, като разглеждатъ тоя въпросъ, турятъ Христіанство-то на страна като нѣщо, което нѣма никакка свръзка съ него. Главна-та цѣль на Христіанска-та религія, е, наистина, нравственна и духовна; тя, наистинѣ, пита съ усърдность какво ще ползуча едного человѣка, ако той придобие всичкый-та свѣтъ, а изгуби своѣ-та душа; и та, наистина, запрѣтява чрѣзъ-рано-то грыженіе за вещественно-то ни състояніе, и строго осажда сребролюбіе-то като корень на всичкы-та злины. Ако и да е така, тѣ надатъ въ заблужденіе като заключаватъ отъ това че съдрелно-то пріемание на Евангеліе-то и една искрена сговорливость съ учения-та му отъ лица-та, които съставляватъ единъ народъ, не ще повлѣяатъ вещественно-то му благоденствіе. Исторія-та нинькы-тѣ 18 вѣкове, напротивъ, доказва че нѣма срѣдства по-дѣйствительна за въздигание-то на вещественно-то благоденствіе на единъ кой да-е народъ, отколото запозваніе-то му съ Евангеліе-то Христово и съ искренно-то му пріемание. То освободява человѣка-тѣ отъ онѣзи пороцы, които пѣрнатствуватъ повече на вещественно-то нинь благоденствіе, отколото най-тѣжкы-тѣ данощи, които нѣмъ са налагатъ отъ несправедливы правительства. То произвожда и развива онѣзи добродѣтели, които произвождатъ дяже по-много благоденствіе, отколото най-богаты-тѣ рудницы или най-искусты-тѣ машины. Іисусъ Христосъ самъ е обявилъ: *«Търсѣте пѣрвомъ царство-то Божіе и правдѣ-тѣ неговѣ; и всичко това ще ви се приложи».* Опытность-та на всякой народъ, който са е покорявалъ на наставленіе-та му, е подтвърдила истина-та на обѣщаніе-то му.

Нека да разгледамы кратцѣ какви отъ просты-тѣ и основны-тѣ начала на политическа-та икономіѣ и да задѣйствимъ по какъвъ чудесенъ начинъ тѣ ся съобразяватъ съ начала-та на Евангеліе-то, и какъ съдрелно-то пріемание на посѣдано-то отъ лица и отъ народы ще въздигне найвѣрно вещественно-то ни благоденствіе.

Бѣдность-та на единъ народъ произлазя отъ бѣдность-та на лица-та, които го съставляватъ.

Вещественно-то благоденствіе на единъ народъ ся умножава въ обще съ размѣри съ вещественно-то благоденствіе на лица-та, които го съставляватъ.

Вещественно-то благоденствіе на лица-та може да ся умножи само по два начина — чрѣзъ печеленіе повече и чрѣзъ иждиваніе по-малко. Отъ тоа е явно че трудолюбіе-то и въздержаніе-то на народы-тѣ мисля са гаиныы-тѣ срѣдства, чрѣзъ които вещественно-то й благоденствіе може да ся улучши. Безъ трудолюбіе-то най-производителны-тѣ земи оставатъ безплодны и най-богаты-тѣ рудницы безполезны; и безъ въздържаніе-то най-голѣми-тѣ приходи ся расточаватъ и найскалодшны-тѣ притежанія ся расипаватъ. Въойто народъ трудолюбіе-то и въздържаніе-то прѣобладаватъ, дяже слѣо вещественно-то му положеніе и да е неблагопріятно, то той пакъ напрѣдва постепенно кѣмъ вещественно-то благоденствіе.

Нека да разгледамы кратцѣ колко е необходимо всякобще-то трудолюбіе, и какъ то са насъдрачва и подкрѣпва отъ Евангеліе-то.

Нека да прѣдположимъ че всичкы-тѣ человѣци быхѣ прѣстанали отъ да работатъ. Какво бы было слѣдствіе-то? Най щѣхмы да погынемъ искоро всичко щото имамы, да падненъ въ крайка бѣдность и да умремъ отъ гладъ.

Но нека да прѣдположимъ че само 10 души на стотѣхъ быхѣ си отказали да работатъ. Какво бы са случило тогва? Слѣдствіе-то ако и да не бѣдне толкова пагубно, то пакъ щѣше да бѣде оно. Годишный-тѣ приходъ на обществото-то щѣше да ся намали 10 на стотѣхъ, и 90 трудолюбіи отъ нинько-то или отъ настояще-то поколѣніе трѣбваше да поддѣржатъ десеть лѣнивци; и ако 90-тѣ не сѣ въ състояніе да спечелатъ по-много отъ 10 на стотѣхъ повече отъ нуждны-тѣ нинъ разносы, лѣнивци-тѣ ще изядатъ всичка-та нинь печелба и общество-то не ще напрѣдне никакъ къмъ вещественно-то благоденствіе. Тѣзи лѣнивци, колкото спрозаси или богати и да бѣдатъ, ако не работатъ, тѣ са едно бреме на общество-то, и издаватъ основа, кото са е спечелило отъ други. Не е нуждно щото всичкы да работатъ по сходны-тѣ начини. Много разны начини нма по конто человѣкъ-тѣ отъ разны классове и съ разны способности могатъ да ся занимаватъ така щото да ползуватъ общество-то; но всякой человѣкъ, който са отказа да работи съ главк-та си или съ рацѣ-тѣ си, е едно бреме на общество-то, а ако тѣзи на вещественно-то му благоденствіе.

Нека да прѣдположимъ още че человѣци-тѣ быхѣ работили въ седмицѣта само 5 дена вмѣсто 6. Какво бы са случило тогава? Тѣ щѣхъ да нанамѣлятъ годишный-тѣ приходъ на общество-то повече отъ 16 на стотѣхъ; и ако тѣ быхѣ работили само 4 дена, тѣ щѣхъ да го намалятъ 33 на стотѣхъ. Ако прѣдположимъ още че тѣ могатъ да спечелятъ въ дни-тѣ, въ които работатъ, 10 или 15 на стотѣхъ повече отъ ежедневны-тѣ си разносы, тогава тѣ издаватъ въ дни-тѣ, въ които не работятъ, всичко което са спечелили прѣзъ работны-тѣ дни. Слѣдователно общество-то не напрѣдва къмъ вещественно-то благоденствіе.

Нека да прѣдположимъ още че половина-та отъ общество-то быхѣ работили толкова полека, щото 4 души не быхѣ извыршили повече работа, отколото 3 души трѣбваше да извыршатъ. Какво бы са случило тогава? Производительность-та на тѣзи человѣци щѣше да бѣде 25 на стотѣхъ по-малка отколото трѣбваше да е была, и прѣдобѣтокъ-тъ на другѣ-та половина, които быхѣ работили както трѣбва, можахъ само да покрѣпятъ загубѣ-та онѣзи, които не сѣ работили както трѣбва.

И така политическа-та икономія на учи, че едно общество за да напрѣдне найбрзо кѣмъ вещественно-то благоденствіе, трѣбва да ся съобрази съ слѣдующы-тѣ правила: Всякой трѣбва да работи съ главк-та си или съ рацѣ-тѣ си, въ обще 6 дена въ седмицѣ-та, и той трѣбва да работи съ толкова присрѣдие колкото здравіе-то и сила-та му позволяватъ. Но какъ може да ся произведе такова трудолюбіе, дѣто то не съществуява; какъ може да ся умножи тази дѣто съществуява така щото да стане всякобщо и съвершенно? Опытность-та на много народы доказва че това може най-добрѣ да ся извыши дѣто Евангеліе-то вѣрно ся проповѣдва и искренно ся пріема. То произвежда и укрѣпява трудолюбивый-тъ духъ по много начини. То обѣщава че всичко-тѣ человѣци ся отговорни на Бога за годины-тѣ, за мѣсецы-тѣ и за дни-тѣ на живота-тѣ имъ, и че тѣ трѣбва всичкы, богати и сиромаси, да даватъ отчетъ на него за начинъ-тъ, по който тѣ ги прѣизпитаватъ. Най знаемъ колко строго Іисусъ Христосъ въ притчѣ-та за таланты-тѣ осажда лѣнивый-тъ слугѣ, не за нѣкое прѣстапленіе, но само защото той не бѣше извыршилъ нищо. Ап. Павелъ въ второ-то си посланіе къ Солунцѣ-тѣ обявява че който не рачи да работи, не трѣбва да яде.

Богъ, който въ 10-тѣхъ си заповѣди, заповѣдва на человѣки-тѣ да си почиватъ въ 7-ѣ день отъ работы-тѣ си, но сѣщый-тъ начинъ имъ заповѣдва да работатъ 6 дена.

Библія-та тоже заповѣдва на человѣки-тѣ да не бѣдатъ *лѣниви* въ работа, но да вырнатъ съ *сила-та* си онова, кото рацѣ-тѣ имъ намѣрятъ да вырнатъ. И Евангеліе-то разнива въ сила-та на онѣзи, които искренно го пріемать, такыва человѣческы чувствованія, такавъ домашнѣ любовь, и такавъ ревность за распространеніе-то на Христово-то царство, щото тѣ радостно и вѣрно быхѣ работили за да придобѣятъ срѣдства-та, чрѣзъ които тѣ можахъ да служатъ на человѣци-тѣ си и на бѣдны-тѣ и на злополучны-тѣ въ отечество-то си. Дѣто Евангеліе-то вѣрно са е проповѣдвало и усърдно са е пріело, то е умножило и укрѣпило трудолюбіето, и така по единъ забѣлѣжителенъ начинъ то е въздигнало вещественно-то благоденствіе.

ТИШЕНДОРѢ.

Извѣстно е че нѣмамы пырны-тѣ Евангелія и Посланіи, които Евангелисти-тѣ и Апостоли-тѣ писахъ. Тѣ зна, които сега имамы, са прѣписи отъ тѣхкыи-тѣ саморѫчни списаніи, които много пати сѣ са прѣписвали прѣзъ прѣмишльи-тѣ 18 вѣкове; и понеже прѣписвачи-тѣ не сѣ были богодѣухновени, то, може бы, нѣкои погрѣшны са ся вмѣкнали въ тѣзи прѣписи. Но учени человѣци съ голѣмо усърдіе са ся посвящавали, и сега нѣкои по-голѣмыи-тѣ погрѣшкы и да опрѣдѣлятъ точно кои бѣхъ сѫщы-тѣ думы, писаны отъ самы-тѣ Евангелисти и Апостоли. Тѣ са были много сполучили въ това прѣдприятіе, и съ намѣрили, че всичкы-тѣ погрѣшкы са маловажни и не дадатъ никакво съмѣніе за нѣкои важни сѣдѣствіе или учеліе писаны въ Н. Завѣтъ.

Най-отличный-тъ отъ тѣзи изслѣдователи бѣше Тишендорѣ, който са роди въ Саксонія на 1815, и умрѣ у Лейпцигъ на 1874. Той са трудеше прѣзъ всичкый си животъ да изнамѣри самы-тѣ думы, които богодѣухновенны-тѣ писатели употрѣбявали. Той обнародва 28 различны изданія на Н. Завѣтъ на пѣрвообразный-тъ му языкъ, сир. Грѣцкый, отъ които 8 бѣхъ съ критическы забѣлѣжванія и извѣлѣенія отъ различны рѣтхы рѣкописы. Той обнародва такожде нѣкои изданія на прѣводъ-тъ на Седмдесетъ-тѣ и на Латинскый-тъ прѣводъ.

Той много пати ходи по всичкы-тѣ Европейски държавы, и три пати е посѣщавалъ Азіятскы-тѣ страны съ цѣль да изнамѣри найстары-тѣ рѣкописы, и почти всѣкога толкозъ сполучаваше въ прѣдприятіе-то си, щото царь Фредерикъ Вилхелмъ IV, въ 1855, му каза: «Нѣта не е прѣдопредѣлено да правишъ открытія; когато е възможно, ты всѣкога открывашъ нѣщо».

Отъ четыры-тѣ най-древны и найважны рѣкописи на Н. Завѣтъ, Тишендорѣ изнамѣри два-та. Единъ-тъ отъ тѣхъ той намѣри въ единъ манастирь на Синайскѣ-та планина, и чрѣзъ щедрость-та на Русскый Императоръ можи да го печати за ползѫ-та на учены-тѣ.

Другый той откры по единъ членъ начинъ. Нѣкои части отъ древны-тѣ писма были истрити и послѣ на мѣсто-то имъ были писаны другы. Нѣрвы-тѣ бѣхъ писаны въ 5-й вѣкъ, а втори-тѣ въ 12-й вѣкъ. Той, съ чудно искуство, исчисти послѣдни-тѣ писма, и чрѣзъ химическы дѣйствія водноеи нѣрвы-тѣ буквы толкова добрѣ, щото можеше лесно да ги прочита. Но 1852 г. той намѣри въ Царска-тъ Библіотеке въ Парижъ единъ рѣкопись отъ 6-й вѣкъ, който съдържава всичкы-тѣ послания на Ап. Павла.

При това той не само отрываше, но добрѣ знаеше какъ да ги ползуа отъ открытія-та си. Той тѣрпѣливо и внимателно сравняше разны-тѣ рѣкописы, и по тоа начинъ можи да опрѣдѣли, какъвъ бѣше пѣрвообразный-тъ рѣкописъ.

Въ завѣщаніе-то си той казва: «Азъ не съмъ диралъ нищо друго освѣнъ истина-тъ: азъ всякога съмъ покаранъ на неіа».

Много сми задъвжени на трудоветѣ, които тъкыва учени мѫжіе като Тишендорфа съ полагали, защото чрѣзъ тѣхны-тѣ открытія щѣ навѣрно знаемъ че Евангеліе-то, което сега прочитамы, по съдържаніе-то си е сѫщото, което Евангелисти-тѣ писѫжѣ.

ХАРАКТЕРЪ.

«Но прѣдпочитаемо е добро ине неже голѣмо богатство, и добра благодать неже сребро и злато.»

Характеръ-тъ на единого человѣка прилича на бѣла книга въ това, че ако та се очерни веднажды, тя едважъ може да ся направи да стане тъй бѣла както си е была исрѣдни.

Една крыва поставка често зачерня характеръ-тъ на единого человѣка прѣзъ всичкый-тъ животъ.

Много по-лесно е да си образуваме единъ добръ характеръ отъ начало-то, отколкото да го оправамы слѣдъ като сми си образували единъ лошъ. Много по-лесно е да си опазимъ характеръ-тъ чистъ, отколкото да го прѣчистамы, слѣдъ като са е осквернилъ.

Единъ добръ характеръ трѣбва да има слѣдующи-тѣ черты: той трѣбва да бѫде непобѣдимо посвятенъ на истина-тъ, на чистота-тъ и на правда-тъ; той трѣбва да бѫде независимъ отъ мнѣнія-та на другы-тѣ до толкова до колкото да бѫде вѣренъ на свои-тѣ си просвѣтены убѣждения; той трѣбва да бѫде одушевленъ отъ благонаклонности къмъ человѣцы-тѣ и благочестивы къмъ Бога.

Единъ добръ характеръ не може да ся наслѣди отъ родители, нито нѣкъ може да ся придобие чрѣзъ богатство, или чрѣзъ нѣкой чинъ, или чрѣзъ естественыны дарбы, но той трѣбва въ всякой случай да бѫде плодъ на страния-та на самого человѣка.

Работа. — Человѣкъ дѣлки за всичко, което има извѣнвѣчна стойность, на работа-тъ. Та е очарователна-та мъсъка, която го е въдигнала отъ дивo-то му състояніе; та е прѣобѣрнала пустини-тѣ и дивоте-тѣ въ обработены нивы; та е покрыла земно-то кѣлко съ градове, и океанъ-тъ съ кораби; та на нѣй посѣ ни приноса изобиліе, спокойствіе и благолѣпіе вмѣсто лѣгеніе, бѣдствіе и варварство.

ГОРА-ТА СІОНЪ.

Сіонска-та гора, за който са спомеména въ Новый-тъ Завѣтъ, е найвысока-та гора на югъ отъ Іерусалимъ. Та ся издига около 2500 крака надъ Средиземно-то Море, и отъ 200-300 крака надъ долове-тѣ при нозы-тѣ ѝ. Та ся раздѣля отъ Акра на сѣверъ и отъ Морїя на сѣверо-западъ отъ долъ-та Тиропіонъ; на западъ отъ неіа е Іонъ, на югъ Енномъ и на юго-истокъ Кедронъ. Градъ-тъ Сіонъ е бѣлъ укрѣпенъ отъ Іевусци-тѣ, и когато ся прѣзелъ отъ Давида, той са нарекълъ «градъ Давидовъ». 2 Цар. 5; 7. 3 Цар. 8: 1. Давидъ види са да го е прѣсвалъ за хубость-та му и за якость-та му, и да го е обычалъ като образъ на церкьвь-та на Месїія: «Красна на възвышение-то, радость на всичка-та земїя е гора-та Сіонъ на сѣверны-тѣ страны, градъ-тъ на великый-тъ Царь.» «Обыколете Сіонъ, и обходете го: прѣброете стѣлповe-тѣ му; обърнете вниманіе въ околостѣнїя-та му; разгледайте палаты-тѣ му, за да повѣствуате на родъ-тъ слѣдъ васъ». «Царіе-тѣ се събрахѫ, всичкы прѣминахѫ; тѣ като видѣхѫ, почудихѫ се; смутихѫ се и устремихѫ се на бѣгъ». Іс. 48; 2, 12, 13, 4, 5. Една дъжди блиско до южный-тъ му върхъ покрыва сегиа «гробъ-тъ Давидовъ» така нарѣчень отъ Мохамеданци-тѣ и назень отъ тѣхъ съ голѣмъ гръжа. 3 Цар. 2; 10. 11; 43. 22; 50. Тъзи гора, заедно съ Морїя и Офилъ, е была заградена отъ първа-тъ стѣна, и укрѣпена отъ търдѣни. 1 Лѣт. 11; 5. Вторъ; нѣка сѣ были въдигнати великолѣпни-тѣ палати на Соломона и дъго врѣме отъ палати-тѣ на Иродъ. Та най-посѣ ся употрѣбила за военнѣ защити, и толкова силно ся укрѣпила въ врѣме-то на прѣзвѣмание-то ѝ отъ Римлини-тѣ, що императоръ-тъ казалъ: «Навѣрно най сми имали Бога на помощь въ бой-тъ; защото какво бихъ направили человѣчески рацѣ или машины противъ тѣзи кулы?» Голѣмы измѣнения са станали въ другы повѣрхность-тѣ ѝ, и е дна часть отъ неіа лѣжи навьлъ отъ пыпшика-та стѣнъ на югъ, и са употрѣбила за гробища или е «пояма като нива», споредъ Іер. 26; 18. Мих. 3; 12. За двама равнини са казва, че като са приближавали до Іерусалимъ, съзедали сѣкы лисица да тича къмъ гора-та Сіонъ, единъ-тъ отъ тѣхъ, на нѣе Іисусъ, плакалъ, а другый-тъ, на нѣе Елїезеръ, са сѣкъ. «Защо са сѣешь?» казалъ този който плачалъ. «Не, защо плачешь.» попыталъ Елїезеръ. «Азъ плачѫ», отговорилъ Раввинъ-тъ Іисусъ, «защото виждамъ онова, което е писано въ Плачъ-тъ Іереміеѝ да ся испълни; защото лисици-тѣ ходятъ по гора-та Сіонска, което е опустошена». «И за това», казалъ Раввинъ-тъ Елїезеръ, азъ са сѣкѫ; защото когато виждамъ съ сонъ-тѣ си очи че Богъ е испълнилъ *заплашенія-та* си точно, азъ съмъ увѣренъ отъ това, че ни едно отъ *обѣщанія-та* му не ще прѣмине; защото той е вылъгалъ повече готовъ да покаже милость отколкото наказаніе».

«Сіонъ», и «дъщери Сіонова», нѣякога са употрѣбявать да означаватъ цѣлый-тъ градъ, включително Морїя и храмъ-тъ. Пс. 2; 6. 9; 11. 74; 2. Іс. 1: 8. Іоиль 2; 23, и понѣкога, но-значително за сѣдалище на истина-та церкьвь на земя-та и на небе-то, Іер. 8; 19, Евр. 12; 22. Отк. 14; 1.

АЛЕКСАНДРЪ МАКЕДОНСКЫЙ.

Александръ Македонскый, когато наричатъ великый, са родилъ въ 356 г. прѣд. Христа. Той бѣше сынъ на Филипа Македонскый царь. Когато бѣ малъкъ, баща му го дадо на единъ учитель, който са нарича Сисимакъ, за да го учи и въспитава. При този учитель Александръ учи Илїадъ-та на Омира, който при друго въспѣва и Троянскыя-тѣ битвы. Отъ такъ книга вѣроятно младый Александръ са възбуди къмъ военны прѣдприятія. Когато бѣше на 13 год. баща му го прѣдадо на славный «философъ Аристотелъ за да го въспитава.

Прѣди 20-тъ си годины Александръ вѣзнѫ въ войска-та на бащя си, който-то желѣше сынъ му още отъ младостъ-та си да земе участіе въ управленіе-то царство-то. Тогава той бѣше младежъ съ рѣшителна волѣ. Когато бѣше на 20 год. баща му бѣде убитъ, и той стѫпи на прѣстолъ-тъ и почна военны-тѣ си побѣди. Въ двѣ годины той покори цѣлы Гръцїя и разшири дѫржава-тъ си на сѣверъ до рѣка Дунавъ. Тогава той минѫ въ Азїя и прѣзе Мала Азїя, Сирїя и Египетъ. Въ 5-тъ годинъ на царуваніе-то сѫ той основа единъ градъ на Нилъ, близу до Средиземно море, и го нарече по свое-то си имя Александрія. Този градъ и днесъ носи това имя. Слѣдъ като побѣди Египетъ Александръ са обърна къмъ Персїя и другы источны дѫржавы. На 327 г. прѣди Хр. той прѣминѫ рѣка Индъ и отиде къмъ истокъ, но незадоволнѣ-тѣ и уморенѣ-тѣ му войници го принудиха да ся върне назадъ. Слѣдъ това той избра Вавилонъ за своѝ столицы, и тогава внезапно умрѣ на 323 г. пр. Хр. на възрасть 33 год. и остави народы-тѣ, конто побѣди, въ голѣмо разстройство.

Въ книга-та на пророка Даниила Александръ и неговы-тѣ побѣди са описани подъ образъ на козелъ-грѣхъ (прѣчь), (сравни 5-й стихъ на 8-та глава съ Даниила съ 21-й стихъ на сѫща-та глава). Величина-та на неговы-тѣ побѣди са описа въ 5-й стихъ, дѣто са казва че той «идѣше отъ западъ по лице-то на всичка-та земя»; и скорость-та на неговы-тѣ си, които побѣждаваше, са изразяватъ съ думы-тѣ, «и не са допираше до земя»-та». Стихове-тѣ 6-й и 7-й отъ сѫща-та глава показватъ начинъ-тъ, по който той нападаше на непріятелы-тѣ си, особѣнно на Персїя и на Мидїя. Внезапно-та смъртъ на Александра въ срѣдъ всичко-то му и силы-та му са описа въ 8-й стихъ. Нѣкои другы стихове отъ сѫща-та глава говорятъ за раздѣленіе-то на царство-то му подъ смъртъ-та му. Всичко-то това видѣніе е едно толкозъ ясно и подробно описаніе за Александра и за неговы-тѣ побѣди, щото Порѫрѫк, който знаемъ епископъ и безвѣрникъ въ 3-й вѣкъ, говори че товаѝонаслѣдие трѣбва да е писано слѣдъ смъртъ-та на Александра. Историческы-тѣ доказателства, обаче, са убѣдителни че то бѣше писано около 200 годины прѣди рождение-то на Александра.

ЕДИНЪ УРОКЪ ЗА МЛАДЫ ТЪРГОВЦЫ.

Понѣже дѣла сѫ по-убѣдителны отъ думы, и животъ-тъ на единъ человѣкъ може да е по-поучителенъ отъ книга, нѣй ще прѣдставимъ вкратцѣ прѣмѣрѣ-тъ на най-знаменитый търговецъ въ Америка, който не скоро умрѣлъ въ Ню-Іоркъ. Александръ Т. Стуартъ са родилъ у Лисбургъ, близу при Белфастъ, на 1803. Родителе-тѣ му были отъ Шотландско потекло, яко и да са броѝли за Ирландцы. Състояніе-то ѝ было срѣдно. Когато Стуартъ бѣлъ на 8 годины, родителе-тѣ му са поминали, и той останѫлъ самъ само съ единъ близенъ родинна — старый му дѣдъ. Стуартъ бѣлъ даровитъ младежъ и добрѣ свѣршилъ курсъ-тѣ въ Тринити Колежъ. Дѣда му наскоро са починалъ, но той го оставилъ подъ надзоръ-тъ на единъ достоенъ и благочестивъ настоѝникъ. По съвѣтъ-тѣ на тоѝ настоѝникъ на 1823 той тръгналъ за Америка като земалъ прѣпоръчителны писма да нѣкои отличны търговци въ Ню-Іоркъ, конто го пріели благосклонно. На 1825 той са завѣрналъ въ Ирландїя, продалъ малко-то си притежаніе и купилъ съ стоки-тѣ си отъ Белфастъ, та ги занесѣлъ въ Н. Іоркъ, дѣто отворилъ само малко дюкенче. Всичкый-тъ му капиталъ тогава бѣлъ около 3,000 б. медницїята, който е тѣрдѣ малка сумма за въ Америка.

Стуартъ бѣлъ рѣшителенъ, постояненъ, честенъ и вѣренъ въ работа-тѣ си. «Моя-та търговія», казва той, «ще отъ начало-то си е управлявана

отъ правительствы правила. Ако златно-то правило може да ся тури въ дѣйствіе въ чисто търговски дѣла, то са е турило въ дѣйствіе въ мое-то заведеніе, и ако сте внимавали добрѣ, най трѣбва да сте забѣлѣжили че продавачъ-тъ са е обхождалъ съ купувачитѣ си тѣй, както той щѣше да иска тѣ да се обхождатъ съ него, ако той бѣ на тѣхно мѣсто. Никои стока не са прідтавя за такава, какато не е. Цѣни-та на всѣко нѣщо е опрѣдѣлена ведножды за всѣкого и за всѣкога, и тя е колкото е възможно долня». Но това правило той вѣршилъ всички-тѣ си земаніи-даваніа. Той не си бояшъ че ако не лъже, не ще може да ся поминува, но строго дѣржалъ начало-то че «честность-та е най-добра-та политика», и никого не изжилвалъ въ търговлѣ-та си. Ведножды ся е случило дошла да купува нѣкакъвъ платъ, и покупщикъ-тъ му са трудилъ да ѝ съ бѣди че бол-та ми е добра и че не излъга. Но Стуартъ му казалъ: «Зацо й говоришъ тѣй като знаешъ, че това не е истина? Тази бол що изкѣсе, и жена-та ще ина право да е-ма пара-тѣ си назадъ. Азъ не искамъ да прідставамъ стоки-тѣ си другы отъ каквито са истинѣ». На това покупщикъ-тъ му отговорилъ: «Слушай, Г. Стуарте, ако то това правило ще карашъ търговлѣ-та си, азъ трѣбва да си тѣрсѣ друго мѣсто, защото ти ще ще пиранъ да дадеш пѣрвѣ». По прѣдсказаніе-то на изжилвачъ-тъ не излѣзло истинно.

До 1848 той бѣлъ успѣлъ толкова, що можилъ да си направи едно голѣмо търговско зданіе отъ бѣлъ мраморенъ камыкъ въ една отъ най-добры-тѣ части въ Ню-Йоркъ. Въ това удно търговско зданіе са си заняли-ли-ли-

ПОЛИТИЧЕСКИ НОВИНИ

БЕРЛИНСКА-ТАЙ КОНФЕРЕНЦИЯ.

Лондон. Тайлмъ въ уводный-си се чиеть отъ 3-й того мѣне слѣдующе-то относѣтено за конференцїя-та:

Телеграмы-те отъ Берлинъ навѣстяваѣ едно тыко спорадичне между Турцїя-Бе-лиянъ Сиды на Источна Европа относѣтено за мѣры-та, кои трѣбва да се зематъ за рѣшенїе-то на вахиотїя-тѣ въ Босна и Херцеговина. Тряма-та главни Министри-те са ся сѣбрали за нашо; и приседатѣлѣ-то на Русскїй-та Императоръ въ Берлинъ е спомѣнѣлъ за отмахулувашѣ-то за сплѣ-ка-тѣ, кои-то быхъ прѣвнитствуали на едно спорадичне между тѣхъ. Не е вече за страхувашѣ че противоположнѣ-тѣ вахиотерси не могатъ да ся сплѣасѣ-то ако. Тѣ единогласно желаѣтъ миръ-тъ да си уплаи и съ сплѣасїи относѣтено за сурбѣста-та, чрѣзъ кои-то това трѣбва да се земаѣ. Можемъ за тогова да заключимъ че сурбѣстия-та въ Босна и въ Херцеговина, кои-то саществуѣтъ отъ сега годиня насамъ, щѣ прѣстанатъ? Ако Русскїй, Австрїя-Унгарїя сѣ рѣшили да ги спрастъ, тѣ могатъ вмѣрно да исплатятъ рѣшенїе-то съ. Тѣ могатъ да напрастятъ това, що искатъ, и пакъ си чи тѣ искатъ да го напрастатъ. Та сѣ дошли до едно рѣшенїе вдруг тыко-ча. Защо тогава да ся двоумѣ-ватъ да-кажемъ че сигурѣ-тта въ Херцеговина и въ Босна наскоро щѣ се отмахатъ? Е-дно е да отговоримъ на това. Три-тѣ Имперїи могатъ вместимо да устиоѣтъ поредилъ въ въстанашѣ-то области, но за да извадятъ това, тѣ трѣбва да турятъ въ дѣйстїе по-силни мѣрки отколкото прости-ди. Тѣ трѣбва да напрастятъ повечѣ нѣщо, отколкото да изразяватъ желанїя-ти си или прѣпоръки-тѣ си; тѣ трѣбва по-силни нѣщи по другъ начинъ да покажатъ сила-та си въ тѣхи области. Тѣ могатъ да запашатъ въстанащи-тѣ така, що тѣ да ся подчинятъ: или тѣ могатъ да дѣйствуватъ по такъвъ начинъ, щото Турско-то Правительство да предстанѣ на тѣ да приумѣлъ да сѣ сила да ся подчинятъ, или пакъ да наложатъ и на Правительство-то и на въстанащи-тѣ нѣкой другъ способъ за примирѣнїе. Но какито и да бѣде политика-та, тѣ, та не ще да прїеме отъ другы-тѣ, додѣто тѣ не ся покажатъ готовы, съ сила що е нужно, да ся турятъ въ дѣйстїе. Телеграми-тѣ, обаче, ни навѣставатъ, че Велики-тѣ Силы искажъ не са сѣ съгласили да употрѣбятъ нѣкои насилственни мѣрки или дори да се готовятъ да ги употрѣбятъ. Тѣ не прѣдлагатъ нито навѣсваѣне нито задѣлване-то тѣхни-тѣ войски въ въстанашѣ-то области, нито пакъ нѣкоя другъ подобна мѣрка.

Видя си че тѣ са отхвърлили всѣка подознятелна мѣрка, и са ся задоволили само съ предложенїе-то: добро-то да се сѣтатъ на Султань-тъ и на въстанащи-тѣ. Ако-това-та главни Министри на Германїя, на Русскїя и на Австрїя не сѣ направили нѣщо повечѣ отъ това, *Лондон. Тайлмъ* мисли че мрѣже-то е е дошло още да ися благодиря за рѣшенїе-то ися на Источнай-та въпросъ. Додѣто чрѣ-тѣ Силы не направятъ нѣкоеве отколкото да настоватъ вдруг изпълненїе-то на прѣдложенїя-та отъ Правительство-то, и вдругъ прѣпоѣнїе-то ися въ въстанащи-тѣ, тѣхни-тѣ добри цѣнове що отъ тамъ безполезни.

АВСТРИЯ.

По случай на разисканїе-то на бюджета въ въстанашѣ-тѣ дѣла, кои-то Андраши произнесѣ едно важно слово, въ кое-то казалъ че настоящо-то дѣйстїе на Силы-тѣ кѣоли да вирани прѣвдоходимости въ Турцїя да ся турятъ въ дѣйстїе. Англїя за сега не сключила да ся съединѣ съ другы-тѣ Силы, казалъ той, защото не позвала-то що вирамѣ-тѣ въ нѣкои мѣрки, що щѣли ги узнае наялво, и тъ що ся съгласи. Той нѣкъ казалъ че може да ися съобщи-ова, въ какво сто са ся спорязумѣли въ Берлинско-та конференцїя прѣди Портъ-та да ся навѣсти за това. Той отбѣсѣвалъ идеїя-та за занѣване на въстанащи-тѣ области отъ Австрїйски войски, и казалъ че Силы-тѣ оставатъ чистни-тѣ си интерсы навстрѣка, и зематъ за начало подбуждане-то на миръ-тъ въ Европа и улучване-то на ста-

РУССИЯ.

Берлинскїй-тѣ доописнїкъ на Лондонскїй *Тайлмъ* пише че *Газета Варшавска*, получавнѣчъ листъ на Полнишнї языкъ, като излага положенїе-то на Австрїя и на Русскїя, говори слѣдующе-то за политика-та на послѣдній-та:

Ако и по-малка-та часть отъ всички-тѣ Австрїйци да са Славяни, Германцїи-тѣ надѣватъ въ западна-та часть на имперїя-та, а Мадяри-тѣ въ средна-та. Но-то, що-то тѣ сѣ сплѣсатъ противнїя народности не желае да подкрѣпи Славянскый-тѣ елементъ срѣщу прѣседателѣ-то на Турскы области. Отъ друга страна, Австрїя-та, кая-то на дни Юго-Славянски-тѣ княжества да ся угодѣвашѣ, защото тогава тѣ ще прилѣкатъ повече Славяни-тѣ въ Кроацїя, въ Далматїя и въ южна Унгарїя.

Положенїе-то на Русскїя, обаче, е съвьршено различно. Тя нѣма слѣда нѣкоеве по-прїятне и токи слѣд нѣкоеве-то. Тя не сѣ опитва да осаществи тъкъ цѣль сега, за да не причини една обща Европейска война, защо-то бѣ турила интересы-тѣ въ опасность, и за това тя желае миръ-тъ да ся уплаи по настоящу. Ако бы да произѣлѣе война сега, Германїя, кою-то е вече по-силна отъ сѣсѣдни-тѣ си, щѣ бѣ въ изгодна позїция спрѣмо Русскїя, прѣ-кое-то, трѣбва да чака за едно-по-благопрїятенъ случай. Както тя сѣ изъсоцуяли отъ послѣдная-та война между Германїя и Францїя да увидѣ-чи-тѣ-то и за това-то тѣ относѣтено за Черно-то море, така и за напрѣдъ тѣ ще гѣдѣ да ся въспользуяи отъ всякакви-то бѣдствїя, кои-то мо-же да произѣлѣе между тѣхи Сиды за да осаществи надежди-тѣ си.

СМУЩЕНИЙ-ТА ВЪ БЪЛГАРИЙ.

Русскый-тѣ доописнїкъ въ *Самарцы* пише отъ 8-й того слѣдующе-то относѣтено за Българы-тѣ въ Дунавска-та области:

Смущенїе-то въ Българїя-та ограничени за сега въ нѣкоеи мѣста, но ако Правительство-то не побѣрза да улучши состоѣнїе-то на вѣрный-тѣ си Българскый народъ, то, що да знаѣ по-сигурно, то, що народъ сѣрди отъ мѣстны-тѣ власти и особено отъ Черкеси-тѣ, кои-то се дуръ-ко-ятъ въ нѣкоеи-то мѣста, то, що да ся ста-ви нѣкои Българи, кои-то станѣли на-редкіе въ тъкъ область, то е да ся за-пашатъ отъ тѣхъ. Баши-бозуци-тѣ Черкези хвѣ обѣщаватъ въ области-та запазѣтъ мирны-тѣ и трудолюбивы-тѣ Българи по нѣма-та начъ, злоупотрѣбѣчатъ тѣ, сѣ-ка-ко-то ги навѣставатъ и отъ живота имъ. Това е сѣка истина.

Българи-тѣ нѣкатъ вонистѣчны нѣсе; тѣ искатъ миръ и спокойстѣе подъ покрѣвителство на законо-тѣ. Но имъ нѣкоеи скутитеи между тѣхъ, тѣ са мадяри на брой, а масса-та е мирна. Онѣзи, кои-то интовореи да пазятъ тишина-та, злоупотрѣбляватъ въ всякакъ-то-тѣ Българы, и чрѣзъ това сами ся варатъ да въставатъ за да ся защищаватъ отъ злоупотрѣбленїе-то ися. Области-то е-дно-то Турско-то, кое-то нѣкоеи-то мѣрки комисары въ области-тѣ за да ся пучи точно за положенїе-то на работы-тѣ.

Деновѣ-то-то Пѣсненскый-тѣ кайнакъ ися казалъ дѣесь-че едно сбѣнаніе станало въ Сеялѣско (Тырновско окражіе) между въстанащи-тѣ и баши-бозуци-тѣ състоящо ся въ Чорлуко. Сеялѣско-то е-дно-то ися отъ токи кайнакъ, отъ Българы-тѣ имало 200 души убити, а отъ баши-бозуци-тѣ самы 2 души и 2-ма-та ранени. Средъ прѣдрѣвающи-тѣ на Българы-тѣ, обаче, послѣдни-тѣ, въ една борба, кою-то траяло 24 часа, убили 90 баши-бозуци и разнесѣ-тѣ 120 души отъ тѣхъ, а тѣ отъ своѣ страна изгубили 39 души и 18 ранени, и земали нѣколко ярана и военни принасы отъ баши-бозуци-тѣ.

Да традѣ-тѣ Радовица (Софійско окрѣжіе) и за три другы села въ околностѣ-та, са казали, да са ся изгорили отъ Турци-тѣ нѣкоеи-то селища. Черкеси-тѣ крадѣли овци и говедо по тѣхи мѣста.

Въ Русчукъ владѣе тишина, но по причина на случителнїе-тѣ сухоте, кою-то е разносѣ тука, нѣкои всѣлнаемы лица по-бѣгнахъ въ Гунжайя.

Въ минута-та когато да притвори писмо-то са, гѣдѣ-то сѣ-ка-ко-тъ дадѣ на токи-ва вардаци като прѣдъ ямна. И така ето-ва ся ямна въ послѣдныи-тѣ й прѣдѣ чужди-тѣ Сиды. Българскый-тѣ народъ тряѣ-ва да ся токи-ва, именно, противъ 2-та мѣсеца прѣмѣрїе (арнистїя) въ въстанашѣ-тѣ области, и противъ знаѣнїе-то ися отъ чужденстви-тѣ войска, кое-то прѣмерїе-то ися не ся изпълни прѣзъ това врѣме. Ный обнародваѣ тъкъ новина, безъ да сѣ увѣрени за истинность-та ѝ.

Прѣдложенїе-то на прѣдставатели-тѣ на Европейскы-тѣ приятелятци на Турскы-тѣ войдове за съединѣнїе-то на дарнинскы-тѣ области ся е отхвърлило съвьршено отъ Дѣржавный-тѣ Съвѣтъ, кой-то дѣржа въ повелѣнїе-то нарочно за разна ялнїе-то на токи прѣдмѣтъ.

Межоуръ-тъ на Князь Горчакова ие сѣ съобщилъ още официално на В. Порта, но-то, по-мислено-то, и въ Лондонъ и въ Берлинъ е сѣобщило по телеграмъ-тѣ съдѣржанїе-то му.

Басарет въ единъ отъ послѣдныи-тѣ си бросне казва че едно лице нѣкоо щѣло да ся подаде на Н. И. Султань-тѣ посрѣдствомъ Шекъ-ъл-исламъ-тѣ подписоѣ отъ всичны-тѣ казасеры и отъ всичны-тѣ улемы, въ кото да ну изразатъ задоволенїе-то сѣ отъ прѣмѣнѣнїе-то на Министерство-то и на Шекъ-ъл-исламъ-тѣ и да му кажатъ прошка за дѣйто са дѣрнали да ну прѣдложатъ нѣкои новины.

Миналъ-та седмица 3-4 войскари въ Бруса са позвали да вѣдъатъ въ тамошно-то Итальянско Консулато и да бѣгъ гиоѣ-ватъ-тѣ въ Султа-на въ Консулъ-тѣ, въ сѣдѣстїе ися сина расрѣда, кой-то имали сѣ тѣхъ. Заповѣдь са си дали да ся турятъ виновни-тѣ на всякъ и да ся накажатъ строго.

Миналъ-та седмица правительство-то е прѣпоръчало на комендантѣ-то въ Българїя да ся вѣстатъ подробно причини-тѣ на смущенїе-то, кои-то са ся появили въ нѣкои окражіи. Единый-тѣ отъ тѣхъ, какъ-то ся е съвѣстилъ Султань-тъ, е въ селото, кое-то Шеранъ Бей, отишелъ за Тырново, а другый-тъ, издирателъ на сѣдлинда-та, на кое Сливенъ Ефендї, за Софїя. *Басарет* въ сѣдмо-то ися броѣ на послѣдній-тѣ казва да остане въ Фидибе, а за въ Софїя си опрѣдѣлилъ бѣгобѣ Ефендїя.

Миналъ-та Сабботa телеграми отъ Солунъ навѣстяха тѣрженствено-то погребенїе на убитѣ-тѣ Консули. Три другы лицы, кои земали участїе въ убїйаніе-то ися, са сѣ обѣсили.

Г-нъ И. Геровъ, Русский Консулъ въ Фидибе, е дошелъ сега наскоро въ столицѣ-та заедно съ фанилїя-та си.

Въ повелѣнїе-то са пратили 2 табура войска за Врѣца. Въ срѣда 1 табуръ войска са е пратилъ за Фидибе.

Войскы-тѣ земли въ послѣдно врѣме три другы дарвени тонове отъ Българскый-тѣ въстанащи и ги испратили въ Едрене.

Сведѣ *Басарета* седемь лицы, кои-то были главны-тѣ виновники на смущенїе-та кои-то станѣли, миналъ-та осень въ Ескѣ-Загра, кои да ся сѣобѣсятъ въ разны гра-дове на Едренскый-тѣ вилаетъ за примѣръ.

Единъ телеграмъ отъ Лондонъ отъ 8 того казва че Англїя се отказа да прїеме мемоаръ-тъ на Князь Горчакова.

Тѣхи дни Гранъ-тѣ и особено Елинскый-тѣ подданицки направили нѣкои заявленїя противъ натрѣчъ-тѣ си за дѣйто не искалъ да вистоя прѣдъ В. Порта да ѝз накаже да прїемнане сѣмо-то, кои-то произнесѣ-то него противъ Българскый-тѣ народъ. *Фаря до Босфора* казва че това какнїе е твьрдѣ честѣно, и че то е повечето за ня интерсѣ-тѣ на Англїя-та и Европа-та.

Издава се отъ Американско-то Библейско Общество.

Редакторъ **Т. Л. Байнтонъ.**

Въ печатницѣ-та на Д. АРАМІАНА Агопянъ-ханъ № 12.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Спорѣдъ *Самарцы* отъ Сѣдма Порта-та рѣшили да отхвѣрли межоуръ-тъ на Князь Горчакова, и заповѣдала на Рашидъ Паша да яви за това на послѣдныи-тѣ й прѣдѣ чужди-тѣ Сиды. Българскый-тѣ народъ тряѣ-ва да токи-ва и токи межоуръ, именно, противъ 2-та мѣсеца прѣмѣрїе (арнистїя) въ въстанашѣ-тѣ области, и противъ знаѣнїе-то ися отъ чужденстви-тѣ войска, кое-то прѣмерїе-то ися не ся изпълни прѣзъ това врѣме. Ный обнародваѣ тъкъ новина, безъ да сѣ увѣрени за истинность-та ѝ.

Прѣдложенїе-то на прѣдставатели-тѣ на Европейскы-тѣ приятелятци на Турскы-тѣ войдове за съединѣнїе-то на дарнинскы-тѣ области ся е отхвърлило съвьршено отъ Дѣржавный-тѣ Съвѣтъ, кой-то дѣржа въ повелѣнїе-то нарочно за разна ялнїе-то на токи прѣдмѣтъ.

Межоуръ-тъ на Князь Горчакова ие сѣ съобщилъ още официално на В. Порта, но-то, по-мислено-то, и въ Лондонъ и въ Берлинъ е сѣобщило по телеграмъ-тѣ съдѣржанїе-то му.

Басарет въ единъ отъ послѣдныи-тѣ си бросне казва че едно лице нѣкоо щѣло да ся подаде на Н. И. Султань-тѣ посрѣдствомъ Шекъ-ъл-исламъ-тѣ подписоѣ отъ всичны-тѣ казасеры и отъ всичны-тѣ улемы, въ кото да ну изразатъ задоволенїе-то сѣ отъ прѣмѣнѣнїе-то на Министерство-то и на Шекъ-ъл-исламъ-тѣ и да му кажатъ прошка за дѣйто са дѣрнали да ну прѣдложатъ нѣкои новины.

Миналъ-та седмица 3-4 войскари въ Бруса са позвали да вѣдъатъ въ тамошно-то Итальянско Консулато и да бѣгъ гиоѣ-ватъ-тѣ въ Султа-на въ Консулъ-тѣ, въ сѣдѣстїе ися сина расрѣда, кой-то имали сѣ тѣхъ. Заповѣдь са си дали да ся турятъ виновни-тѣ на всякъ и да ся накажатъ строго.

Миналъ-та седмица правительство-то е прѣпоръчало на комендантѣ-то въ Българїя да ся вѣстатъ подробно причини-тѣ на смущенїе-то, кои-то са ся появили въ нѣкои окражіи. Единый-тѣ отъ тѣхъ, какъ-то ся е съвѣстилъ Султань-тъ, е въ селото, кое-то Шеранъ Бей, отишелъ за Тырново, а другый-тъ, издирателъ на сѣдлинда-та, на кое Сливенъ Ефендї, за Софїя. *Басарет* въ сѣдмо-то ися броѣ на послѣдній-тѣ казва да остане въ Фидибе, а за въ Софїя си опрѣдѣлилъ бѣгобѣ Ефендїя.

Миналъ-та Сабботa телеграми отъ Солунъ навѣстяха тѣрженствено-то погребенїе на убитѣ-тѣ Консули. Три другы лицы, кои земали участїе въ убїйаніе-то ися, са сѣ обѣсили.

Г-нъ И. Геровъ, Русский Консулъ въ Фидибе, е дошелъ сега наскоро въ столицѣ-та заедно съ фанилїя-та си.

Въ повелѣнїе-то са пратили 2 табура войска за Врѣца. Въ срѣда 1 табуръ войска са е пратилъ за Фидибе.

Войскы-тѣ земли въ послѣдно врѣме три другы дарвени тонове отъ Българскый-тѣ въстанащи и ги испратили въ Едрене.

Сведѣ *Басарета* седемь лицы, кои-то были главны-тѣ виновники на смущенїе-та кои-то станѣли, миналъ-та осень въ Ескѣ-Загра, кои да ся сѣобѣсятъ въ разны гра-дове на Едренскый-тѣ вилаетъ за примѣръ.

Единъ телеграмъ отъ Лондонъ отъ 8 того казва че Англїя се отказа да прїеме мемоаръ-тъ на Князь Горчакова.

Тѣхи дни Гранъ-тѣ и особено Елинскый-тѣ подданицки направили нѣкои заявленїя противъ натрѣчъ-тѣ си за дѣйто не искалъ да вистоя прѣдъ В. Порта да ѝз накаже да прїемнане сѣмо-то, кои-то произнесѣ-то него противъ Българскый-тѣ народъ. *Фаря до Босфора* казва че това какнїе е твьрдѣ честѣно, и че то е повечето за ня интерсѣ-тѣ на Англїя-та и Европа-та.

Издава се отъ Американско-то Библейско Общество.

Редакторъ **Т. Л. Байнтонъ.**

Въ печатницѣ-та на Д. АРАМІАНА Агопянъ-ханъ № 12.

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВѢСТНИКЪ

Зорница ся издава всякой Петокъ. Цѣна-та за єдна година є єдно бѣло меджидіє и половина, а за шесть мѣсеци три четврта отъ бѣло меджидіє. Спомошествователи-та трѣбва всякога да ся пръплатятъ и да ся исправятъ въ полиця, въ група или въ понѣкои пазарби (пазове) Турски, Нѣмски, Пруски, Руски или Французски, на Редакторъ-та у Америкаи Хавъ въ Цариградъ.

Година I. **ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, МАЙ 21, 1876.** **Брой 21.**

ПОДТВЪРДИТЕЛНЫ ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ДОСТОВѢРНОСТЬ-ТѢ НА ЕВАНГЕЛИЯ-ТА.

—

Тѣзи доказателства сѫ отъ разны видове и сѫ добывать отъ Еврейсы, Изычнесы и Христіанскы источницы.

1. *Еврейски подтвердителны доказателствa.*

Тадмуть-тѣ, едно събраніе отъ Еврейскы прѣдцѣня, отъ които нѣкои сѫ събрали въ 2-ій вѣкъ слѣдъ Р. Х. споменуха за Христа и за нѣкои отъ ученицы-тѣ му по име. Това дерево Еврейско списаніе изрично че Христосъ правилъ чудеса, но отдава тази му сила на това, че той бялъ научилъ прѣ-то-то произношеніе на неизреченно-то име Божіе.

Знаменитый-тѣ Еврейскы историкъ, Іосифъ, които писалъ историія-та сѫ ниско слѣдъ Христа, достава важны свидѣтелства. Въ неговы-та исторія нѣма нищо да опровергава истинность-тѣ на Евангелія-та, но, напротивъ, нѣма много нѣща, които ѣ подтвърждавать.

2. *Изычнесы подтвердителны доказателства.*

Римскы-тѣ управители имали обычай да пращать на императоръ-тѣ свидѣнія за всѣко забѣлѣжително сѫбитіе, щото ставало въ области-тѣ имъ. Тѣзи свидѣнія, ако и да не сѫ ся печатили, пакъ сѫ спазвали като «Дѣянія»-та на онова царуваніе.» Ина свидѣтелства, които нѣмаха врѣме сега да изложимъ, че *Плиній* испратилъ на императоръ-тѣ въ Римъ свидѣнія за смѫрть-тѣ и за въскресеніе-то на Іисуса Христа.

Римскый-тѣ историкъ *Тацита*, който писалъ около 30 год. слѣдъ смѫрть-тѣ Христовы, казва въ списанія-та си, какъ сѫ умъртвили Христосъ, колко скоро сѫ умножавали послѣдователи-тѣ му, и какво свирѣпо тѣ сѫ ся гонили и мѫчили.

Ина, такожде, едно важно писмо, писано отъ Плиній, управитель въ Понтъ и Виония, до императоръ Траяна около 70 год. подиръ распятіе-то Христово. Въ това писмо той казва, че Христіани-тѣ сѫ умножили толкова, що-то той не знаялъ какво да прави съ тѣхъ.

Тѣзи изычнесы списатели силно подтвърждаютъ истинность-та на онова, което Евангелисти-тѣ утвърждаютъ относително до врѣме-то когато Христіанство-то пръво ся основало, до бѣро-то му распространеніе, до характеръ-та на първы-тѣ Христіани и страданія-та които тѣ търпѣли.

Подтвърдителны доказателства сѫ намѣрать дяже въ списанія-та на Целза, Іюліана и Порфирія, които нападали Евангелія-та въ първы-тѣ вѣкове.

Вѣтхы нарды, медали и надписи сѫ ся открыли, които подтвърждаютъ разны сѫбытія споменахты въ Евангелія-та.

3. Христіанскы-тѣ подтвердителны доказателства.

Всичкы-тѣ цѣ пріемать, че ако да имахмы свидѣтелства-та още на 100 години, които да сѫ живѣли въ врѣме-то когато Евангелія-та сѫ ся обнародвали, и ако тѣ бѣхѫ свидѣтелствали, че описаны-тѣ въ тѣхъ сѫбытія дѣйствително сѫ ся случили, то достовѣрность-та на тѣзи сѫбытія щѣше силно да ся подтвърди.

Всичкы-тѣ цѣ пріемать и това, че ако тѣзи свидѣтели да сѫ прътърпѣли всѣкакви гонения, даже и сѫмрть, за да подтвърдятъ свидѣтелства-та си, то тѣзи свидѣтелства трѣбва да ся пріемать като искренни и честны.

Ный имамы такъвъ такова подтвърдително доказателство за достовѣрность-тѣ на Евангелія-та. Пакстаки, то не е написано, но то е тъй нѣрно като че тѣзи свидѣтели да бѣхѫ го подписали своеручно. Хиляди души, които споредъ историческы-тѣ доказателства сѫ пріели Христіанство-то въ-тръ въ нѣколко години слѣдъ распятіе-то Христово, не бѣхѫ направили такъ, додѣто не сѫ убѣдили добрѣ за истина-та на сѫбытія-та, които сѫ разказвать въ Евангелія-та. Нѣто богатство, нѣто честь, нѣто спокойствіе е имало да сѫ спечели отъ пріемане-то на Христіанство-то въ онова врѣме, и за това тѣ трѣбваше да сѫ ся подлудили само отъ своя-тѣ си искренни и силны убѣжденія за истинность-тѣ му. Прочее, всякой единъ отъ онѣзи, които сѫ наносили народъ-тѣ си, пріятели-тѣ си и родници-тѣ си за да пріемать Христіанство-то, и особенно всякой единъ отъ онѣзи, които сѫ пострадали дору до сѫмрть, е засвидѣтелствувалъ въ само-то това дѣло, по единъ убѣдителенъ начинъ, че доказателства-та за достовѣрность-та на Евангелія-та сѫ были достаточны.

Ина подтвърдително доказателство и отъ само-то Христіанство.

Никой друга религія не е была никога распространена чрѣзъ такъвъ средства; никой друга религія не е въстръпствувала подъ такъвъ силы, нито е спечелила такъвъ побѣды, и никой не е имала такова едно вліяніе въ свѣтъ-тѣ.

Ако пріемемъ Евангелія-та като истинны повѣствованія, то всичкы-тѣ сѫбытія свързаны съ начало-то на Христіанство-то, сѫ бѣрзо-то му распространеніе, до характеръ-та сѫ могущественно-то и продължително-то му вліяніе върхъ свѣтъ-тѣ, може да ся обяснатъ. Ако, напротивъ, отхвърлимъ Евангелія-та за непомѣрны, то тѣзи сѫбытія сѫ необяснимы и подигание-то и успѣхъ-тѣ на най-велико-то умствено и нравственно движеніе на свѣтъ-тѣ остава єдна гатанка неразрѣшаема.

Ный изложихмы вратѣрѣ доказателства-та че Евангелисти-тѣ сѫ были способни и искренни мѫжіе, и че тѣ сѫ имали точны свидѣнія за сѫбытія-то, които тѣ разказвать. Ный показахмы още че свидѣтелство-то имъ сѫ подтвърдили отъ много Еврейскы, Римскы и Христіанскы свидѣтелства.

Сега, какво трѣбва да направимъ? Ный трѣбва, като здравомислящы чловѣцы, ни да пріемемъ тѣзи свидѣтелства за достовѣрны, или да гы опровергаемъ чрѣзъ противоположны свидѣтелства по-силны и по-убѣдителны отъ тѣхъ. Нищо друго не може да ся направи; тѣзи свидѣтелства трѣбва или да ся опровергаѣтъ или да ся пріемать.

ВѢРНА ПОМОЩЬ.

Щѣемъ не щемъ, трѣбва да приносимъ че Господь царува въ сѫтѣ-то, и при това, че человѣцы-тѣ сѫ слаби и постоянно имать нуждѫ отъ Неговъ-то помощь. Ный сиы съвършено зависимы отъ Бога: «Въ него живѣемъ и ся движимъ и сѫществуваемъ».

Богъ ся е обѣщалъ да помага на онѣзи, които вѣкатъ къмъ него за помощь, и ако прѣгледамы исторія-та, ный ще намѣримъ доста примѣры, които свидѣтелствуватъ за вѣрность-тѣ на обѣщанія-та му. Ный ще спомемъ нѣколко отъ тѣхъ.

Като потопи древній свѣтъ, той избави Ноя, проповѣдникъ-та на правдѫ-тѣ, заедно съ домочадіе-то му. Когато погуби Содомъ и Гоморъ и други-тѣ развратцены градове, той пъро изводи отъ тамъ Лота. Когато Яковъ ся врѣщаше отъ Лавановы и отъ тяшне кѣмъ дома-то на отца си, той усърдно сѫ моли Богу да го избави отъ рѫка-та на брата му Исава, който искаше да го погуби, и Богъ чу молбѫ-тѣ му и го избави. Іосифъ бѣше продаденъ и опозоряванъ всѣкакъ, но Богъ, на когото той ся надѣваше и му слугуваше, го избавише отъ всичко и го постави царь. Въ исторія-та на Евреитѣ ный имамы примѣри за Божіи-тѣ избавленія. Тоя народъ бѣше въ робство у Египетъ за повече отъ 400 г. «И въздышахъ сынове-тѣ Израилеви отъ порабощеніе-то и въпкахъ; и видѣ-ше-то имъ възлѣзе прѣдъ Бога — и чу Богъ въздышаніе-то имъ», Исх. 2; 23. Той прати Моисея, който рѣкъ знамения и чудеса избави Израйля отъ Египетско-то робство. Послѣ Евреитѣ много пъти прѣгрѣшаваха и Богъ ги оставяше да подижатъ въ рѫцѣ-тѣ на свои-тѣ непріятели, но щомъ тѣ сѫ покаявахѫ отъ грѣхове-тѣ си и ся обрѣщахѫ къмъ Бога за помощь, той ги избавяше. Единъ примѣръ сѫ мѫкрци въ *Сѫдіи* 6; 1, 7. Той избави и тритѣ-та отрока отъ горящи-тѣ огненныя пещь, Дан. 3; 16-18, 26-27, и Даниила отъ гладны-тѣ лъвове, Дан. 6; 10, 22.

Тѣзи и много другы примѣри, както въ священіе-та тѣй и въ свѣтска-та исторія, ный свидѣтелствуватъ, че Богъ е вѣренъ на обѣщанія-та си и всѣкога готовъ да помага на онѣзи, които чистосърдечно вѣкатъ къмъ него за помощь. Ще приложимъ, обаче, че той не сѫ е обѣщалъ да помага на лѣнивы-тѣ, които не искатъ да си помагатъ сами, нито пакъ на онѣзи, които не ся покаиватъ и непоиждѣватъ прѣдъ него грѣхове-тѣ си. Той може и на такъва да помогне, както дава дъждъ и слънце на праведны-тѣ и на неправедны-тѣ; но тѣ нѣматъ право да сѫ надѣватъ вѣрѣно че тѣй ще имъ е на помощь. Богъ сѫ обѣщава вѣрѣно да помага на всичкы, които сѫ смиравятъ предъ него, исповѣдватъ грѣхове-тѣ си и сѫ рѣшатъ да изпълняватъ неговы-тѣ заповѣди. За такъва Божія-та помощь *е вѣрна и силна*. Тѣ имать правда да сѫ надѣватъ че Богъ ще имъ помага и ще гы избавя отъ зло. Той, може бы, не ще избави такъвъ и когато ный можемъ да искамы, но, рано или кѣсно, той ще помага и избава споредъ какъвъ и когато нему ся види за най-добро. Който иска да получи вѣрна помощь, нека ся обърне сърдечно къмъ Господа. «Благъ е Господь на онѣзи които го чакатъ, на душа-та които го търси. Добро е и да ся надѣе нѣкой, и тихо да очака спасеніе-то Господне», *Плач. Іереміевъ* 3; 25, 26.

ПОМАГАНІЕ НА БѢДНЫ-ТѢ.

—

Тоя свѣтъ е пълнъ съ страданія; той правелъ е нарочнѣ *«плачеемъ долинѫ»*. На кѫдѣто и да обърне чеовѣкъ очи-тѣ си, ще намѣри нѣкакъвъ видъ бѣдность. Нѣкои страдатъ отъ сиромашіе, другы отъ нѣкой видъ болѣсть, другы отъ неправды и угнѣтванія, а другы отъ другы. Нѣкои сѫ сироты вдовицы, другы бѣдны сирачета, а другы болни или сакати и не могатъ да работятъ.

На такъва злощастницы трѣбва да ся помага. Всякой е длъженъ, споредъ възможность-та си, да отдѣля по нѣщо отъ приходы-тѣ си или отъ врѣме-то и отъ трудъ-тѣ си за такъва бѣдодѣнія. Ный не говоримъ да сѫ помагатъ на онѣзи, които правятъ просѣніе-то своѣк търговіяк; дума-та ни е за истинно нуждающы-тѣ са отъ помощь. Єдна отъ длъжности-тѣ на всѣкой Христіанинъ и на всѣкой родолюбецъ е да помага на такъва страдающы. Св. Писаніе често ни напомня да внимаваемъ на тази си длъжность, и обѣщава Божіи благословеніе на онѣзи които помагатъ на бѣдны-тѣ. Апостолъ

Павелъ, ревностный-тъ христіанскы проповѣдникъ, самъ бѣше и събирачъ на помощи за страдающы-тѣ. Той усърдно сѫвѣтва Христіаны-тѣ да не забраватъ бѣдны-тѣ.

Нужда-та за помощь на такыва злощастницы не е сама-та въ всичкы-тѣ обстоятелства. Дѣто има по-много страдани, тамъ има и повече нужда за помощь. При това поиѭкога ставатъ изкърдѣчны страданія, и нужды-тѣ за помощь бываатъ изкърдѣчны, и въ такъвъ случай трѣбва да ся събираатъ и изкърдѣчны помощи за бѣдны-тѣ. Споредъ нужды-тѣ сѫ и дѣлжности-тѣ. Когато има много нужды, тогава и дѣлжности-тѣ на всѣкой человѣкъ сѫ много. Съ това не искамъ да кажемъ, че когато нѣма много бѣдствія въ едно село, напримѣръ, или въ единъ градъ, тамъ жители-тѣ не сѫ длъжни да помагатъ на страдающы-тѣ въ близкото село или въ близкый градъ. Дѣто и да е страдание-то, тамъ трѣбва да ся праща и помощь-та. Никой не може да избѣгне отъ тъзи дѣлжность.

Трѣбва да ся помни, още, че помощь не стана само съ пары. Единъ може да даде пары, а другъ може да пожертвуа часть отъ прѣмѣ-то си за да занесе дѣто трѣбва; единъ може да даде дрехы, а другъ може да посѣти болны-тѣ и ранены-тѣ и да имъ послужи въ нѣщо. Калвинъ е отъ Христіанинъ, който не помага на бѣдны-тѣ, и лицемѣрецъ е отъ родолюбецъ, който не жертвуа отъ имота си или труда си за облегчение-то на страдающы-тѣ си братія и сестры.

Смущенія отъ прѣдвидѫданія. — Много человѣци ся смущаватъ и безпоковатъ само отъ злины-тѣ които тѣ *прѣдвидѫатъ* че може да ги настѣтатъ. Единъ казва: «какво ще бѫде съ мене и съ домъ-тѣ ми, ако бы да ся разболѣя?». Другъ — «какво ще правѣ, ако бы да изгубѣ имание-то си?» Другъ — «да ли ще имамъ пары вершщь за прѣзъ идуща-та годинѣ?» Другъ — «ако бы да изгубѣ еди-кое лице, ази не могъ да посѣя това и пр. Тъзи прѣдвидѫдни рождатъ злы пло-дове, и поиѭкога человѣци ставатъ о-каяни отъ тѣхъ.

Такыва человѣци заниматъ скърби отъ идущы-тѣ дни. Това, обаче, не е разумно. Всѣкой трѣбва вѣрно да изкарва настоящы-тѣ си длъжности, и да остани бѫдаще-то за спой-тъ ку ръ. Не грижѣте ся за утрѣшнѣ-тѣ день, казва Спаситель-тъ: «доста е на деньтъ негово-то зло». Нека ся останатъ на грижѣ-тѣ Божіѣ, и да ся не безпоковаатъ съ въображенія и съмща. Богъ ще обѣрне всичко на добро, ако упованамъ на него.

—

Господъ-тѣ сѫ като тменуны — колкото по-скроны тѣ ся видатъ, толка повече вѣй ги обѫтатъ.

—

Мнозина склоняватъ да пъ ъ тъ сѫ Сатана за единъ часъ, които нѣкъ не мислѧтъ и не щѣхъ да пъ ъ тъ сѫ него повече; но, като изкарватъ единъ часъ пъ ъ тъ, той покаина на другъ страна и тѣ отиватъ подирѣ му. Тоа врагъ изведнѫжъ не показа на горны-тѣ душы пропасть-тъ къмъ которо тѣ заводжа, но ги прѣводжа прѣзъ крыны пъ ъ тъ да не могатъ да видатъ кѣдѣ отиватъ.

Іерусалимъ тъй както ся види отъ южнѣ-тъ часть на Елеонскѣ-тъ Горѣ.

ІЕРУСАЛИМЪ.

Іерусалимъ е главный-тъ градъ въ Святѣ-та Земѣ и за Христіаны-тѣ найзнаменитый-тъ въ свѣтъ-тъ. Той е положенъ вѣрху едно въдлиачато мѣсто около 37 мили отъ Средиземно-то море, и около 24 отъ Іордань. Мѣстоположеніе-то му е было освѣтено отъ рано отъ Божіе-то испытание на Авраамова-та вѣрѫ. Бытіе 22. 2 Лѣт. 3; 1. Той е бѣлъ покрай земи-тѣ на племена-та Веніаминовы и Іудино, повечето въ предѣлы-тѣ на първо-то, но ся считалъ като да принадлѣжа на послѣдно-то, защото са е завоевалъ отъ него. Іис. Нав. 15; 8. 18; 16—28. Сѫд. 1; 1—8. Най-древно-то име на Іерусалимъ е было Салимъ. Бытіе 14; 18. Іис. 76; 2, и относѣ ся нарекъ Іевусъ, като да принадлѣжалъ на Іевусы-тѣ, Сѫд. 19; 10—11. Като ималъ едно твърдѣ яко положеніе, той противостоялъ на филистаи-та на Израилевы-та да го завладѣжатъ, докато най-послѣ крѣпость-та му са прѣзела отъ Давида, 2 Лѣт. 5; 6—9; слѣдъ това той прѣлѣ настояще-то си име, и ся нарекъ още «градъ Давидовъ». Той сега стаилъ религіозно-то и политическо-то сѫдалстоіе на цѣрство-то, като ся утвѣрдилъ, укрѣпилъ и украшилъ. Но главна-та му слава е състояла въ това, че въ великолѣпнѣ-тъ му храмъ *единичкый-тъ истинный и истинскый Богъ* е прѣбываалъ и са е открылъ само.

Слѣдъ раздѣленѣ-то на племена-та, той продѣлжалъ да бѫде столица-та на царство-то Іудино, много пъти са прѣзелъ и плѣнилъ, и най-послѣ са разсипалъ при Вавилонско-то плѣнничество, 4 Цар. 14; 13. 2 Лѣт. 12; 9. 21; 16. 24; 23. 25; 23. 36; 3. 10. 17—20. Слѣдъ 70 годины той са съградилъ изново отъ Евреи-тѣ при завръщанѣ-то имъ отъ плѣнничество-то около 536 г. пр. Р. Х., които са потрудили да го въздигнѣтъ на първо-то му великолѣпіе. Около 332 прѣди Р. Х. той са прѣдалъ на Александра Македонскый; и наскоро слѣдъ смърть-та му, Египетскый царь Птолемей го прѣвзелъ чрѣзъ едно нападение въ Сѫбота, когато Евреи-тѣ са са дноумѣли да ся бѣжатъ въ тоа святъ день. Въ 170 г. прѣди Р. Х. Іерусалимъ падналъ подъ тиранство-то на Антіоха Епиѳанія, който съборилъ стѣны-тѣ му, въздигнулъ single кумиръ на Юпитера въ храмъ-тъ, и употрѣбилъ всякакви средства да накара народъ-тъ да прѣзвѣ идолопоклонство-то. Подъ Маккавеи-тѣ, обаче, Евреи-тѣ, въ 136 г. пр. Р. Х., придобили пакъ независимость-та си. Тъкмо слѣдъ ѩвѣ-то послѣѣ, той са завоевалъ отъ Римлины-тѣ. Продъ великый нѧдинѣ голѣмы суммы за украшеніе-то му. Въ подновенный-тъ градъ и храмъ пресно-бѣженный-тъ Месѳій е дошелъ въ опрѣдѣлено-то прѣмѣ, и чрѣзъ присъствіе-то си го е прославилъ. Чрѣзъ отхвърлѧне-то му и разпатіе-то му Іерусалимъ е прѣпълнилъ чашк-та на грѣхове-тѣ си; Еврѣйскый-тъ народъ е прѣстанѣлъ да прѣбывава вечѣ въ земѣ-та на отци-тѣ си, и градъ-тъ и храмъ-тъ са са прѣвзели отъ Тита и съвършено са са съсипали, 70—71 слѣдъ Р. Х. Отъ всичкы-тѣ здѧнія въ Іерусалимъ само 3 кули и еди часть отъ западна-та му стѣнѫ останали неразсѫпаны. Когато Евреи-тѣ почнѫжъ да са завръщатъ тамъ, и показаха едны мятежническы духъ, императоръ-тъ Адріанъ пратилъ тамъ еди Римско поселеніе въ 135 г. слѣдъ Р. Х., и изгонилъ Евреи-тѣ, както запрѣтилъ завръщанѣ-то имъ съ смъртоносно наказаніе. Той дѫлъ на Іерусалимъ име-то Ілія Капитолина, посвятилъ го на езычнически божества, за да го оскверни до колкото му бѣ възможно, и да залови всякакъ дрѫк и отъ Іудейско-то и отъ Христіанско-то. Отъ това врѣме име-то Ілія станѫло толкова общо, щото име-то Іерусалимъ са упазило само у Евреи-тѣ и по-увѣдомены-тѣ Христіаны. Въ врѣме-то на Константина великаго, обаче, той зелѣ древно-то си име, което е задѫржалъ и до днесъ. Единъ майка-та на Константина великаго, съградила двѣ церкви въ Виѳлеемъ и на горѣ-та Елеонска около 326 г. слѣдъ Р. Х.; и Юліанъ, който слѣдъ баща си, наслѣдилъ прѣстолъ-та на вѣйка си Константина, потрудилъ са да съгради изново храмъ-тъ; но неговый-тъ плѣнъ, който бѣше и плѣнъ-тъ на Евреи-тѣ, който той покровителствувалъ, са отсѣтилъ, както съврѣменни-тѣ историци разказватъ, чрѣзъ едно землетрасеніе и чрѣзъ всхвѣрлѧніе-то на огнены топлы, изнесѫ работницы-тѣ, 363 г. слѣдъ Р. Х.

Послѣдующа-та исторія на Іерусалимъ може да ся разкаже изрѣтѣ. Въ 613, той са прѣвзелъ отъ Хосроя, Персійскый царь, за которо са казва че убилъ 90,000 душы, и съсипалъ всичко, които Христіани-тѣ почитали за свято; въ 627, Ираклій разбилъ Хосроя и Іерусалимъ са за единъ ѩвѣ отъ Гръцы-тѣ. Наскоро относѣ почнѫжъ дъга-та епоха на Мохамеданство-то. Около 637, Халифъ Омаръ зелѣ Іерусалимъ отъ Христіаны-тѣ слѣдъ 4 мѣсечнѣ обсѧда, който продлѣжавалъ да бѫде подъ Багдадскы-тѣ Халифы до 868, когато Ахмедъ, единъ Турскы владѣтелъ въ Египетъ го прѣвзелъ. Прѣзъ 220 годины, той е бѫлъ подчиненъ на много господари, Турскы и Сарацинскы, и въ 1099 той са зелѣ отъ крыстоносцы-тѣ подъ Годерова Буйлона, който са избралъ за царь. Той са наслѣдилъ отъ брата си Болдинна, който умрѣлъ въ 1118. Въ 1187, Саладинъ прѣвзелъ Іерусалимъ, като са спомогналъ въ това отъ прѣдателство-та на Рейнонда, Триполійскый-тъ графъ, който са пажрѣлъ мѣртъвъ на легло-то си на сутрѣнѣ-тъ въ день-тъ, въ който той щѣлъ да го прѣдѧде. Той са повърнѣлъ въ 1242, на Англійскы-тѣ князове, отъ Сали Исмаилъ, емиръ-тъ въ Дамаскъ; тѣ го загубили въ 1291, и Египетскы-тѣ султани го държали подъ управленіе-то си до 1322. Селимъ, Турскый-тъ султанъ, подчинилъ Египетъ и Сирѣйк, включително Іерусалимъ, въ 1517, и сынъ му Сюлейманъ съградилъ изново настоящы-тѣ стѣны въ 1534. Отъ тогва насамъ той е останалъ подъ владѣніе-то на Турціѧ, осѣнѣ дѣто са е дѫржалъ за какво врѣме (1832—4) отъ Египетскый-тъ Ибрахимъ паша. Сега Іерусалимъ влаза въ пашалѫкъ на Дамаскъ, ако и да си има свой управитель.

—

ЧУМА-ТА.

—

Тъзи болѣсть е една прѣлѣчина трѣска, придружена съ изриване-то на пъ ъ ъ и на подуванія-та въ вѣрхъ разны-тѣ части на тѣло-то. Та различава много въ разны случаи. Понѣкога и е сравнително лека и стана люта постепенно; а поиѭкога болный-тъ са напада силно отъ неѣкъ и умира безъ появленіе-то на пъ ъ ъ и на подуванія. Въ обще малкы пъ ъ ъ появяватъ вѣрху тѣло-то, особѣно на мѣста изложены на въздухъ-тѣ. Тъзи пъ ъ ъ ся гоѣлѧватъ и поиѭкога почерватъ и ставатъ съ еди черна жидкость. Често слѣдъ появленіе-то на пъ ъ ъ-тѣ има жѣзни подуванія по слабинѣ-тѣ, подъ мишци-тѣ или по шѣй-тѣ. Поиѭкога тѣзи подуванія изчезватъ безъ да ся гноѣватъ, но въ обще тѣ набиратъ гной. Когато тѣзи подуванія са появятъ, трескы-та бива въ най-голѣмъ-та си силѧ, и жизненны-тѣ силы ослабватъ най-много; главоболіе и студове са посѣдѫватъ отъ еди голѣмъ топлинѫ, още вѣдненіе, подуватѣ и бѫлваніе. Жадность-та бива неутасима, и подуватѣ-то често сѣнно. Періодъ-тъ на болѣсть-та е неопѣдѣленъ; съ случай на силны чумны болнѣ-тѣ умира вътрѣ въ 24 часа, но въобще та дѫржи человѣцы-тѣ отъ 1 до 2 седмицы. Но много-то отъ заразены-тѣ отъ чумѫ-та умирѧтъ, и оздравяванѣ-то отъ неѣкъ слаба тѣрдѣ медленно.

Стары-тѣ изчицци са са трудили да отдалечатъ чумѫ-та чрѣзъ жертвоприношенія. Древни-тѣ лѣкари са опытвали много начины за да ѩ лѣкувѧтъ и особѣнно чрѣзъ испотяваніе, но тѣрдѣ малко са сполучили. Заразены-тѣ лица отъ чумѫ са подъ силѫ-та на една отровѫ въ тѣлосложение-то, и тѣ умирѧтъ отъ неѣкъ, защото нѣмѧтъ доста сила да нехвѫрлѧтъ отровѫ-та чрѣзъ изриваніе пъ ъ ъ по тѣло-то. Почти всичко, което може да са направи за чумны-тѣ, е да имъ са дѫстава чистъ въздухъ и хранителна пища за да са подѫржи сила-та имъ; още да са тури дапа на пъ ъ ъ-тѣ и

на подуваніта-тѣ имъ за да спомогне на изриваніте-то. Въ 1795, когато чума-та вѣрлувала въ Александрійк (Египетъ), Англійскій-тѣ консулъ въ тоа градъ съглѣдалъ че прѣносителит-тѣ на дъркено-то масло никога не бъли напидвани отъ чума-та, и оттова той заключилъ че тоа масло може да послужи за прѣдпазваніе отъ неѣ. За това той започѣдалъ щото заразени-тѣ отъ неѣ да сѫ трѣкѣтъ бѫрзѣ съ топло дъркено масло и да сѫ турятъ на легло-то. Слѣдъ растриваніе-то на чумавый-тѣ съ масло, горѣщъ чай му се даваѣ за да сѫ испоти. Когато нашъ-ты-тѣ и подуваніта-та сѫ се появявали, тѣ сѫ се тріяли съ масло за да се докара по-скорошно-то имъ утоюеніе. Казва се че тоа лѣкуваніе на чумата-тѣ бивало често сполучливо.

Твѣрдѣ малко се знае за причиноѣ-тѣ на чума-та, и дъже разсчаніе-то на тѣхи-та на онѣзи, които сѫ умрѣли отъ неѣ, не е помогнало за откриваніе-то имъ. Знае се само че както въ тѣкка-та болѣстъ и дифтеріѣ-та (тѫрлена болѣстъ), така и въ чума-та кръвъ-та бива отровена, само че въ послѣдніѣ-тѣ дни и пашки и подуваніа.

Въ рапорт-тѣ, който е пратилъ на царска-та медицинска Академія въ Франція въ 1846 са казва че страны-тѣ, отъ които чума-та произлазала, са Египетъ, Сирія, Арабія и Месопотамія. Вѣроятно е тоже че тя може да произлизи и отъ Триполи, Тунисъ и Мароко. Причини-тѣ на тази болѣстъ въ тѣзи страны са горѣщіт-тѣ и влажніт-тѣ въздухъ, нечистотіт-тѣ и прѣнаселт-тѣ кѫща въ които живѣѣтъ много души, натрупваніе-то на тѣлнны вещества, слабо-та и нездрава-та храна, и общо-то прѣнебреженіе на чистота-та и на закоры-тѣ за здраніе-то. Споредъ горѣ-казаниіт-тѣ рапорт чума-та е прилѣпчива, и от пріема лесно отъ отровка-та, които излязи отъ дышніе-то на чумавы-тѣ.

Споредъ Грѣцкій-тѣ историкъ Тукидида, чума-та опустошила Атинѣ въ 430 прѣди Р. Х., когато тя была обсадена отъ Спартанцы-тѣ. Тя опустошила още Іерусалимъ въ 72 слѣдъ Р. Х. когато той бъл обсадеенъ отъ Римлянцы-тѣ. Тя се появяла въ Римъ слѣдъ Р. Х. въ 77, 170, 189 и въ 262, когато 5,000 души умирали на день. Слѣдъ тоа врѣме чума-та често се появявала въ Гърція, Италія, Франція и въ Германія. Въ 544 слѣдъ Р. Х. тя опустошила Цариградъ, и тогаа 1,000 души были недостижни да заспиваѣтъ мъртви-тѣ. Въ 11-ый вѣкъ чума-та се появявала 6 пати въ Германійк прѣзъ врѣме-то на единъ гладъ или пасторъ слѣдъ него, и вѣрувала толкова силно, щото се мислило че злощастіто-то що се затрае отъ неѣ. Въ 12-ый вѣкъ тя вѣрувала въ Германійк прѣзъ 25 годины, и въ 13-ый тя пакъ се прѣнесла въ Европа отъ кръстоносцы-тѣ на завръщаніе-то имъ отъ Малка Азія. Отъ 1347 до 1350 тя вѣрувала силно въ цѣлъ Европа и тогаа была извѣстна подъ име-то *черна смарть*. Въ послѣдніѣ-тѣ части на 15-ый вѣкъ, тя пакъ се появила въ цѣлъ Европа. Въ 1603, 1625, 1636 и 1665 тя вѣрувала голѣмо опустошеніе въ Англія. Въ 17-ый и въ 18-ый вѣкъ чума-та се прѣнесла пакъ въ Франція и въ Италія отъ корабы, които донаси отъ брѣгове-тѣ на Малъ Азія и на Африка. Въ 1816 тя се появила въ Неаполъ. Съ по-добро-то съобразяваніе съ условія-та за здраніе-то въ Европа, чума-та се появяваа сега само въ онѣзи мѣста отъ които произлязи, именно въ Месопотамія и въ разны-тѣ части на Арабія, Африка и Индія.

ИЗВІРАЙ ДОБРЫ КНИГЫ.

Слѣдъ добры-тѣ прятели, ищѣ трѣбва да считамы добры-тѣ книгы за най-драгоцѣнно притежаніе.

Книгы-тѣ ни, както и прятели-тѣ ни, трѣбва да бѫдѫтъ малко на брой и избрани съ вниманіе.

Само малцина оцѣняватъ сь колко голѣмо вниманіе трѣбва да избирать книгы-тѣ си. Знаетъ да избираемы пары-тѣ си да купуваемы нѣкоіи ничтожнѣ книгы, или да губимъ врѣме-то си да ѭ четемъ, когато съ вниманіе най можемъ да четемъ едни хубавѣ книгы? Онѣзи, които сѫ си посвятили на похвално-то прѣдпріятіе да обогатяватъ народа-тѣ си писменность, трѣбва да се погрижатъ да избираатъ само най-добры-тѣ книгы. Когато има много книгы, които народи-тѣ и вѣковe-тѣ ни прѣпорѫчваатъ за твѣрдѣ полезны, тогава защо да губимъ врѣме и пары да прѣводимы безполезны книгы? Ако изберемъ добры книгы, тѣ сѫ по-добрѣ отъ тѣ, които сѫ занимаваны съ тѣхъ като съ прятели-тѣ си и не ще ся отвикаваемы отъ тѣхъ.

ПАЗИ СЪ ЛОШЫ КНИГЫ.

Защо? Какво могѫтъ да ни повредѧтъ тѣ? Книгы-тѣ, които четемъ, сѫ наши другари, и лошы-тѣ книгы сѫ толкова опасны колкото лошы-тѣ другари. Една стара пословица има че единъ человѣкъ сѣ познава отъ другари-тѣ си; по сакцій-тѣ начинъ характеръ-тѣ на единого человѣка може да се позна и отъ книгы-тѣ конто чете. Въмножо е много единъ человѣкъ да чете единъ добрѣ книгъ безъ да стане по-добрѣ, но не е възможно да чете единъ лошъ книгъ, безъ да стане по-лошъ. *Единя человѣкъ може да се разгрѣни отъ прочитаніе-то само на единъ книгъ.* Лошы-тѣ книгы сѫ като-то уноотеніе-то нитіета; тѣ не сѫ нито хранителны нити цѣлителны, но отровителны. Тѣзи нитіета уноваватъ мозъкъ-тѣ, а лошы-тѣ книгы уноваватъ самый-тѣ умъ; пръвы-тѣ съсипватъ тѣлесно-то здраніе, а вторы-тѣ съсипватъ умственно-то; и пръвы-тѣ и другы-тѣ погубватъ душа-та.

Отдаени прѣко политики-та наديوان-тѣ е да дърки человѣцы-тѣ въ невѣжество; но когато той не е вече въ състояніе да сполучи въ това, той ся старае всячески да отрови книгы-тѣ които тѣ четатъ.

ГЛЕДАЙТЕ НАПРѢДЪ.

Има нѣкои младежи, които ся видатъ да сѫ задоволни отъ степень-та на ученіе-то или на искуство-то до който сѫ достигнѫли, и не ся стараѣтъ още да напрѣдватъ и да ся съвершенствуватъ. Това расположеніе на умъ-тѣ никакъ не е добро. Человѣкъ е сѫщество напрѣдичаемо, и нѣкій младежъ не трѣбва да ся задоволява толкозъ отъ знаніе-то или искуство-то, което е вече придобыло, щото да прѣстане отъ да ся труди да напрѣдва още повече.

Всѣкадѣ единъ младъ живописецъ направилъ едно мнѫго хубаво живописаніе, въ което мастеръ-тѣ му не можѣлъ да намѣри твѣрдѣ много погрѣшкы. Младежъ-тѣ, обаче, толкозъ ся прѣлѣлъ да гледа картинка-тѣ, щото не вниманялъ да напрѣдва въ искуство-то, и при това, той мыслилъ че никога не ще може да направи по-хубавѣ образъ отъ тоа. Той часто ходилъ да гледа образъ-тѣ и да ся наслаждава съ него, но като отишелъ единъ сутринь, той намѣрилъ че мастеръ-тѣ му бѣлъ истѣрзалъ образъ-тѣ. Младежъ-тѣ, много доскачень и наскѣрбень, отишелъ при мастеръ-тѣ си да го пыта защо бѣ разпалилъ картинка-та му. Мастеръ-тѣ отговорилъ: «Азъ доста мыслихъ прѣди да сторіѭ тоа, и сѣмь го сторилъ съ добрѣ цѣль. Образъ-тѣ бѣше много хубавѣ, но въ сѫщо-то врѣме той бѣше голѣмо зло за тебе». «Какъ е тоа?» попыталъ младый-тѣ живописецъ. Мастеръ-тѣ му отговорилъ: «Вѣрвай як като ти казвамъ, че тоа образъ не бѣше усѣвершенъ, ако и да ся виждаше на тебе за такъвъ. Изработваніе-то му бѣ само единъ урокъ за тебе. Не ся обезсѣрчавай, но зени четка-та и опытай ся да видишь да ли не ще направишь по-хубавъ образъ. Искуство-то трѣбва да е у тебе прѣди да можешь ты да го изложишь на платно-то». Младежъ-тѣ ся насѣрчилъ и послѣ той станѫлъ единъ отъ най-искусны-тѣ живописцы.

ПОЛИТИЧЕСКІЯ НОВИНЫ.

АНГЛІЯ.

Слѣдующе-то е едно сѣкрещеніе отъ уводный-тѣ членъ на *Лондъ. Таймсъ* отъ 12-ото мѣрку отказваніе-то на Англійско-то правителство да подадѧ послѣдній-тѣ мемоиръ на три-тѣ сѣверны Силы. *Лондъ Дерби* безъ съмнѣніе ще ся попыта наскоро въ Парламент-тѣ да изясни тоа рѣшеніе, и отговоръ-тѣ му ще рѣши догатыи-тѣ, за кои-то вече ся всика Европейска столица. Между тоа, нужно е да приложимъ вниманіе-то на читаеи-тѣ си на тоа какъ-то рѣшеніе и на слѣдствіе-та, които може да произлѣзѣтъ отъ него, и да разгѣдамы да ли настоящи-тѣ обстоятелства прѣпорѫчаѣтъ тази политика за прѣма.

Отношеніе-та на три-тѣ Императори почна и ся свѣрши вѣтрѣ въ single single единица. Настоящи-та нѣкъ бѫрзина въ сравненіе съ пыро-то имъ двоумѣніе е достойно за забѣлѣжваніе. Дъже само едно правителство, което да гони само една цѣль, бы изискало повече врѣме за да размисли чрѣз какъ-ви средства може да ся отсѣди отъ тъ-вына продыжителна мачнотіи какваато са Истокъ. Вѣроятно е обаче че по-дѣлга размышленіе ще бѣла ихъ помогнали. Вѣроятно е още, че Императори-тѣ ихъ и да бѣхѫ прѣкени да ся покажѧтъ съгласни, между тѣхъ може да е имало нѣкои несогласіи и нѣкой да е можалъ да ихъ опрѣдѣлѧ и незавѣдомо политика. Голѣми прѣпѧтствія ставатъ въ день въ, дѣ не толкова много чрѣзъ дѣйствіе-та на владѣтелѣ-тѣ, но чрѣзъ сила-та на общѣ-та. Положеніе-то на Турска-та дѫржавѧ не е само-то какваато бѣше прѣди 12 мѣсеци, нито даже прѣди 6 мѣсеци, и Англійско-то правителство може да желае да узнае бѣлаже-то-ясно прѣди да прѣдпріеме нѣкоѣ невъзвратима политика. Ако е че прѣдложеніе-та на три-тѣ Сили може да земѣтъ единъ по-важенъ размѣръ тѣй както теченіе-то на работи-тѣ умножава противоборство-то между противоположны-тѣ мнѣніе въ Турція и случай-та за изчѣзнѣтаніе наиѣзаніе. Вѣроятно е че, що Сили-тѣ постоянствуватъ въ политика-та си, тѣхно-то наиѣзаніе ще стане по-силно. Въ прибалканіе-та това, Русіи и Австрія, яко и да са видятъ съгласни, имѧтъ такаѣ противоположни интереси, щото твѣрдѣ е неизвѣстно, какво направленіе слѣдованіе-то ихъ дѣйствіе ще земе. Въ такъва обстоятелства Англійско-то правителство трѣбва да бѫде прѣдосторожно, и да не бѫрза да прѣдпріеѧ нѣкоѣ нежелѣрятна политика. Въ сѫщо-то врѣме Англія не трѣбва да стои настрана и да остаѣ бѫлаждѣ-то на Истокъ да ся рѣши безъ нѣйа. Нѣго трѣбва, ако-то-то ако-то-то ще да бѫде от нейна страна, яко би та да насѣрдчаніе Султяновско-то правителство да усвои единъ политика протива на всѣ-ты-тѣ Силы, защото въ случай на нужда та не ще го подкрѣпи. Въ настоящи-тѣ обстоятелства отказваніе-то на Англія да подадѧ мемоиръ-та на какъ Горчакова не трѣбва да ся тѫлкува да однаква не та отказва да ся мѣси вечѣ въ источны-тѣ работи, или че та ще противоеси на такъва едно рѣшеніе какаато-то показва отъ теченіе-то на работа-тѣ.

ИСПАНІЯ.

Испанскій-тѣ Конгресъ е твѣрдѣ много занятъ тѣзи дни съ въпросъ-та за религіозна-та свобода. Единъ отъ Народны-тѣ представители, именно Сеньоръ Рожеро Отвитъ, казалъ едно слово въ полза на изсѣкдаеніе-то живово въ народна-та конституція по-свободнѣй-та отъ относително въ изрѣчаніе-то, който е сѫдържа въ конституція-та отъ 1869. Той говорилъ надлъго за религіозна-та свобода, и произвелъ отъ всѣдѣ-ты-тѣ въ Испанія. Въ Инквизиція-та за да докаже какъ-ви правди произлазѧтъ отъ неѣнрѣпримостъ-та. Той понѣтилъ крайна-та духовна нарѣдѣ да да бы затворяли всячки-тѣ Протестантски церкви, и да ли бы изгонили всячки-тѣ Протестанти въ Испанія. Единъ членъ отъ тази партія отговорилъ че-то Испанія изгонила отъ Испанія, тогаа-то правилъ едно дѣлбоко движеніе въ конгреса.

Въ отговоръ на единъ въпросъ отъ единого прѣдставителя-тѣ, Министръ-тѣ на Православно-то тѫлкувалъ че и другы-тѣ вѣроисповѣданія трѣбва да имать сѫщо-то гражданскіи права Римско-Католическото.

Ако е че Испанія изгубила тази религіозна-та свобода. Всякой трѣбва да ся радва че имъ 30 или 40 человекове въ народный-та конгресъ, които утвѣрдиватъ че сѫдѣлъ-та на народа-та трѣбва да бѫде свободна отъ утѣгтеніе-то на подобны-тѣ бѣсы. Безъ съмнѣніе борба-та за религіозна-та свобода ще ся продѣлжи въ тази дѫржава, но сѫдѣствіе-то е сѫмнѣтно. Възъ-тѣ на религіозни-тѣ гоненія се е прѣкратила.

СМУЩЕНІЯ-ТА ВЪ БЪЛГАРІѢ.

Изъ едно писмо отъ Търново отъ 1-ый тази излизчаемъ слѣдующе-то:

На 27-ый января правителство-то изкакало нѣкоѣто подозрѣтелно лице въ Рахова (едно 1 часъ отъ Търново) въ което намѣрило единъ прѣпорѫчъ съ изображеніе на двѣ и на подинъ «свобода или смѣрть» и ги отвело въ Търново дѣто ги турило въ затворъ. На другый-тѣ дѣнь почти всичко-то населеніе отъ Рахованца, мѫжіе, жены и дѣца, потегнѫли за Търново, дѣто, да искатъ отпущаніе-то на затворени-тѣ лица и другу, да се оплачатъ на правителство-то за опасности-тѣ, на които животъ-тѣ имъ, имѫтъ-тъ имъ и честь-та бѣли изложены. Единъ черезчанъ кѫтъ видѣлъ множество-то отъ-тѣ Рахованца побѫрзали да вѣрвѧтъ въ правителство-то въ Търново че Москвица-тѣ идѧли да нападатъ градъ. Голяма чарши-та са затворила изведнѫжъ и интересуванѣ-тѣ взѣлъ сѫнъ-тѣ въ войска-та, които се намѣрвѧтъ тамъ, да посрѣщнѣ мнѫжъ-тѣ Москвицы. Той чулъ оплаканія-та на населеніе-то, обѣщалъ му да пусне затворени-тѣ и да испратиѧ казадъ-тѣ войска за да го пази отъ висіяи и отъ всякаѣ опасности. Сѣдѣ това признаніе, чарши-та са отворила, и продолжѣ-та да пазарѧтъ-тѣ Търново. Въ това писмо ся жалувать че дойдѣ на Бѣлгары-тѣ да прѣпорѫчаѣ мѫжъ и порядокъ, Турцѣ-тѣ и Черкезѣ-тѣ са останѧтъ отъ правителство-то да ходятъ въоружени по улицѣ-тѣ на градъ и въ околность-та му.

И това правило гръмлива-тъ да си безпокоиш твърдѣ много.

Изъ другъ едно писмо отъ сащиш-тъ гроѣ отъ 10-ый того извличаемъ слѣдующе-то:

Правительство-то изпратило силна войска за тъ-ти гоѣвна гопоне срѣщу една чета въстаницки отъ 300-400 души, които прибѣгнали въ Дрѣновскій-тъ манастиръ и да си защищаютъ. На 7-ый того тъ-ти изпращенци се бомбардирать и топовни-тѣръ-мекия са си чували въ Търново. За съдбо-тъ на въстаницки-тѣ нѣкои разни слухове. Спорѣдъ едни показания-та отъ тѣхъ си да, въ другъ-та половина, въспозъвания отъ бурѣ-та, които са поникна вечерь-та въ деня-та на бомбардирането-то, избѣгали въ обсада-та. Спорѣдъ другъ, осѣмъ 30 души, всичкитѣ другъ паднали мертви. Истина-та, обаче, бѣли че манастиръ-тъ са съсипалъ и са прѣвзелъ отъ войска-та. Тъй-чи бѣли състиева отъ житеи-тѣ на нѣколко полонски села въ Търновско-то окържж. Тѣ бѣли най-мирни-тѣ другъ къмъ по сега, спорѣдъ това писмо, си вади да са нѣкои нѣкои важни причины за въстаніе.

Изъ писмо-та, които прѣехъм тѣки дни отъ Есъкъ-Загра, отъ Манастиръ и отъ Самоковъ извличаемъ слѣдующе-то:

Въ Есъкъ-Загра Турско-то населеніе неотдувано търдѣ много против Българ-тѣ, защо-то нѣколко прѣди писаемъ вечерь-та прѣмѣнаетъ на една вощь спокойно. Кащи-та на мнозина са от прѣдумани отъ правительство-то. Въ хоти градъ Българ-тѣ бѣли причинили отъ правительство-та да достанѣ конче и обуща за войска-та. При всичко това порядъкъ-тъ е бѣлъ. Въ Манастиръ и въ околность-та му що и да имало голѣмо раздраженіе между Турк и Христіани, и що и да ставали нѣкакъ обори и убійства, тъй не е имало никакво въстаніе.

Въ Самоковъ Черкези-тѣ докарали на пазара много добитъци и ги продавали съ твърдѣ малки цѣни. Ваи че тѣ-тѣ са ги отпрадали отъ изгорени-тѣ села въ Т.-Пазарджишко и Софійско-то окръжж. Такъ порядъкъ-тъ прѣобладавалъ.

Едно писмо отъ Сливенъ до *Бисерина* дадъ отъ 11-ый того казва: „Въ сливенско-то въстаницки-тѣ са се помирили въ Сливенско-то окръжж, защо, като отишли въ села-та Жеравица, Мѣдевцы и Нейково, почнали да ги горятъ за да вдигнатъ жалости-тѣ въ да са подигнатъ въстаницки-тѣ. Послѣдни-тѣ-ли въ Сливенъ и недавга дѣйствали войска сса се прытили противъ въстаницки-тѣ, които тъ сѣрщиали при Нейково и са били съ тѣхъ до 4 часъ. Въ това сбиваніе, спорѣдъ допискѣнъ-тъ на *Бисерина*, отъ въстаницки-тѣ 22 души паднали мертви и 2 са си хванали живи, и отъ войска-та само слѣди са нараниѣ. Между убити-тѣ бѣли и знаменосецъ-тъ Стефанъ Серги-Костовъ. Прѣпорецъ-тъ му бѣли отъ седенъ атласъ и на една-та му страна имало писано «свобода или смъртъ», а на другъ-та имало единъ лѣевъ изработенъ отъ сарацъ.

Въ всичкитѣ си бѣлки отъ въстаницки-тѣ въстаницки казали че тѣ имали намѣреніе да забѣлатъ прѣпорецъ-тъ си на Манастиръ-тъ (градъ нѣйдѣ-сѣдѣ) прѣди 11 Майи, но за зла честь тѣ бѣли разбити въ тоѝ день.

Когато допискѣнъ-тъ на *Бисерина* свързвалъ писмо-то си, Бошн-бозуци-тѣ дошли въ Сливенъ още 15 въстаницки жени и доведли главы-тѣ на другъ 5 души. Между нѣрки-тѣ имало и единъ свещеникъ. Той спокоенъ за убійствата на двама чиновници въ улицы-тѣ отъ двамъ нѣкои пеоры. Въ сѣдѣствіе на това чарнійи-та за правительство-то приводо чаѣтворци и правительство-то приводо чаѣтворци и правительство-то Българи да отворятъ пакъ и да си сѣедятъ работа-та.

Спорѣдъ едно телеграмъ отъ 10-ый того Пловдивскій-тъ кайнакамъ, въстанѣе-то въ Секлѣево са свѣрнило. Въ бѣлка-та кото стояла тамъ, около 100 души въстаницки видали мертви. Сега имало само нѣколко въстаницки въ Троянскій-то бѣлканъ, но и тѣ са Божій-та воля щѣли ма-своро да са истребятъ.

Почти всичкитѣ телеграми кото идѣхъ изъ Българско отъ 5-6 деня насамъ до правительство-то увѣряватъ, че въстаніе-то са свѣрнило изнасилѣ, и че населеніе-то са гледало работа-та. Въ бѣлкитѣ-то на правительство-то запоѣвайки на управители-тѣ поѣзъ да обезоружаѣтъ бошн-бозуци-тѣ.

Русчушкій-тъ допискѣнъ на *Свободу* ни пише слѣдующе-то отъ 15-ый того:

Бошн-бозуци-тѣ и въоружаенци-тѣ Черкези са ужасъ-тъ на наше-то окъ области и на правительство-то сащиеній-та въ тъзи страна. Правительство-то въ Шумень щѣло въоружаѣно бошн-бозуци Черкези-тѣ и почнало да безпокоѣтъ Христіанско-то населеніе. Напосѣдѣлѣ тѣ хванали селата Белгіецъ, на ниж Смоюкъ, и сѣлѣ кото го обнимали за конетадки, строили му ракалъ-та, а гнѣвили са. Бѣлки Еревенъ, Еливиски поѣлаѣтъ, са хванѣлъ отъ тѣхъ и са турѣлъ въ затворъ.

Въ околность-та на Шумень около 70 Българи, които са завръщали отъ вина-та си, нападнали са отъ Черкези, които имъ зели дору и ризы-тѣ отъ гърба и едно 14 годишно момче.

Христіанскитѣ общины включително и Еврейска-та, приготвили слѣди-тѣ, чрѣзъ които да всѣтъ отъ Н. И. В. Султанъ-тъ обезоружаѣнѣ-то на Черкезъ-тѣ.

Въ Плевненско-то окражіе Черкези-тѣ правили нѣй-голѣми-тѣ пакости на селеемъ.

СВАЛИШЕ-ТО НА СУЛТАНЪ АБДУЛЪ АЗИЗА И ВЪЗКАЧАНЕ-ТО НА ПРѢСТОЛА НА СУЛТАНЪ МУРАДА V.

Мирозбошны-тѣ заанѣеніе на сочетѣ-то посѣлѣо прѣди нѣколко дни. Прокѣнѣение-то на Министерство-то слѣда, по Начаѣникъ-тъ на държава-та продъжаваѣе да отказѣ да дадѣ свѣдѣнѣствѣія-та, кото си искаѣе да ги знѣеѣ.

Въ сѣдѣствіе на това Мехмедъ Рушди паша, Великій-тъ Везиръ, Хайръддинъ-ефенди, Мѣдхатъ-паша, Хасенинъ Анни паша, Сераскерскіи-тъ, прѣдружени отъ 20 души, между които бѣли Одиянъ-ефенди, Ахмедъ-ефенди, Ибрахимъ-ефенди, Ахмедъ-ефенди, Ибрахимъ-ефенди, на Общи-тѣ Сѣрдѣи и още другъ нѣкои чиновници сѣбрали се въ поѣлѣдѣнѣнѣ нѣчерь-та на 17-ый того въ Ресиеръ-ханѣ и дѣйствали свалѣнѣе-то на Абдулъ Азиза отъ прѣстола.

Прѣди това сѣбраніе, чѣзи сащи-тѣ ѣнѣ на вѣнрѣтѣнѣ Редѣеѣ ѣнѣнѣ ѣнѣ-ѣнѣ-ѣнѣ-

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Петъкъ. Цѣна-та за единъ годинъ е едно бѣло меджидіе и полошинъ, за шесть мѣсеца три четвертя отъ бѣло меджидіе. Спомоществованія-та трѣбва всякога да ся пръдплатятъ и да ся испращатъ въ полиця, въ гръцъ или въ болгарски (или пръ-гръцкулове) Турски, Нѣмски, Пруски, Русски или Французски, на Редакторъ-та у Америкинъ Хенъ въ Пощрадъ.

Година 1. ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, МАЙ 28. 1876. Брой 22.

ХРИСТІАНСТВО-ТО И ВЕЩЕСТВЕННО-ТО БЛАГОДЕНСТВІЕ.

Ный изложихмы вече колко необходимо е общо-то трудолюбіе за бръзо-то напрѣдваніе на единъ народъ какъ вещественно-то му благоденствіе. Ный изложихмы още какъ искренно-то пріемніе на Евангелскы-тѣ ученіе ще направи человѣцы-тѣ трудолюбивы. Не е достаточно, обаче, щото единъ народъ да бѫде вѣобще трудолюбивъ, за да достигне до единъ високъ степень на вещественно благоденствіе. Той трѣбва да упази чрѣзъ въздѣржаніе-то си оновa, което е спечелилъ чрѣзъ трудолюбіе-то си. Нечайби-тѣ му може да бѫдѫтъ голѣми, но ако той ги иждивава чрѣзъ раскошество и невъздържаніе, той трѣбва да остане въ сиромашество. Колкото плодоносны и да бѫдѫтъ полетата на единъ народъ, колкото богаты и да бѫдѫтъ рудницы-тѣ му, колкото многочисленни и да бѫдѫтъ фабрики-тѣ му и желѣзницы-тѣ му, и колкото дежы и да бѫдѫтъ данощи-тѣ му, ако той иждивава направдо приходы-тѣ си, той пакъ ще страда отъ сиромашество. Трѣбва да ся забѣлѣжи още, че това злощество слѣдствіе ще послѣдва дрѣве когато всякой иждивава направдо по малко нѣщо, защото цѣла-та сумма ще бѫде твардѣ голѣма. Да земемъ на прим. единъ народъ отъ 5,000,000 души или отъ 1,000,000 чеяѣди, отъ които ако всяка чеяѣдь иждивава направдо по 200 гр. на годинѫ-та, народа-та загуба ще бѫде 200,000,000 гр. ежегодно. Отъ другъ страна ако всяка чеяѣдь туря настрана по малко нѣщо ежегодно, народа-то богатство бръзо ще ся умножи. Истина е че малкы-тѣ суетны иждивенія са които опасромашаватъ единъ народъ, и малкы-тѣ запазены сумми, които го обогатяватъ. Ный не говоримъ за всякакъвъ видъ иждивеніи, нито пакъ утвърдяваемы че человѣкъ-тѣ не трѣбва да иждивавать повече отколкото е необходимо нуждно за физическы-тѣ имъ нужды, защото има иждивенія, които ся правятъ обмысленно и които съ врѣме ще умножатъ твардѣ много благоденствіе-то на единъ народъ. Умно и дваже необходимо е за едно трайно вещественно благоденствіе да иждиваемъ щедро за училища, за книги, за вѣстницы, за періодическы списанія и за церкви. Сумы-тѣ, които ся иждиваватъ за умственно-то и нравственно-то просвѣщеніе на два-та по-ла на единъ народъ, были тѣ голѣми или малкы, съ врѣме тѣ ще бѫдѫтъ производителны дваже вещественно. Нуждно е още да иждиваемы много за развитіе-то на вещественны-тѣ источницы на единъ земѣя, за отваряніе-то на рудницы, за построеніе-то на фабрикы, за въвежданіе-то на машины и т. н. Нуждно е още да иждиваемъ за да направимъ жилища-та си спокойни и привлекателны, и да ги снабдимъ съ нѣща, които ще да възвысятъ вкусъ-тъ на чада-та ни. Ный, обаче, говоримъ за суетны иждивеніи, които никога не могатъ да бѫдѫтъ производителни; които никакъ не служатъ за развитіе-то на вещественны-тѣ источницы на единъ народъ, и не спомагатъ за умственно-то и нравственно-то му просвѣщеніе, но които са непотрѣбны, и въ много случаи дваже вредителны. Точны послѣдовавія ще показатъ че тѣзи безполезны и предтезны иждивенія сж главнѣ-тѣ источници на сиромашѣк-тѣ въ всичкы-тѣ земи. Вѣроятно е че нѣма никоя земя, на която естественныя-та произведенія да сж недостаточны за обогатяваніе-то на жители-тѣ ѝ, ако не ги расточаватъ. Данощи-тѣ на нѣкои правительства сж нанстинкъ несправедливи и утнѣтителни, и съ това тѣ прѣвратствуватъ на вещественно-то благоденствіе на подданныцы-тѣ си, но пакъ самѝ-тѣ подданныци често нанагатъ на себе си, чрѣзъ безполезны иждивенія, по-тѣжкы бремена отколкото даже тѣзи чрѣзмѣрны изисканія на правительства-та.

Въ единъ отъ идущы-тѣ си broeve ный ще разгѣдаемъ нѣкои отъ тѣзи безполезны иждивенія.

ЦЕРКВА-ТА И ПЕЧАТЪ-ТЪ.

Редакторы-тѣ на вѣстницы-тѣ въ Лондонъ въ послѣдно врѣме имали едно утѫшеніе, въ което Г. Фрудъ, Англійскый-тъ историкъ, направилъ едно сравненіе между слѫжба-та на печать-тѣ и слѫжба-та които ся извьршвала по-прѣди отъ Римо-Католическа-та Церква. Въ слово-то си той казалъ така:

Католическа-та Церква осѣнѫ дѣто си е грижала за религіозно-то пистраніе на стадо-то си, та е притязавала да владѣе и надъ практическый-тъ му животъ. Та си е мѣсила въ нравственны, общественны и въ политическы въпросы, и чрѣзъ духовны-тѣ си изобличенія та е правила всякого да ѝ ся покорява. Та си е мѣсила въ работы-тѣ не само на селя и на градове, но и на царскы палаты. Та е задѫржала държавны мѫжіе, запазвала е лица съ высоокы титлы, и е минувала като посредникъ между родители и чада. Та е управлявала писменность-та, и са е вмѣквала въ общественный-тъ животъ на Христіанскы-тѣ земи. Притязанія-та ѝ не са свѣршвалъ даже въ врѣме-то на Реформацій-та. Въ Англія, обаче, едно промѣненіе стана къмъ край-тъ на 17-ый вѣкъ. Тогава Церква-та изгубѝ до една степень власть-тъ си, и вѣстникарскый-тъ печатъ ѝзъ присвои. Той е днесъ, който критикува царіе-тѣ; който разисква и рѣшава дневны-тѣ велики въпросы; той е още който налага наказаніе на прѣстѣпницы-тѣ противъ общество-то. Едно врѣме послѣдни-тѣ бѣли принудени да носятъ сѣщіи на литія или да стоѧтъ тѣ бѣли ризи посрѣдъ церкѫ-тѣ, но вмѣсто това наказаніе, сега има друго по-тѣжко. Тѣхны-тѣ злы дѣла сега ся излагатъ прѣдъ всичко-то человѣчество въ сѣтьпове-тѣ на вѣстницы-тѣ. Освѣнъ това, не е Церква-та сега които прѣглежда печатныи-тѣ книгы. Ный не се оправаемъ сега до неѣа за да всякамы позволеніе за обнародваніе книгы. За наса нѣма вече опасность да бѫдемъ ній сами-тѣ или книгы-тѣ ни изгорены. Но въ минута-та въ которо книгы-тѣ излазятъ изъ подъ печать, тѣ са доносятъ прѣдъ сѫдилище-то на печать-тѣ и на общо-то мнѣніе, и това сѫдилище е нанстинкъ твардѣ строго.

БЛАЖЕНИ НИЩИ-ТѢ ДУХОМЪ.

Кои трѣбва да ся считатъ честити, благодественіи и блаженіи? Человѣцы-тѣ въобще считатъ за блажены онѣзи, които имать голѣмо богатство, высоки чины или отличнѣ почесть. Господь Исусъ Христосъ, обаче, никакъ не ся съгласува съ тѣзи человѣчески мнѣнія. Той гласи въ проповѣдь-та си на горѫ-тъ че человѣци-тѣ са блаженіи не спорелъ въкъашнѣ-тѣ си обстоятелства, но спорелъ умственны-тѣ и нравственны-тѣ си черты. Той споменува нѣкоякво классове человѣцы, които са блаженіи, между които са нищи-тѣ духомъ.

Кои са, тогава, нищи-тѣ духомъ? Тѣ са отличавать по нѣкои качества. Человѣци-тѣ може да пріемать Библія-тѣ за Слово Божіе, и да не отказватъ нищо, което та казва за изгубено-то имъ състояніе, безъ да бѫдѫтъ нищи духомъ. Тѣ може да пріемать че са грѣшници, и при това грѣхоне-тѣ имъ може да не ги притѣсняватъ. Тѣ може да проповѣдватъ даже съ усърдіе ученія-та на Библія-тѣ на други-тѣ, и при това да бѫдѫтъ равнодушни и хладнокрьвни за свое-то си духовно състояніе. Такыва человѣци не сж нищи духомъ. Тѣхни-тѣ грѣхове не ги смущаватъ, тѣхна-та вина не ги запазва, тѣхни-тѣ прѣстѫпленія не ги смиряватъ и тѣхны-тѣ непрадѣи не ги принуждаватъ да прибѣгнѫтъ при Іисуса Христа като тѣхенъ Спасителъ. Такыва человѣци, колкото голѣмо и тонко да да бѫде знаніе-то имъ относително за догматы-тѣ на Христіанска-та Церква, или колкото голѣма и да бѫде ревность-та имъ за неѣа, не са нищи духомъ.

Нищи-тѣ духомъ пріемать Слово-то Божіе, както е дадено божественно откровеніе не само за человѣци-тѣ въобще, но и за тѣхъ лично. Тѣ не само пріемать че всичкы-тѣ человѣци сж грѣшницы, но чувствуватъ че тѣ сами сж грѣшницы. Тѣ не само са съгласуватъ че человѣци-тѣ сж наклонни къмъ зло, но чувствуватъ че всичкы-тѣ тѣхны наклонности сж зли, и че, до единъ плачевнѣ степень, тѣхны-тѣ желанія и усилія са управляватъ отъ себелюбіе. Тѣ не само пріемать теоритическы, но чувствуватъ и въ сѣрдца-та си, че тѣ сж безсилни да оправдаѧтъ себе си чрѣзъ свои-тѣ добры дѣла, или да очистатъ свои-тѣ развратны сѣрдца. Тѣ не само са съгласуватъ въобще съ Евангелскы-тѣ ученія относително за загубено-то сѣстояніе на человѣческый-тъ родъ, но признаваатъ и чувствуватъ че тѣ сами-тѣ са осѫдени чрѣзъ законъ-тѣ Божій, и че има прощеніе и за самы-тѣ тѣхъ само чрѣзъ Господа Іисуса Христа. Тѣ са нищи духомъ, защото тѣ са чувствуватъ за окаяны и изгубены грѣшницы.

Нѣкои бьхѫ казали че такыва человѣцы сж наистинѫ окаяни; Іисусъ Христосъ, обаче, обявява че тѣ са блажени. Защо той ги нарича такыва? Той казва «защото е тѣхно царство-то небесно». Въ тѣхъ съществуваатъ вече пьры-тѣ начала на царство-то небесно. Тѣ сами не са ги научили, нито пакъ другы сж научили за окаяно-то имъ състояніе, но Богъ самъ имъ го е открылъ. Най-голѣмо-то прѣимущество за спасеніе-то имъ са е отнѣкъдѣ вече, именно, неизкачество-то имъ и безпустѣвность-та имъ за сѫщинско-то имъ духовно състояніе. Тѣ познаватъ и чувствуватъ че тѣ сами сж грѣшницы, че тѣ могатъ да са спасятъ само чрѣзъ Христа, и тѣхны-тѣ сѣрдца са вече приготовены да го пріемать искренно и усърдно, и за това Іисусъ ги нарича блажены.

НЕОТГОВОРЕНЫ МОЛИТВЫ.

Не само свѣтскы-тѣ и непокаяни-тѣ человѣци, но даже и искренни-тѣ Христіани понѣкога не пріимать онова, за което са молятъ, и често са готовя да изказатъ: «Господи, да не възчинѝ къмъ мене; да не бы, ако повтарямы безмислены думы. То са знае че молитвы пресѣны на Бога безъ никакъвъ искренность и усърдіе нѣма да са отговорятъ.

Мнозина, пакъ, са молятъ безъ да имать покорень духъ. Тѣ не са готовя да казатъ: «Не моя-та воля, но твоя-та да бѫде.» На такыва молитвы Богъ нѣма да отговори.

При това Богъ отговаря на много молитвы, но не по сѫщій начинъ, по който молители-тѣ желѣятъ. Ный ся молимъ, напримѣръ, за излиѧніе-то на Духа Святаго и желаемъ той да сѫзе както въ прѣкне-то на нездостижи-тѣ. Духъ Святый ся излиѧ, не, обаче съ нужъ спорель желаніе-то ни, по толкозъ тихо и полегка, щото едвамъ ся усѣща излиѧніе-то му, и ный съ чудимъ защо Богъ не отговаря на молитвы-тѣ ни. Другъ, ный ся молимъ да ни направи Богъ полезны и клѣтвени за напрѣдъ-тѣ на негово-то царство; той ни посочи да вѫрнимъ нѣкоѩ работа, коѩто ный не обичамы да вѫрнимъ, и затова не щемъ да приносимъ, че това е отговоръ на молитвы-тѣ ни. Ный, ный можемъ да ся молимъ Богу да ни очисти и освати; въ отговоръ на молитвы-тѣ ни, Богъ ни прави нѣщо-нѣкаквы старби, кои знае че безъ тѣхъ нѣма да ся осватимъ; но той често не разбираемы защо тѣй ся обхождва Богъ съ насъ, и не приносиваемы, че тѣзи скърби съ отговоръ на молбы-тѣ ни. Отговоръ-тѣ на нѣкои молитвы поѩвкоѩ си забава за дъ-го вѣрме; молители-тѣ, обаче, не бива да ся обезсѫрдчаватъ или да обвиняватъ Бога за невѣрнеты на обѣщаніѧ-та, но, въ търпѣливо да чакатъ. Трѣбва да поискимъ и това, че често Богъ не ни дава онова, за което му ся молимъ, но онова, отъ което той знае че имамы по-голѣѧ нужда, точно спорель както мѫдри родители ся обхождатъ съ чѣда-та си. Поѩвкоѩ человѣкъ-тѣ търсатъ и просятъ едно нѣщо, когато трѣбаше нѣщо да търсатъ друго нѣщо. Тѣ желѣятъ да ся избавятъ отъ спромашіѧ, отъ страданіѧ и отъ угнѣтенія, и ся молятъ Богу да ни помагъ въ това. Богъ знае че имамъ нужда отъ поѩкоѩ въ това отношеніе, но не заповѣдва да ся избавимъ нѣкои отъ грѣхъ-тѣ, и тогава той ще ни помага да ся избавимъ и отъ злы-тѣ му слѣдствія. Той пъро заповѣдва: «търсете пъро царство-то Божіе и правдѫ-тъ негова»; и послѣ ся обѣщава «всичко това ще ни се приложи», Мат. 6; 33. Человѣкъ-тѣ, обаче, често постоянствуватъ да искатъ пъро царство-то земно, а послѣ да гледатъ за царство-то небесно. Не е чудно ако Богъ не отговаря на такыва молитвы.

Накратко, ако искамы Богъ да отговаря на молитвы-тѣ ни, ный трѣбва да вниманемъ за какво и съ какъвъ духъ ся молимъ. При това да не се спущаемъ ни че молитвы-тѣ ни не съ отговаръ спорель както и когато ный желаемъ, но да уповаеми на Божіѧ-тъ вѣрность, и да сме готови да приимамы каквото той ни дава.

Здраво убѣжденіе. — Азъ съмъ уѣдаенъ че безъ увѣренность нѣма здраве; безъ добродѣтель, нѣма порядокъ; и безъ религіѧ, нѣма благополучіе.

—

Какъ трѣбва да станемъ человѣци. — Не са само книты-тѣ чрѣзъ които ный можемъ да станемъ человѣци. Нека ся научимъ да изкарваемъ вѣрно всяка дѣлжность, които ни ся представа; да обичамы правдѫ-та; да управляваемъ себе си; да не ся отдѣляемы отъ истина-та; да си бонкъ отъ Бога и да му ся покорваемъ; да правимъ благодѣаніе на всички; и въ всичко това ный ще имамы истинска-та человѣшина.

ІЕРУСАЛИМЪ И ДОЛОВЕ-ТѢ МУ.

—

Іерусалимъ ся нарича на едно въздигнато мѣсто. На истокъ земи-та ся навежда постепенно къмъ долъ-тъ Кедронъ, и на югъ къмъ дѫлбокый-тъ и тѣсный-тъ долъ Еномъ, който е бывъ стара-та южна граница на града. Въ самый-тъ градъ е имало двѣ долини, които съ го раздѣляли на три главни части или хлѣмове, именно Сіонъ, Акра и Морія. Сіонъ е бывъ най-высокый-тъ отъ тѣхъ и ся намирамъ въ югоизтодна-тъ часть на града. Сіонъ ся е наричалъ още «Градъ Давидовъ» и отъ Іосиѳа (историкъ-тъ) «горній-тъ градъ. Заобиколенъ въ старо вѣрме отъ стѣны и отъ дѫлбоки долове, той е бывъ най-ви-та часть на града, и въ нѣкъ съ были твърдини-та и царскый-та палатъ. Акра е была по-малко въздигната отъ Сіонъ и ся е наричала отъ Іосиѳа «долній-тъ градъ». Морія, свещенный-тъ градъ, ся е намиралъ на сѣверостокъ отъ Сіонъ, съ който ся е съединявалъ чрѣзъ единъ мостъ надъ долъ-тъ Тиропіонъ. Тя отъ начало е бывъ единъ малъкъ хлѣмъ, по относѣ пространство-то ѝ си е угоѣлѣнно до толкова, щото достаточно мѣсто е имало за храмъ-тѣ.

Долъ-тъ *Кедронъ* почтува малко нѣщо на сѣверозапада отъ града, прѣминува малко повече отъ половина мили, на сѣверъ отъ настояща-тѣ стѣна и послѣ ся изхвана къмъ югъ. Тука той е широкъ, но колкото отина къмъ югъ между градъ и Елеонска-та-горѫ, той става тѣсенъ и дѫлбокъ. Той спада още повече при Силоамъ, при долъ-тъ Еномъ и при кладенецъ-та на Неемія, и послѣ ся изхвана къмъ изтокъ и си простира прѣзъ ужасна-та пустиня на Св. Савва до Мъртво-то море. Кедронъ прѣсѫхва прѣзъ поѩлѣк-тъ часть на годинка-та.

Една часть отъ воды-тѣ на старый-тѣ Кедронъ са идали отъ самый-тъ храмъ, които са ся втичали въ него прѣзъ много вода. Това послужило на пророкъ Іезекіила за едно хубаво шоказание, когато той прѣдсказалъ за рѣка-та на божественна-тъ благодать, която ще изъобнови свѣта-тъ. Потокъ-тъ, както той го описва, излиѧ отъ храмъ-тъ, при олтаръ-тъ Божій; той постоянно се умножѫва, и произвежда зеленина, плодородность и слѣдовательно въ пустиня-та; и даже нѣсколко горчиви-тѣ воды на Мъртво-то море, Іез. 47; 1—12.

Еномъ е бывъ единъ тѣсенъ долъ на югъ отъ Іерусалимъ, и си е простирамъ къмъ западъ нагорѣ отъ долъ-тъ Кедронъ до долъ-тъ Гіонъ. Въ старо вѣрме той е бывъ твърдѣ изобиленъ въ най-долнѣ-тѣ часть на този долъ, дѣто той се съединява съ долъ-тъ Кедронъ, идолопоклонически-тѣ Израиляни си карали чада-та си да прѣминуватъ прѣзъ огнь-тъ на Молоха, 3 Цар. 11; 7. 4 Царе. 16; 3. Іер. 32; 35. Мѣсто-то на тѣзи гнусны жертвоприношенія са нарича още *Тофетъ*, Исаіи 30; 33. Іер. 7; 31.

Евреи-тѣ наричали мѣсто-то, дѣто идоли-тѣ и зли-тѣ человѣци са наказвали, Геенна, което означава долъ-тъ на Еномъ. Според нѣкои, Евреи-тѣ са го наричали така, защото тамо огнове-тѣ са ся държали постоянно да горятъ за да пожѫдятъ нѣсобѣ-та и трупове-тѣ, които са ся хвърляли въ този долъ.

—

Една приказка отъ Талмуда-та. — Веднажды единъ князь казалъ на раввинъ-тъ Гамаліила: «Вашій-тъ Богъ е кладенецъ; едно прѣкне той приспа Адама и му отрѣзалъ едно отъ ребра-та». Дъщеря-та на раввинъ-тъ закуза князь-тъ: «Ный-думы-тѣ на князь-тъ, и искала дозволеніе отъ бащи си да му отговори та на това възраженіе. Бащи ѝ позволилъ. Тогава та приставила къмъ князь-тъ съ едно унижено и скърбно лице, и като прострѣла рацѣ-тѣ си изкликала: «Господарю мой, господарю мой! искамъ прощѧ и отмщеніе!» «Какво се е случило? попиталъ князь-тъ. Дъщеря-та отговорила: «Една красѫва са е случила; единъ кладенецъ дошелъ тайно у кацца-тъ ни, земалъ е сѫдъ сребрены чаши, и оставилъ вѣдро пеѣ, злѣ златнѣ». «Колко прилична приказка», отговорилъ князь-тъ, «да по-по-често се случиваха такыва приказки». На това дъщеря-та казала: «Е-то, господине, такъвъ кладенецъ е ный-тъ Създатель; той отрѣзалъ отъ Адама едно ребро, по наѣстото него му даде хубавѫ съпругѣ».

«Правю говоришь», отзовалъ князьтъ.

—

Нѣма три нѣща които никога не могатъ да ся употрѣбятъ за въ ползѧ, и тѣ са: злоба, зависть и безуміе; нѣма пакъ три нѣща които всякога приносятъ ползѧ, и тѣ са: смиреніе, задоволеніе и великодушіе.

—

Смъртный-тъ часъ не гледа на лице. Той често дохаква на умъ всичко прѣимѫщо, было то добро или зло. Кардиналъ Мазарини, който не жилѣлъ добрѣ животъ, на смъртный си часъ горко викалъ: «Оканина моя душе, какво ще стане съ тебе? Къдѣ ще отидешъ? Ахъ, да ни бѣ позволено да живѣѧ още, ахъ щѣхъ да прѣдпочтѣ да съмъ най-долный отъ кацчаци-тѣ желѣли да съмъ дворянинъ.»

КИТАЙ.

—

Голѣми-тѣ канали, градове, мостове и храмове, които съществуватъ и до днесъ въ Китай, доказватъ че прѣди нѣкоѩ Китайци-тѣ са были искусни инжинери и архитектори. Тѣ са изнамѣрили компасъ-тъ (морскѧ-та пусула), барутъ-тъ, книгопечатаніе-то и правяніе-то на хартіѧ-та и на порцеланъ-тъ много годины прѣди да се мислимъ на Европа за такыва нѣща. Китайци-тѣ се усъвѫвершествували до една голѣмѧ степень земледѣліе-то, и сѫ знаяли какъ да употрѣбяватъ всякакъвъ торъ. Тѣ сѫ твърдѣ искусни работницы и търкѣлни въ работа-тъ си. Образованіе-то е общо въ Китай, и остроуміе-тѣ и способни-тѣ человѣци бѣрзо и щедро сѫ награждавани отъ правителство-то. Главни-тѣ градове въ разны-тѣ области са на брой 75,000, и всичы-тѣ тѣзи градове сѫ съ стѣны. Вещество-то отъ което сѫ направени тѣзи стѣны е доста да сѫгради единъ стѣнъ 30 крака высока и 20 крака дебела около цѣлый-тъ стѣнъ, и пакъ да остане отъ него голѣмо количество. Най-голѣмо-то прѣимѫщіе за напрѣдъ-те привязаности-та на народъ-тѣ къмъ стары-тѣ му прѣдѧнія, и нерезполюціе-то му къмъ западны-тѣ идеи. Днесъ, обаче, голѣми прѣмѣнѧ ставатъ въ Китай. Едно доста голѣмо число жилѣли Китайци сѫ изпитавали въ Американски-тѣ училища съ изкиденіе на Китайско-то правителство, а други посѣщавали всичы-тѣ части на Европа съ цѣль да сѫ завѣрнатъ въ Китай и да поучаватъ съотечественицы-тѣ си. Първа-та желѣзница въ Китай са е направила въ послѣдно вѣрме, и правителство-то сѫгради единъ флотъ отъ бронаны корабы. Както въ Китай така и въ Японія, трудно е да са прѣдскаже, какъвъ голѣмъ прѣмѣнѧ може да станѫтъ въ идуще-то поколѣніе.

ИЗСЛѢДОВАНІЯ ВЪ АФРИКѢ.

—

Вътрѣшность-та на Африканскый-тъ материкъ отъ дъго врѣме насамъ е привлѣкла вниманіе-то на учены-тѣ, и много усилія сѫ са направили за да ѝ изслѣдуватъ. Чудесны-тѣ пътуванія на Д-ръ Ливингстонъ въ Африка и любопытны-тѣ му открытія са извѣстни на цѣлый-тъ свѣтъ. Но, въ послѣдно-то врѣме, тѣ са изгинали безъ да са прѣемъ нѣкое извѣстіе отъ него. Мислимъ се че той е бывъ или убитъ или въ нѣкое опасно положеніе. Въ тоя случай единъ млѧдъ мѫжъ, на име Камеронъ, и военнопленъ чиновникъ въ Англійскѣ предприелъ да отиде да го търси за за му спомогне. Той тръгнѫлъ прѣзъ Мартъ на 1873 отъ Занзибаръ. Слѣдъ като пътувалъ въ вѣтрѣшность-та около 5 мѣсецы, той са разболѣлъ отъ треска. Прѣди да оздрави той са научилъ за смъртъ-та на Ливингстона, и още че послѣдній-тъ оставалъ важны списаніѧ по-горѣ. Той продължавалъ пътуваніе-то си съ надежѫда да земе тѣзи списаніѧ и още да довърши дѣлото на Д-ръ Ливингстона. Той сполучилъ въ прѣдприятіе-то си и въ послѣдно врѣме са завѣрнѫлъ въ Англія съ много любопытны сѣдѣнія относително за вѣтрѣшность-та на Африка. Нѣкои отъ страны-тѣ, които той посѣтилъ, имали чудесны хубость и произ-

водителность съ много езера и рѣки. Той казва че первый-тъ му изгледъ на е-зеро-то Танганика билъ удивителенъ. При всичко че треска-та вѣрлувала твърдѣ много тамъ, той обиколилъ това езеро и открылъ че около 92 рѣки това-та вливали въ него. Той открылъ мораны толкова производителны, щото треве-та порастелали 12 крака высока, и че было почти неизможно да си прѣдне прѣзъ нея. Той открылъ още единъ новъ политическе силѣ въ срѣдѣ-тъ на Африка. Власть-та на Князь-тъ Косанго ся припознава на всякадѣ въ единъ доста обширна земѣ. Какевонъ останалъ въ столица-та на тоя Князь. А нѣсколко, и послѣ тръгналъ за западно-то краебрѣжіе. Той прѣминалъ на высокы-те стѣны отдѣто рѣки-тѣ Конго и Занбезе изтичать. По-голѣма-та часть отъ пътуванѣ-то му е была прѣзъ единъ страна до тогава неизслѣдована. Той пристигналъ накоецъ въ Бенгуелъ слѣдъ както пътувалъ около 3,000 мили пѣшкъ. Прѣзъ това-то пътуванѣ посрѣдъ болести, лъжы и неволности, той направилъ около 5,000 наблюденія на широчинѣ, дъжинѣ и высочинѣ, които са ся разгледали-са въ Гринвичска-та обсерваторія и са изнѣсли пълны, точны и отъ голѣмъ стойность. Тоя младъ изслѣдователь са прѣлѣ-съ голѣмъ почетъ въ Англія. Царско-то Географическо общество то посрѣщнало много добрѣ и щѣло да го награди съ единъ златенъ медалъ.

Едно добро слѣдствіе отъ тѣзи изслѣдования ще бѣде уищоженѣ-то на търговія-та съ робы, които съществуваа въ вътрѣшность-та на Африка.

ФАБРИКЫ ВЪ РОССІЯ.

Отъ прѣме-то на Петра Великый, който умрѣ въ 1725, Россія доста е напрѣдналъ въ рѣкодѣлі-то си, и сега въ нѣкои нѣща та може да са надпрѣвяря съ нѣкои много по-напрѣдналы народы. Въ нѣкои области грьмурестно-то желѣзарство-то съ самы-тѣ знанія на дѣло-то населеніе. Ковчежнѣ-тѣ и ключелы-тѣ, които са правятъ въ область-та Павлово, са разносеть по цѣлъ Азійѣ. Около 10,000 душни малки пожчета са правятъ на годинка-та и са продаватъ на голѣмый панаиръ въ Нижный Новгородъ. Въ горѣшновска-та область има 30 или 40 градове и паланцы, на които жителі-тѣ не правятъ друго освѣнъ ножове, мечове, ножицы и другы подобны орѫдія. Вещества-та, които ся употрѣбяватъ, са Англійска стомана и тузенно желѣзо, които земятъ отъ правительственны-тѣ фабрики на рѣка Уралъ. Въ области-та Златоустъ при Уралъ са правятъ по 40,000 косы на годинка-та. Близу при Москва правятъ гвоздеи отъ Руско желѣзо. Отъ желѣзо-то, което добывать отъ Силезіяи и Швеція, правятъ тѣлъ за телеграфы-тѣ. Фабрикы-тѣ за желѣзо-то дружятъ важно мѣсто въ Россія, но тѣ не произвождатъ толкова желѣзо, колкото са изискена. Правительство-то работи стомана-та, която то употрѣбява за пушки и топове. Тамъ са работятъ и хубави зилцы и камбани, които са забѣлѣжителни по голѣмина-та си и по пріятный си гласъ.

Чудно е колко много врѣме дѣже нѣкои съвѣстни человѣци губятъ съ игранїе на карты. Такыва лица нѣматъ право да си опиваятъ че животъ-тъ имъ е кратъкъ.

Ако не спомагажъ на злощастны-тѣ, грѣшна-та е моя; ако тѣ не са благодарни за помощь-та, която имъ да-вамъ, грѣшна-та е грѣха-та. Азъ ще прѣвік добро на много человѣцы, които са показвали непризнателни, за да са срѣщна съ единъ, който са показа признателенъ. Сенека.

Най-добри-тѣ нѣща. — Една твърда вѣра е най-добро-то богословіе; единъ добродѣтеленъ животъ е най-добра-та философія; една чиста съвѣсть е най-добрый-тъ законъ; чистость-та е най-добра-та политика; и вѣздыряніе-то е най-добрый-тъ лѣкъ.

Единъ списатель отъ своік-та си опытность свидѣтелствува за Библія-та така:

Та просѣщана разумъ-тъ ми, весели сърдце-то ми, подкрѣпява надежда-та ми, утѣшава душа-та ми, и, като ми разказва прѣзъ опыснотс-тѣ ни тозн свѣтъ, тя открыва удивителна-тѣ слѣва на бѫдущый-тъ свѣтъ.

По-много-то научны прѣнія цѣхъ до сега сѣвершатъ наскоро, ако прѣпирающіте-тѣ да опрѣдѣляхъ точно израженіта си и послѣ да ся съобразяваха строго съ опрѣдѣленія-та си.

Ако трѣбва да правимъ благодѣяніе първо на своік-та си человѣкъ и на свойтѣ народъ, то пакъ не трѣбва да го отграничаваме само къ тѣхъ. Человѣкъ-тѣ отъ всичкы-тѣ народы са наши братія, и до колкото ни позволяватъ обстоятелства-та, ный трѣбва да подпосѣмы благодѣяніе-то си и на тѣхъ. Това е една отъ основны-тѣ начала на Христіянство-то, и никои не може да го отхвѣрли, безъ да отхаже самы-тѣ Христіянска вѣра.

Безбрѣйни начини има по кото можежъ да правимъ благодѣяніе дъ. Може-би не можежъ да дамы голѣмы количества пары за нѣкоіе благодѣтелна цѣль, но ный можежъ да говоримъ всякой день кротки и съчувствителны думы на злощастны-тѣ. Ный може бы да не смы въ състояніе да основамы церкви или училища, но пакъ можежъ ежедневно да правимъ нѣкои добрини. Ный може бы да не бѣдежъ отлични учители, но ный вынкгы ще намѣримъ нѣкои, които да знаікъть нѣмалко отъ насъ, и които ный ще можежъ да поучимъ, ако искамы. Ако мамы наистинѣ единъ благодѣтеленъ духъ, хъяды начини има по кото можежъ да го туримъ въ дѣйствіе.

По-добрѣ е да изнирямы работя за бѣдны-тѣ, отколкото да имы дамамы пары. Едно-то ни води къмъ трудолюбіе, а друго-то къмъ лѣность.

Укоръ. — Най-укоряющы-тѣ лица бывать въ-добіе най-малко благоразсѫдны. Онѣзи, които са най-малко достойны, са най-много наклонни да критикуватъ прѣпѣхходства-та на другы-тѣ. Само недостойни-тѣ завиждатъ на достоинство-то на другы-тѣ.

Прѣіемаіе укоръ е единъ-тъ, който единъ человѣкъ плаща на общество-то за дѣто е знаменитъ. Единъ знаменитъ человѣкъ, който са показва безуменъ, когато се надѣва да избѣгне укоръ-тѣ, и още слабоумѣнъ, когато се сѣрдва много отъ него.

Клевета. — Въобще не е нуждно да опровергаамы клеветы. Тѣ сѣ като искры-тѣ, които, ако не ги духате, сѣмо изгасватъ. Которѣ казаи: ный не можемъ да управляамы лошы-тѣ хаціы на другы-тѣ, но ако поведеніе-то ни е право, ный можемъ да ги прѣзираамы.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

ЦАРСКЫЙ-ТѢ ХАТЪ.

Миналта-та седница са прочете на В. Порта слѣдующій-тѣ царски хатъ въ присъствіе-то на наши-тѣ и на всичкы-тѣ чиновницы:

Славный ни Везиро Мехмедъ Рушди паша,

Чрѣзъ милость-та на Всемогащаго и на единодушны-тѣ желѣнія на всичкы-тѣ ни подданицы, Ный сѣ въсхачкмы на прѣстолъ-та на славны-тѣ ни прадѣды.

Кото имаме прѣдъ видъ способности-тѣ и доказаніа-та на ревность, ный ни изстановимамы въ служба-та на Великый Везиръ, и въ слѣдо-то врѣме подтвѣрдимамы прѣдъ-тѣ министры и чиновницы въ служба-тѣ ни.

Въобще известно е че трудно-то положеніе, въ кото ся намирить отъ нѣколко врѣме нашмъ вѣтрѣшны-тѣ и външны-тѣ работы на правительство-то, е породило въ народъ-тѣ силна недовѣрчивость, извесно е ведѣ и е причинило всякакъвъ видъ безпокойствія.

За да туримъ край на това състояніе на работи-тѣ, необходимо е да усвоимъ силны средствіа пакъ за да установимъ спокойствіе-то, обезпечность-тѣ, нравственно-то и вещественно-то благоденствіе на дъжавъ-та и на всичкы-тѣ ни подданицы.

Тъзи цѣли не е постигнѣ само когато управленіе-то на държавъ-та ся турѝ въ-ръ сериозны и здравы основы. И наши-тѣ мысли и нашиіте намѣренія клонятъ постоянно къмъ тъзи цѣль.

Слѣдователно, като испытвамы прѣдписанія-та на *Шераата-ма*, общо-то управленіе-то на държавъ-та трѣбва да ся турѝ въ-ръ здравы законы съобразны съ естество-то на работы-тѣ и съ приспособности-тѣ на народонаселеніе-то.

Всичкы-тѣ ни подданицы, безъ изключеніе, ще ся насладяватъ съ пълна и свободнѣна свобода.

Министри-тѣ ни ще са съвѣтуватъ помежду си за да намѣрятъ начинъ-тѣ и най-добры-тѣ основы на едно здраво и твърдо начало, кото да може да въведе направѣкъ въ всяко отношеніе, и да осъществи съобразіе-то на мысли-тѣ ни и на намѣреніа-та ни, за любовь-та и за защита-та на отечество-то, на правительство-то и на народъ-тъ.

Министри-тѣ ще ни прѣдставятъ относѣ слѣдствіе-то на размышленія-та си.

Въ слѣдствіе на тъзи основна идеія, каква се да е постъпка послѣдователно за устройство-то на Държавный-тъ Съвѣтъ, на Министерство-то на Правосѫдіе-то, на Обществено-то Просвѣщеніе, на Финанціи-тѣ и другы-тѣ клонове на управленіе-то.

Една отъ вѣрховнамы-тѣ причины, кото са докарали бѫркотіи въ работы-тѣ на държавъ-та, е финанціалны-тѣ въпросъ. За да стане едно прѣустройство въ финанціи-тѣ, необходимо е щото управленіе-то имъ да са тури въ-ръ една строга система, кото да вдъхне обща довѣрчность, кото ограничава всякакъвъ видъ злоупотрѣбленія-та съмъ на бюджетъ-тѣ.

За подобря на тъзи мѣрка, ный рѣшамы едно намаленіе отъ 60 хилядны кесія (една кесія има 500 гр.) отъ опрѣдѣлена-та сумма на частно-то ни съдержаніе, що-то ще направимъ и на управленіе-то и приходы-тѣ на Императорскы-тѣ бакленны рудници, на другы рудници и на нѣкои ѳабрики, кото съставаамъ часть отъ царско-то ни частно съдержаніе.

Трѣбва да имамы тоже грижа за улесненіе на равновѣсіе-то на финанціи-тѣ, кото извѣрширамы улучшенія и всякакъвъ видъ економіа въ другы-тѣ клонове на управленіе-то.

Накоецъ, наше-то твърдо намѣреніе е да подкрѣпамы увазаніе-то на всичкы-тѣ ни богоугодни сановны-тѣ прѣтелелы-тѣ Сили, и да работимъ за запазимъ повече ярки-тѣ на прѣтелство и на добрѣ харанюйки, кото съществуваятъ между наше-то царско прѣтелство и другы-тѣ държавы.

Нека Всемогущый-тъ да увѣнчае усилія-та ни съ сполука!

МАНИФЕСТЪ-ТѢ
на
МУСУЛМАНСКЫ-ТѢ ПАТРІОТЫ.

Спорель *Спалдуи* тоя манифестъ съ дата отъ 9 Марта и съ подписъ «Мусулмансы патріотъ», са е испратилъ на Дерзоли, главный-тъ Англійскы министръ, на Лордъ Дерби, министръ-тъ на Външны-тѣ Дѣла и на Лордъ Грамвиль, бывшій-тъ министръ на Външны-тѣ Дѣла въ Англія; на Маршалъ Мак-Махонъ, Предсѣдателъ-тъ на Французска-та Республика; и на Тиеръ, бывшій-тъ Предсѣдателъ, и на Гамбета, бывшій-тъ Диктаторъ въ Франція; на Князь Бисмарка, главный-тъ Германскы министръ; и на Виконта Вевоста, Министръ-тъ на Външны-тѣ Дѣла въ Италія.

Тоя е текстъ-тъ испратенъ на Лордъ Дерби:

Милорде,

Опасности-тѣ на едно положеніе, което стана по-голѣмо отъ день на день, ни направиха да си рѣшимъ да ни отправимъ настоящій-тъ манифестъ.

Прѣди всичко ный молимъ да ни извините за безмѣнность-та ни, кото ный смы дъзвали да пишемъ. Ный вѣрваемъ това не че не сме готовы да си изложимъ дъже на по-голѣми опасности отъ онѣзи, кото може да произлѣзатъ отъ обнародванѣ-то на имена-та ни, но защото отечество-то ни ина нужда отъ нисъ за сега.

Тоя ни прѣдизвание ще ни даде сила и волѣ да Правезе-то, подъ кото ся намираемы.

Ный искамы щото гласъ-тъ на истинѣ-та да се чуе отъ Европ. Правителства, които са были толкова зѣлъ хвалимы до сега, за положеніе-то на злощастно-то ни отечество.

Едно нако доказателство на това вѣнѣ-кото е съдардоваіе-то на Нотъ-та отправенѣ отъ Австрія до правителства-та Френско, Англійско и Италіянско, кото, кото са сѣобщи на Порта-та и са приѣ отъ нея.

Ный не искамы да обвиняамы намѣреніа-та на Австрія въ тоя случай, но ный искамы че сидирисъ-то положеніе на работи-тѣ ни е и явѣстно.

Това желаніе за чистно покровителство на Христіяны-тѣ не ще ны позлуча, вѣрваіте то, Милорде.

Обѣщаніа-та, които настояще-то Министерство ще може да направи, не ще ся дѣржатъ кито и въ миналто-то не са ся дѣржали, но подаваіе-то на тѣзи обѣщаніе ще ина изпрѣмѣнно за слѣдствіе да раздрази Мусулманскы-тѣ елементъ, който не ще може да прѣнесе щото Европа, отношаіе-то на цивилизаціи-та, да изнесна една часть отъ народы-тѣ въ Турско да бѣдѣ благонрѣятствуваны въ врѣда на друга-та.

За прѣсѣщаніе-тѣ Хора е очевидно че Европ. Държавы, като давать това покровителство, кото е частно повидимому поне, мислятъ да утвѣрдѣватъ обстоятелны врѣда, кото, като отнаграждаіе-то на подознаемо-то нерновестно, ще приготовятъ пъть за едно по-добро бѣдащіе.

Това е едно забулуждение плачено и одкрито, що ся продлъжава, защото то ще докара бѣдствіа, отъ кото са бояжъ отдавна.

Тъзи страдание-то е единаво за всичкы, Милорде, и ный не страдамы по-малко отъ брата-та си съотвѣстественыя Христіяны.

Причина-тѣ на едно положеніе, отъ кото е сега Европа се е стрѣсвала въ послѣдно врѣме, не трѣба да ся търсятъ въ завистѣ-тѣ, въ съперничества-та, или въ прѣдпочтѣніе-та на племена-та и на религіи-тѣ. Тъзи причини произходятъ всякачтелно отъ несправедливо-то управленіе, подъ кото нашіятъ повече отъ 30 милиона душы.

Ако народонаселеніе-та на Турціія живѣто да бѣдатъ прѣдадены на чѣжѣрыцы-тѣ своеволіи на силны владѣтелі, какато е Султанъ Абдулъ Азизъ, са управляваха отъ едно добро правителство, не щѣше да стана вечѣ дума за распри на племена, или на религіи.

Ако вѣчото отъ единъ десетъ, който ся мѣсли твърдѣ сериозно за прѣдставителя на

Бога и ближновсть ото него, ный са управляваухи отъ single мадзръ мандоръ, подкрѣпенъ отъ single съвѣщателесъ съвѣтъ, єстаенсъ отъ представителите отъ всичкъ племена и отъ всичкъ=тѣ религіи, Турція, кото са счита дисъ, не безъ причина, като single прѣвъзтиже на цивилиза=тъ цивилизаціе, що захваще безъ трудъ вѣстѣто, кото й са пада споредъ плодовосностъ=та на земя=та си и споредъ разумностъ=та на народи=тѣ си.

Єто, Миладе, истино=то рѣшеніе на Источный=тѣ въпросъ; рѣшеніе, кото може да стане безъ кръвопролитіе, и безъ single общо смущеніе за Европа. *(Слѣд.)*

СМЪРТЬ=ТА НА АБДЪЛЪ АЗИЗА.

Миналый=тъ петъкъ по желяніе=то на Абдъулъ Азиза, заповѣдь се дада да се прѣмѣсти отъ нѣкъдѣ=то въ палатъ=та на Сарай=Бурну въ single отъ кюшкове=тѣ на палатъ=тѣ Чеграгана. Шкѣ=то прѣмѣстиз шѣ се нѣкадѣ да кѣсе въ кюшка=тъ, по=вечѣ да са разхожда прѣрай морскый=тѣ брѣгъ. Чиновни=тѣ, кото го пазѣ, слѣдѣвѣхѣ му да се пазѣ, но single той почвалъ да ги пусна и да ги заплашва съ револверъ, кото имадѣ single двѣ двойки си. Сѣдѣ жалко той се кѣрлъ самоонъ. На single часъ сутрѣ=то single Недѣлка той прѣмѣкалъ всичка=та вощь съ вышини и красканіи заедо брояни=тѣ кордъ да не гръмнѣ противъ непріятелъ=тѣ му. На single=та въ Недѣлка single=то ся single и ся направилъ молитва=та. Послѣ по=всякъ вощь, и майки му, като знаѣ=ха той нѣкъдѣ single да ся single брояе=та по малко всяка сутрина, заповѣдъ да му single дадѣть. Въ туй single той заповѣдалъ single да single доведѣть Фахри бей, single отъ single=тѣ му любимцаѣ. Послѣдній=тъ single дошелъ single разговоръ=та на Абдъулъ Азиза съ него single заедо single=та=та single single single